

Sermaye Piyasası Kurulu

Faaliyet Raporu

2019

SERMAYE PİYASASI KURULU

2019 YILI

FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

İÇİNDEKİLER DİZİNİ	1
TABLO DİZİNİ	4
GRAFİK DİZİNİ	5
KURUL BAŞKANININ MESAJI	6
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	7
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ	8
1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON	9
1.2.1. Kurul Karar Organı	9
1.2.2. Organizasyon	13
1.3. BÜTÇE	15
1.4. PERSONEL	15
2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2019 YILI FAALİYETLERİ	17
2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI	17
2.2. İZİNLER VE ONAYLAR	17
2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar	17
2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler	18
2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler	20
2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler	20
2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	21
2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	21
2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin/Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler	21
2.2.8. İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere/Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin İzinler	21
2.3. GÖZETİM	21
2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi	22
2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi	22
2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi	22
2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi	23
2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi	23
2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi	23
2.3.7. Piyasa Gözetimi	24
2.4. DENETİM	24
2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR	26
2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER	28
2.6.1. Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular ve Suç İhbarları	28
2.6.2. Kurul Tarafından Takip Edilen Ceza Davaları	29
2.6.3. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan İdari Davalar	29
2.6.4. Kurulun Taraf Olduğu Adli Davalar ve Takipler Tedbirler ve İade Talepleri	30
2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR	31
2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi	31
2.7.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları	31
2.7.3. Finansal Sektör Komisyonu	32
2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI	33
2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon	33
2.8.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler	33
2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	33
2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)	33
2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)	35
2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)	35
2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları	35
2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)	35
2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)	36
2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)	36
2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği	37
2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)	37
2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği	37
2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları	37
2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ	37
2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI	39
2.12. BİLGİ KAYNAKLARI	39
2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ	39

2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ	40
2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI.....	40
2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi.....	40
2.15.2. Sistem, Ağ ve Siber Güvenlik Alanındaki Çalışmalar	40
2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları.....	41
3. 2019 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ	42
3.1.SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	42
3.1.1.Oy Hakkına Ve Yönetim Kurulunda Temsil Edilmeye İlişkin İmtiyazların Kaldırılmasına İlişkin Esaslar Tebliğine İlişkin Düzenleme	42
3.1.2.II-26.1 sayılı Pay Alım Teklifi Tebliğine İlişkin Düzenleme	43
3.1.3.II-16.2 sayılı Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğe İlişkin Düzenleme	44
3.1.4.Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ'e (III-62.3) İlişkin Düzenleme İle Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi	46
3.2.MERKEZİ TAKAS KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	48
3.2.1.Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik'te Gerçekleştirilen Değişiklikler	48
3.3.KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	49
3.3.1.Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	49
3.3.2.Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme.....	51
3.3.3.Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	53
3.3.4.Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler	53
3.3.5.Yatırım Fonlarının Finansal Raporlarına İlişkin Düzenlemeler	54
3.4.DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	55
3.4.1.Derecelendirme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları.....	55
3.4.2.Değerleme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları	55
3.5.2019 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ	56
3.5.1.Kurumsal Yönetim Tebliği Uyarınca Yapılan Kurumsal Yönetim Uyum Raporlamasına İlişkin 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı İlke Kararı.....	56
3.5.2.Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 52.4.r sayılı İlke Kararı:.....	57
3.5.3.Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ş sayılı İlke Kararı:	58
3.5.4.Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.i Sayılı İlke Kararı	59
3.5.5.Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.i Sayılı İlke Kararı	59
3.5.6.Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.j Sayılı İlke Kararı ve Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.t sayılı İlke Kararı:.....	60
3.5.7.Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.k Sayılı İlke Kararı	61
3.5.8.Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.u sayılı İlke Kararı:.....	62
3.5.9.Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ü sayılı İlke Kararı:.....	63
3.5.10. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.10. Sayılı İlke Kararı	64
Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.....	64
3.6.2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2019 YILI DEĞERLENDİRMELERİ.....	65
3.7.SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2019 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2020 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ	73
3.8.DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARİ	78
3.8.1.Borçlanma Araçları Sahipleri Kuruluna İlişkin Çalışmalar	78
3.8.2.Önemli Nitelikli İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliğine İlişkin Çalışmalar	78
3.8.3.SPKn'a eklenen madde 31/B'ye ilişkin İkincil Düzenleme Çalışmaları.....	78
3.8.4.Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar	78
3.8.5.Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Çalışmalar.....	79
3.8.6.Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar	79
3.8.7.Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar	79
3.8.8.Yatırım Hizmetlerine İlişkin Çalışmalar	80
3.8.9.Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Çalışmalar	81
3.8.10. Yatırım Kuruluşlarının Belge ve Kayıt Yükümlülüğüne İlişkin Çalışmalar.....	81
3.8.11. Aracı Kurumların Sermaye Yeterliliğine İlişkin Çalışmalar	81
3.8.12. Pay Alım Teklifi Zorunluluğuna İlişkin Çalışmalar	82
3.8.13. Proje Finansmanı Fonu'na İlişkin Çalışmalar	82
4. 2019 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI.....	83
4.1.SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2019 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ	83
4.2.MENKUL KIYMET STOKLARI	84
4.3.İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI	85
4.3.1.Yatırım Fonları.....	86
4.3.2.Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS).....	91

4.3.3. Yatırım Ortaklıkları	91
4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri	92
4.4. YATIRIM KURULUŞLARI	92
4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI	93
4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi	93
4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri.....	95
4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI	95
4.7. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI	97
4.8. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI	97
4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER.....	98
5. İLGİLİ KURULUŞLAR	99
5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.....	99
5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB).....	99
5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB)	100
5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL)	100
5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK).....	101
5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM)	102
5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)	102

TABLO DİZİNİ

TABLO 1.3-1. KURUL'UN 2019 YILI GELİR VE GİDERLERİ	15
TABLO 1.4-1. 2019 YILI PERSONEL İSTATİSTİKLERİ	16
TABLO 2.1-1. İHRAÇ BAŞVURULARI VE SONUÇLARI	17
TABLO 2.2-1. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI.....	18
TABLO 2.2-2. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI.....	19
TABLO 2.2-3. YATIRIM KURULUŞLARININ 2019 YILI BAŞVURULARI.....	20
TABLO 2.4-1. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI.....	25
TABLO 2.4-2 YATIRIM KURULUŞLARI NEZDİNDE YAPILAN DENETİM TÜRLERİ.....	25
TABLO 2.5-1. İNCELEME, GÖZETİM VE DENETİM SONUCUNDA HAKKINDA YAPTIRIM UYGULANAN KİŞİ SAYISI	26
TABLO 2.5-2. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI	27
TABLO 2.10-1. HAK KAZANILAN LİSANS SAYILARI (2002-2019)	38
TABLO 2.11-1. KURULUMUZA GELEN BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI.....	39
TABLO 2.14-1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK EĞİTİM SEMİNERLERİNE BAŞVURULAR	40
TABLO 3.6-1. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2019 YILI DEĞERLENDİRMELERİ.....	65
TABLO 3.7-1. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2019 YILI HEDEFLERİ-GERÇEKLEŞMELERİ, SAPMALARA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE 2020 YILI HEDEFLERİ	73
TABLO 4.1-1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER.....	83
TABLO 4.2-1. MERKEZİ KAYDI SİSTEMDE İZLENEN MENKUL KIYMET BİLGİLERİ.....	84
TABLO 4.2-2. MENKUL KIYMET STOK BİLGİLERİ.....	85
TABLO 4.3-1. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (BİN TL).....	86
TABLO 4.3-2. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (BİN ABD DOLARI).....	86
TABLO 4.3-3. YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%) VE PORTFÖY TOPLAM DEĞERİ	88
TABLO 4.3-4. TEFAS TOPLAM İŞLEM HACMİNE İLİŞKİN BİLGİLER	91
TABLO 4.4-1. SINIFLANDIRMA BAKIMINDAN YATIRIM KURULUŞLARININ FAALİYET BELGELERİ	92
TABLO 4.4-2. 6362 SAYILI SPKN'NA GÖRE YATIRIM HİZMET VE FAALİYETİ YETKİ BELGELERİ	93
TABLO 4.5-1. YABANCI YATIRIMCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ	95
TABLO 4.6-1. BIST BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI İŞLEM HACMİ	96
TABLO 4.7-1. 2019 YILI VİOP İŞLEM HACMİ BİLGİLERİ.....	97
TABLO 4.8-1. BIST KIYMETLİ MADENLER İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	97
TABLO 4.8-2. BIST ELMAS VE KIYMETLİ TAŞLAR İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	97
TABLO 4.9-1. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİ İÇİN YETKİLENDİRİLEN ARACI KURUMLARA İLİŞKİN VERİLER	98
TABLO 4.9-2. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YILLIK VERİLER	98

GRAFİK DİZİNİ

GRAFİK 2.6-1. 2019 YILINA AİT KURUL TARAFINDAN YAPILAN YAZILI BAŞVURULAR.....	29
GRAFİK 2.6-2. 2019 YILINA AİT KURUL'UN TARAF OLDUĞU CEZA DAVALARINDA VERİLEN KARARLAR.....	29
GRAFİK 2.6-3. 2019 YILINA AİT KURUL ALEYHİNE AÇILAN İDARİ DAVALARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	30
GRAFİK 4.3-1. YATIRIM FONLARININ PORTFÖY BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE TÜRLERİNİN DAĞILIMI	87
GRAFİK 4.3-2. YATIRIM FONLARININ PORTFÖYLERİNİN DAĞILIMI	87
GRAFİK 4.3-3. BES KATILIMCI SAYISI.....	88
GRAFİK 4.3-4. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİNİN FON TOPLAM DEĞERİ DAĞILIMI.....	89
GRAFİK 4.5-1. BIST 100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ	93
GRAFİK 4.5-2. BIST-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ (2019 YILI 3'ER AYLIK BAZDA).....	94
GRAFİK 4.5-3. BIST PİYASA KAPİTALİZASYONU	95

KURUL BAŞKANININ MESAJI

2018 yılının ana gündem maddeleri ABD ve Çin arasındaki ticaret müzakereleri, ABD merkez bankası FED'in devam eden faiz artışları, Euro bölgesindeki talep eksikliği ve Brexit sorunu olurken, para ve maliye politikalarında önemli değişimlerin yaşandığı 2019 yılı, büyüme konusundaki endişelerin ve finansal piyasalardaki oynaklığın azaldığı, küresel ölçekte faiz oranlarının düştüğü, risk iştahının arttığı ve sermaye piyasalarında talep tarafının daha ağır bastığı bir yıl olmuştur.

Türkiye'de 2019-21 dönemini kapsayan, Dengelenme, Disiplin ve Değişim kavramları ile şekillenen Yeni Ekonomik Programı'nın uygulanmaya başlandığı 2019 yılında, kırılganlığa yol açabilecek birçok göstergede pozitif gelişmeler kaydedilmiş ve dengelenme süreci başarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte, 2018 yılında 20,7 Milyar Dolar açık veren cari işlemler dengesi 2019 yılında 8,7 Milyar Dolar fazlaya dönmüştür. Döviz ihtiyacını azaltan bu gelişme sayesinde döviz kurları yıl genelinde sakin bir seyir izlemiştir. Diğer taraftan, dengelenmenin önemli başlıklarından birisi olan enflasyon, kontrol altına alınmış ve yıl geneline yayılan faiz indirimleri ile ekonomik aktiviteye destek verilmiştir. 2018 yıl sonunda %20,3 olan enflasyon oranı 2019 yılsonunda %11,8 seviyesine inmiştir. Aynı dönemde TCMB ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti ise %24'ten %11,5'e düşmüştür. Atılan adımlar sayesinde makroekonomik görünüme ilişkin belirsizlikler azaltılmış ve CDS priminde 2019'un ikinci yarısından itibaren 200 puandan fazla bir düşüş gerçekleşmiştir.

Faiz oranlarındaki düşüş, risk iştahındaki artış ve dengelenme ile birlikte birçok riskin azaltılması sayesinde, 2019 yılında sermaye piyasalarının görünürlüğü artmış ve tasarruf sahipleri tarafından daha fazla tercih edilmiştir. 2019 sonu itibariyle, sermaye piyasalarımızda çeşitli sermaye piyasası araçları yoluyla doğrudan veya dolaylı olarak yatırımcı olan kişi sayısı 16 milyonu aşmıştır. Bu dönemde BİST pay piyasasından günlük işlem hacmi ortalama 8,5 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, işlem hacmi 2019'un 4. çeyreğinden itibaren düzenli bir şekilde artmakta ve 2020 yılının ilk 5 ayında ortalama günlük hacim 17,6 Milyar TL'ye ulaşmıştır.

2019 sonu itibariyle Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında 513 şirket bulunurken, bunların 402'si borsada işlem görmektedir. Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri 2018 yılsonunda 795 milyar TL düzeyinde iken, 2019 yılsonu itibariyle 1,1 Trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında halka açılmalar çerçevesinde toplam 263,8 Milyon TL kaynak sağlanırken, halka açık ortaklıkların gerçekleştirdikleri sermaye artırımları neticesinde ise 3,2 Milyar TL kaynak sağlanmıştır. Ayrıca, 2019 yılı içinde yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilen borçlanma aracı tutarı ise sırasıyla 255,6 milyar TL ve 50,8 milyar TL olmuştur.

Sermaye piyasalarının gelişiminin net bir şekilde görülebildiği diğer bir alan ise menkul kıymet yatırım fonlarıdır. 2018 yılsonunda 48,2 milyar TL olan fon toplam değeri 2019 yılsonu itibariyle 114,1 milyar TL'ye yükselmiştir.

2019 yılı içinde, sermaye piyasalarımızın uluslararası piyasalarla bütünleşmesini artırıcı adımlar çerçevesinde sermaye piyasası araçlarımızın uluslararası işlemlerde teminat olarak kullanımının kolaylaştırılması için adımlar attık. Ayrıca, halktan toplanan fonlarla başlangıç aşamasındaki yüksek nitelikli bilgi ve teknolojiye dayalı yatırımların finansmanını sağlayacak kitle fonlaması yapısının hayata geçirilmesi; kurumsal yatırımcıların geliştirilmesi çerçevesinde, emeklilik fonlarının sermaye piyasalarının derinleşmesi ve sağlıklı fiyat oluşumuna sağladığı katkılar da dikkate alınarak, standart fonların ve para piyasası fonlarının portföyünün sermaye piyasası araçlarına daha çok yönlendirilmesi ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum ile ilgili raporlamalar gibi konularda düzenlemeleri hayata geçirdik. Piyasanın sağlıklı işleyişini engelleyici davranışların denetlenmesi, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması konularında ise her zaman olduğu gibi titizlikle görevimizi yerine getirmeye devam etmekteyiz. Amacımız

piyasalarımızın şeffaf ve istikrarlı bir şekilde işleyebilmelerinin sağlanması ve böylelikle ekonomik büyümenin desteklenmesidir.

Küresel ekonomi üzerinde önemli etkiler bırakan pandemi süreci, Türkiye’de iyi işleyen sağlık sistemi ve güçlü toplumsal dayanışma sayesinde birçok ülkeden çok daha başarılı bir şekilde yönetilmeye devam etmektedir. İktisadi dalgalanmaların ardından hızla toparlanma becerisine sahip ekonomi ve piyasalarımız sayesinde bu dönemin ardından güçlenerek çıkabilecek bir potansiyele sahibiz. SPK olarak, 2020 ve sonrası için bu başarıya zemin hazırlayacak tedbirler açısından piyasalarımıza gerekli her türlü desteği sağlamaya devam edeceğiz.

Ali Fuat TAŞKESENLIOĞLU
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurulun ilgili olduğu Bakan, Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilir. 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı genelgesine göre ilgili Bakan, Hazine ve Maliye Bakanı'dır.

Kurul'un merkezi İstanbul'dadır. Ancak Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanincaya kadar Kurul'un merkezi Ankara'dır.

MİSYONUMUZ

Sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmaktır

VİZYONUMUZ

Ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olmaktır

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

SPKn ile Kurul'un temel görev ve yetkileri;

- SPKn'da verilen görevler ile düzenlemelerin gerektirdiği uygulamaların yerine getirilmesini ve öngörülen neticelerin sağlanmasını teminen gerekli olan iş ve işlemleri yapmak,
- Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak,
- Kanun kapsamına giren kurum ve ortaklıkların bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve bilgi sistemleri denetimi faaliyetine ilişkin şartları ve çalışma esaslarını belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler hâlinde ilan etmek,
- Finansal istikrar ve ulusal veya uluslararası mevzuatın gereklerinin sağlanması amacıyla diğer finansal düzenleyici ve denetleyici kurumlarla her türlü iş birliğini yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak,

- Sermaye piyasalarında düzenleme ve denetimle yetkili muadili yabancı kurumlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili olarak karşılıklılık ve mesleki sırrın korunması ilkeleri çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmasına ve belge taleplerinin karşılanmasına, yabancı ülkelerdeki sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki merkez, şube veya ortaklıkları ile yazılı bir sözleşme çerçevesinde dışarıdan hizmet aldıkları kurumlarda denetim yapılmasına ve gerekli idari tedbirlerin alınmasına, bu kapsamda yürütülecek faaliyetlere ilişkin masrafların paylaşımına yönelik ikili veya çok taraflı mutabakat zabıtları imzalamak ve sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliğini yapmak,
- Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ve araçlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve bunları denetlemek,
- Halka açık ortaklıklarda görev alacaklar, sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez veya şirket kurmak ve bunların faaliyet usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasasında yatırımcı ve tasarruf sahiplerine yönelik olarak yatırım tavsiyesinde bulunacak kişiler ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun işletim ve çalışma esasları ile SPKn kapsamında Kurula yapılacak bildirim ve başvuruların usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasası kurumlarının, halka açık şirketlerin, borsaların ve öz düzenleyici kuruluşların bilgi sistemlerinin işletimine ve bu Kanun çerçevesindeki denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Yerli veya yabancı akademisyen veya uygulamacılardan oluşan çalışma gruplarına veya kişilere, mevcut veya gelecekteki düzenleme tercihlerinde esas teşkil etmek üzere sermaye piyasalarına ilişkin ulusal veya uluslararası nitelikli bilimsel araştırmalar yaptırmak,
- Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar, mali, iktisadi ve mesleki teşekküller ile Türkiye'nin doğrudan üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşların çalışmalarına katılmak, bu kuruluşlarla ortak projeler geliştirmek ve projelerine katkıda bulunmak,
- Kurulun görev alanı ile ilgili uluslararası kuruluşlara, mali, iktisadi ve mesleki teşekküllere üye olmak

olarak belirlenmiştir.

1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Kurul Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan Kurul Karar Organı'nın, SPKn ve diğer mevzuatta belirtilenlerin yanı sıra, Kurul'un düzenlemek ve denetlemekle görevli olduğu alanla ve Kurulla ilgili yönetmelik ve tebliğ taslaklarını, başvuru dosyalarını, Kurul personeline hazırlanan inceleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

SPKn'na göre Kurul Karar Organı, Cumhurbaşkanınca atanacak başkan, ikinci başkan, başkan vekili ve üyeler olmak üzere 7 üyeden oluşur.

KURUL KARAR ORGANI

Ali Fuat TAŞKESENLIOĞLU
Kurul Başkanı

Yavuz KOÇ
Kurul İkinci Başkanı

Doç. Dr. Talat ULUSSEVER
Kurul Başkan Vekili

Mutlu AKIN
Kurul Üyesi

Mutalip ÜNAL
Kurul Üyesi

Dr. Ünal ERYILMAZ
Kurul Üyesi

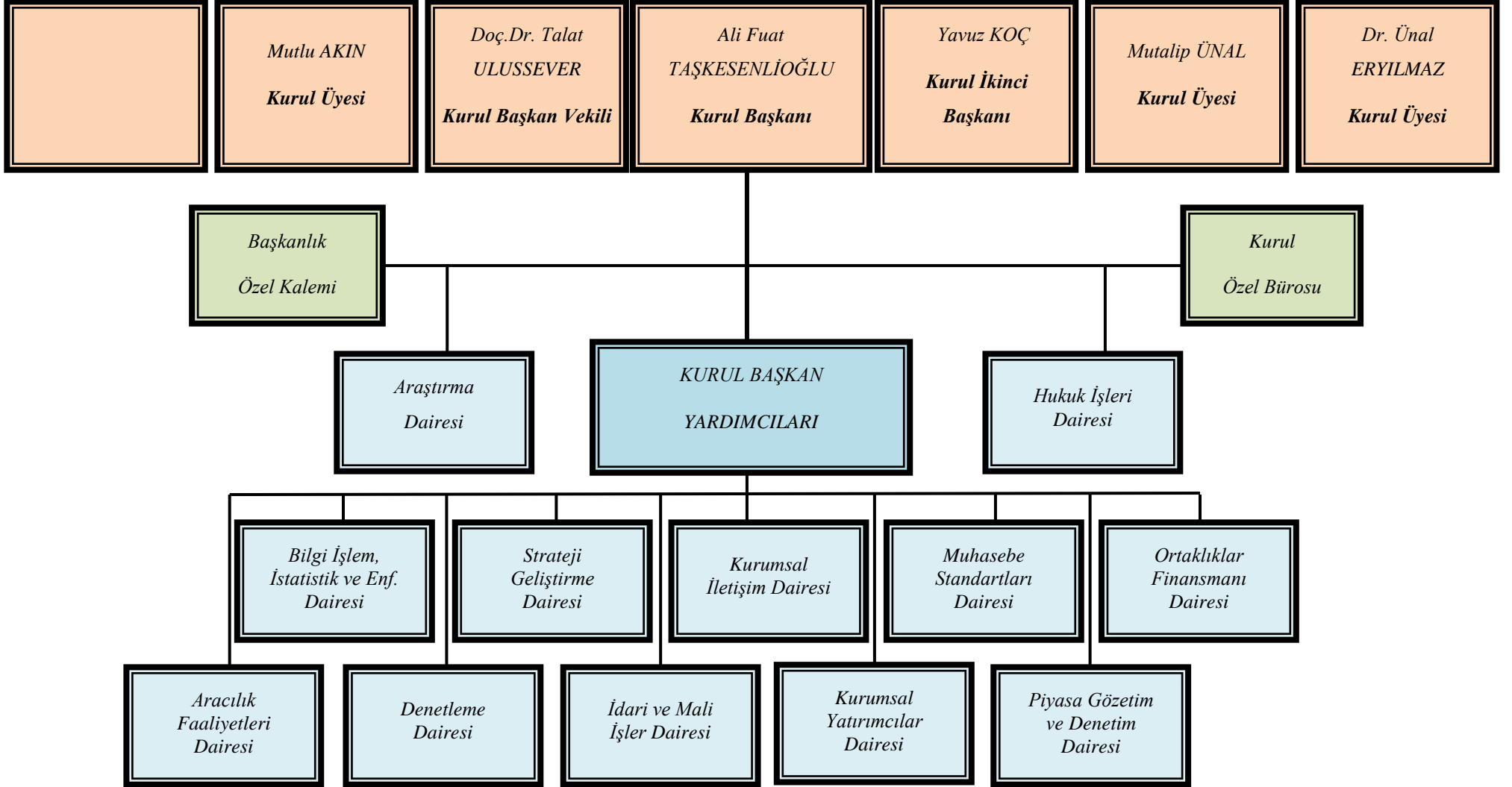
Kurulumuz Karar Organı (soldan sağı) Mutlu AKIN (Kurul Üyesi), Mutalip ÜNAL (Kurul Üyesi), Yavuz KOÇ (Kurul İkinci Başkanı), Ali Fuat TAŞKESEN LİOĞLU (Kurul Başkanı), Doç.Dr. Talat ULUSSEVER (Kurul Başkan Vekili), Dr. Ünal ERYILMAZ (Kurul Üyesi)

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağılı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliğı ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulumuzun hizmet birimleri; Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Araştırma Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Denetleme Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesi, Kurumsal İletişim Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi ve Strateji Geliştirme Dairesi'nden oluşmaktadır.

SERMAYE PİYASASI KURULU ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3. BÜTÇE

Kurulumuzun 285.100.000 TL olarak kabul edilen 2019 Mali Yılı Bütçesine ilişkin olarak, yıl içinde 359.083.357 TL gelir elde edilmiş ve 277.662.545 TL gider yapılmıştır. Ayrıca, cari transferler kaleminden yıl içinde gelir fazlası olarak genel bütçeye 149.800.000 TL aktarma yapılmıştır.

Kurulumuzun 2019 yılı gelir ve gider tahmin ve gerçekleşmelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1.3-1. Kurul'un 2019 Yılı Gelir ve Giderleri

1-GELİRLER		
Gelirin Türü	Programlanan (TL)	Gerçekleşen (TL)
Sermaye Piyasası Araçları Kayda Alma Ücretleri	208.800.000	239.625.783
Lojman Kira Gelirleri	600.000	662.943
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	75.000.000	79.875.953
Faiz Gelirleri	0	37.890.187
Diğer Çeşitli Gelirler	700.000	1.028.491
TOPLAM	285.100.000	359.083.357

2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	91.855.000	94.669.016
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.665.000	8.810.606
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.330.000	19.244.254
Cari Transferler (*)	155.850.000	154.373.849
Sermaye Giderleri	2.400.000	564.820
TOPLAM	285.100.000	277.662.545

(*) Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 78 inci maddesi uyarınca 2019 yılı içinde gerçekleşen nakit fazlası olarak 149.800.000 TL genel bütçeye aktarılmıştır.
Kaynak: SPK

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar veya halka arz edenler, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0,3'üne kadar; yatırım fonlarının ve değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının üçer aylık dönemlerinin son iş gününde, net varlık değerlerinin %0,005'i tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar.

2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere, Kurul tarafından düzenlenen ve denetlenen borsaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların, merkezi takas kurumlarının, merkezî saklama kurumlarının ve MKK'nın faiz gelirleri hariç tüm gelirleri üzerinden, Kurula 2014 yılı gelirleri üzerinden kaydedilmiş olan gelir tutarlarının her yıl, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksinin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutarları Kurul bütçesine Kurul tarafından gelir olarak kaydedilmektedir.

SPKn'da, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın genel bütçeden yapılacak Hazine yardımlarından karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan meslek personeli yardımcısı ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ile idari personel eliyle yürütülmektedir.

2019 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa, görev süresinin sona ermesi ve diğer nedenlerle 24 personel Kurulumuzdan ayrılmıştır. Kurul'da 2019 yılı sonu itibarıyla 6'sı karar organı, 31'i üst yönetim, 282'si meslek personeli, 28'i bilişim personeli ve 150'si idari personel olmak üzere toplam 497 personel görev yapmaktadır. Kurulumuzda, ayrıca 136 sürekli işçi kadrosunda personel çalışmaktadır.

Tablo 1.4-1. 2019 Yılı Personel İstatistikleri

Personel Sayısı ve Dağılımı	
Başkan ve Üyeler	6
Üst Yönetim	31
Kurul Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	10
Daire Başkan Yardımcısı	11
Kurul Başkanlık Danışmanı	7
Meslek Personeli	282
Başuzman	116
Uzman	76
Uzman Yardımcısı	27
Başuzman Hukukçu	33
Uzman Hukukçu	15
Uzman Hukukçu Yardımcısı	8
Bilişim Uzmanı	3
Bilişim Uzman Yardımcısı	4
Bilişim Personeli	28
İdari Personel	150
TOPLAM	497
Eğitim Durumu	
İlk ve Orta Dereceli Okullar	40
Lisans	144
Yüksek Lisans	279
Doktora	34
Demografik Bilgiler	
Kadın Sayısı	229
Erkek Sayısı	268
Yabancı Dil Bilen Personel Sayısı	335
Personelin Hizmet Süresi Ortalaması	18
Personelin Yaş Ortalaması	42
Ankara Personel Sayısı	391
İstanbul Personel Sayısı	106

2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2019 YILI FAALİYETLERİ

2019 yılı içinde SPK Karar Organı 76 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1718 karar almıştır.

2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI

SPKn uyarınca, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahnamenin, halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için ise, ihraç edilecek araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin veya ihraç belgesinin Kurulca onaylanması zorunludur. Sermaye piyasası aracı ihraç başvuruları ve 2019 yıl sonu itibarıyla sonuçları hakkında bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.1-1. İhraç Başvuruları ve Sonuçları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı (*)
Pay (**)	97	95
Halka Açık Ortaklıklar (***)	84	83
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları (***)	6	6
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (***)	5	4
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları (***)	2	2
Yatırım Fonu Katılma Payları	121	109
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	7	7
Borçlanma Araçları	221	234
Kira Sertifikası	26	26
Gayrimenkul Sertifikası	0	0
Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	3	1
VTMK-VDMK-İTMK	11	8
TOPLAM	486	480

(*) Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları ve bir önceki yıldan gelen başvuruları da içermektedir.
(**) İlk ve ikincil halka arzlar ile bedelli ve iç kaynaklardan/kar payından yapılan sermaye artırım başvurularını içermektedir.
(***) Birleşme ve bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan pay ihraç başvurularını içermemektedir.
Kaynak: SPK

2.2. İZİNLER VE ONAYLAR

2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar

Gerek payları borsada işlem gören, gerekse payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık ortaklıkların çeşitli işlemlerinde pay sahiplerinin korunmasını teminen;

- Kayıtlı Sermaye Sistemi'ne geçiş, yetki süresi uzatımı ve sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması,
- Birleşme ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla vekalet toplanması veya pay alım teklifinde bulunulması, pay alım teklifinden muafiyet talepleri,
- Ortaklıkların SPKn kapsamından çıkarılmaları,
- Ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan başvurular,
- Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların paylarının borsada işlem görmesi için hazırlanacak izahnameler

Kurul onayına tabi bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2019 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2-1. Halka Açık Ortaklıkların Başvuruları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı(*)
KSS'ye Geçiş, Tavan Azaltma/Yükseltme veya Süre Uzatımı	68	66
Birleşme-Bölünme	14	14
Pay Alım Teklifinde Bulunma veya Pay Alım Teklifinden Muafiyet	18	20
Halka Açılma Amaçlı Esas Sözleşme Değişiklikleri	15	14
Diğer Esas Sözleşme ve İç Tüzük Değişiklikleri	74	68
Ortaklıkların Kanun Kapsamına Alınması	21	28
Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması	5	3
Ortaklıktan Çıkarma Hakkı Kullanımı	4	4
Sermaye Azaltımı	3	3
TOPLAM	222	220

(*) Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları ve bir önceki yıldan gelen başvuruları da içermektedir.
Kaynak: SPK

2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonları ile emeklilik, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarının, kuruluş, içtüzük, izahname/ihraç belgesi, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, portföy işletmeciliği yetki belgesi alması ile yatırım ortaklığı statüsünden çıkılması,
- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş ve faaliyet izni, sermaye artırımı, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, esas sözleşme değişikliği, birleşme/bölünme, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2019 yılında Kurulumuza yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2-2. Kolektif Yatırım Kuruluşları Başvuruları

Başvurunun Türü	YATIRIM ORTAKLIĞI		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI		GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI		PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETİ		YATIRIM FONU		EMEKLİLİK YATIRIM FONU		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU VE GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	
	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/Dönüşüm/Fon Kayda Alma	-	-	1	1	2	1	4	4	126	119	12	13	40	52
Pay Alım Teklifi/Muafiyet/Pay Devri	-	-	2	2	2	2	16	14	-	-	-	-	-	-
Birleşme	-	-	-	-	2	1	2	2	26	27	7	6	-	-
Tasfiye/Faaliyet Durdurma	-	-	-	-	1	1	2	1	25	34	-	-	8	8
Esas Sözleşme Değişikliği	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	-
İçtüzük/İzahname Değişikliği	-	-	-	-	-	-	-	-	324	173	580	640	48	39
İlk Halka Arz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halka Arz/Tutar Artırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9	-	-
Sermaye Artırımı (bedelli ve içkaynaklardan)	2	1	5	4	8	6	18	19	-	-	-	-	-	-
Kayıtlı Sermaye Sisteminde (KSS) Tavan Artırımı	-	-	4	4	8	9	5	5	-	-	-	-	-	-
III-55.1 Sayılı PYŞ Tebliği'ne Uyum Başvuruları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer(*)	4	5	3	2	23	23	17	17	16	16	3	3	17	18
TOPLAM	6	6	15	13	46	43	68	67	517	369	611	671	113	117

(*) Ek süre, görüş vb. başvuruları içermektedir.
Not: Sonuçlanan başvuru sayısı bir önceki yıldan gelen başvuruları da içermektedir.
Kaynak: SPK

2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda, aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları ile aracı kurumların merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurulumuz iznine tabi bulunmaktadır.

2019 yılında yatırım kuruluşları tarafından Kurulumuza yapılan izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.2-3. Yatırım Kuruluşlarının 2019 Yılı Başvuruları

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	9	11
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları		
• Merkez Dışı Örgüt Açma/Adres Değişikliği	40	40
• Merkez Dışı Örgüt Kapatma	23	23
Ortaklık Yapısı Değişikliği	19	19
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	15	15
Yetki Belgesi İptali	4	4
Faaliyet Durdurma	-	-
Yetki Belgesi Devri Yoluyla Yeni Aracı Kurum Kuruluşu	-	-
Sermaye Artırımı / Azaltımı	13	13
TOPLAM	123	125
Kaynak: SPK		

Diğer taraftan, aracı kurumlara ilişkin olarak 2019 yılı içerisinde yapılan faaliyetlere bakıldığında; 4 yetki belgesi iptali, 11 yeni faaliyet izni verilmesi (2 adet başvuru 2018 yılında yapılmıştır), 29 merkez dışı örgüt açma ve 11 merkez dışı örgüt adres değişikliği ve 23 merkez dışı örgüt kapatma izni başvurusu sonuçlandırılmış olup, sonuçlandırılan başvurular kapsamında 7 şube ve 22 irtibat bürosu açılmış, 19 şube ve 4 irtibat bürosu kapatılmıştır. 2019 yıl sonu itibarıyla 10 aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir.

2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

6102 sayılı TTK hükümleri kapsamında gerçekleştirilecek bağımsız denetim faaliyeti ve bu faaliyette bulunacaklara ilişkin olarak 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) yetkilendirilmiştir. Diğer taraftan, 6362 sayılı SPKn ile daha önce KGK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının, sermaye piyasasında faaliyette bulunmaları için belirlenecek ilave şartlar kapsamında, Kurulumuz tarafından tekrar yetkilendirilmeleri yapılacaktır. Bu kapsamda, sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak bağımsız denetim kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurulumuza başvuruda bulunmaktadır.

Bu çerçevede 2019 yılı içinde 2 bağımsız denetim kuruluşu yetkilendirilmiş, 2 bağımsız denetim kuruluşunun faaliyet yetkisi iptal edilmiştir.

2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetinde bulunacak derecelendirme kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2019 yılı içinde 1 derecelendirme kuruluşu yetkilendirilmiştir.

2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır.

2019 yılı içinde Kurulumuz tarafından 5 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu yetkilendirilmiş, 2 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu listeden çıkarılmıştır.

2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin ve Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler

Varlık kiralama şirketleri münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır. Varlık kiralama şirketlerinin kurulabilmesi ve esas sözleşmesi için Kuruldan uygun görüş alınmış olması zorunludur. 2019 yılı içinde 3 varlık kiralama şirketinin kuruluşu amacıyla esas sözleşmesine uygun görüş verilmiştir.

Varlık finansman fonu, varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) karşılığında toplanan paralarla, VDMK sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır. VDMK ilgili fonların portföyündeki varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası aracı olup, VDMK ihracı için Varlık Finansman Fonu'nun kurulması zorunludur. Varlık finansman fonunun kurulabilmesi için içtüzüğünün onaylanması amacıyla Kurul'a başvuruda bulunulması gerekmektedir. 2019 yılı içinde 2 varlık finansmanı fonu kuruluşu amacıyla iç tüzüklerine uygun görüş verilmiştir.

2.2.8. İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere ve Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin İzinler

Teminatlı menkul kıymetler; ihraççının finansal tablolarındaki varlıklar teminat gösterilmek suretiyle halka arz edilerek, nitelikli yatırımcılara satılarak veya tahsisli olarak ihraç edilebilen borçlanma araçlarıdır.

Varlık teminatlı menkul kıymetler (VTMK) bankalar, ipotek finansman kuruluşları, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, kendi kanunlarınca menkul kıymet ihraç etmeye yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile nitelikleri Kurulca belirlenecek diğer kuruluşlarca ihraç edilebilir. Kurulumuz tarafından 2019 yılı içinde 1 adet ihraççının toplamda 2 milyar TL (300 milyon Avro değerinde) VTMK ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylanmıştır.

İpotek teminatlı menkul kıymet (İTMK) ise yalnızca konut finansman kuruluşları ile ipotek finansman kuruluşları tarafından ihraç edilebilir. Kurulumuz tarafından 2019 yılı içinde 4 adet ihraççının toplamda 3,5 milyar Avro (veya muadili yabancı para veya Türk Lirası) İTMK ihracına ilişkin ihraç belgesi onaylanmıştır.

2.3. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işlemesinin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla;

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi

Finansal Tabloların Revizyonu

Payları borsada işlem gören ortaklıkların finansal raporlarının gözetimi için oluşturulan risk bazlı, diğer ilgili kriterleri de dikkate alan ve Avrupa Birliği ile uyumlu gözetim sistemi prensipleri çerçevesinde 2019 yılında finansal tablolarının gözetim faaliyetleri yürütülmeye devam edilmiştir. Finansal tablo gözetiminin finansal tablolarda düzeltme ya da idari para cezası ile sonuçlanması durumunda, ilgili yaptırımlar Kurul Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

Özel Durumların İzlenmesi

Kurul'un kamuyu aydınlatmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasını, asimetrik bilgi dağılımının önlenmesini ve tasarruf sahipleri, ortaklar ve diğer ilgililerin zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının açıklık ve dürüstlük içinde işleyişinin sağlanmasını teminen payları BIST'te işlem gören ortaklıkların KAP'ta yayınlanan özel durum açıklamaları izlenmekte, ortaklıklar ile ilgili basında yer alan haberler takip edilerek gerekli durumlarda idari işlemler tesis edilmektedir. Öte yandan, payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel durum bildirimleri, doğrudan Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmaktadır.

Gözetim faaliyetleri kapsamında ayrıca, SPKn'nun 95 inci maddesi hükmü çerçevesinde Kurulumuz gözetim ve denetimine tabi olan halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlanmaktadır.

2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiştir. Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2019 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

Sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırlanan tablolar portföy yönetim şirketleri tarafından 15 günde bir olmak üzere ilgili dönemi takip eden üç iş günü içerisinde, faaliyetleri sınırlı portföy yönetim şirketleri tarafından ise ayda bir olmak üzere ilgili dönemi takip eden beş iş günü içerisinde Kurulumuza gönderilmektedir. Söz konusu tablolar Seri:V, No:34 sayılı Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nde yer verilen yükümlülükler kapsamında incelenir.

Bunun yanı sıra, portföy saklama kuruluşları tarafından kolektif yatırım kuruluşlarının portföy varlık ve işlemlerinin mevzuat ve kamuyu aydınlatma belgelerine uygunluğuna ilişkin raporlar da Kurulumuza iletilmektedir. Bu raporlarda tespit edilen aykırılıklar hakkında da gerekli işlemler yapılmıştır.

2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Yatırım kuruluşlarının gözetimi; sermaye yeterliliği tablolarının izlenmesi, çeşitli izleme faaliyetleri, denetim ve yerinde inceleme faaliyetleri ile yatırımcılar tarafından Kurulumuza iletilen şikayet başvurularının incelenmesinden oluşmaktadır.

Sermaye Yeterliliği Tablosu İzleme

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları haftalık olarak her ayın 7, 15, 23 ve 30 uncu günlerinde Kurulumuza göndermektedirler.

Bu çerçevede, aracı kurumların mali yapılarının sağlıklı korunmasını teminen, 2019 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla uyarılar yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların mali yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmekte; ayrıca, aracı kurumların ortaklık yapısı değişikliklerinde devre konu pay oranına bağlı olarak izin ya da bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda TSPB ile koordineli olarak çalışılmakta ve aracı kurumlarca Kurulumuza bildirilen Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı görevlendirmelerine olumsuz görüş verilmemesi halinde söz konusu atamaların yapılması mümkün olmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil ve bildirim yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği takip edilmektedir.

2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden ve diğer ilgili kurumlardan gelen bildirimler de gözetim faaliyeti kapsamında dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla başlatılan Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınabilmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2019 yılı içerisinde 5 bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2019 yılı içerisinde 1 derecelendirme kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyetine ilişkin olarak, gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Gayrimenkul değerlendirme kuruluşları için sürekli güncellenerek

geliştirilen Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında oluşturulan veri tabanı ile bildirimlerin hızlı bir şekilde yapılmasına imkan sağlanmaktadır. Değerleme sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden gelen bildirimler de gözetim faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda gayrimenkul değerlendirme kuruluşları nezdinde sermaye piyasasında yürüttükleri gayrimenkul değerlendirme faaliyetleri kapsamında kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2019 yılı içerisinde 11 değerlendirme kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.7. Piyasa Gözetimi

Gözetim faaliyetleri 04.04.2008 tarihinde alınan Kurul Kararı çerçevesinde yürütülmeye devam edilmiştir. Anılan Kurul Kararı çerçevesinde,

- Kurulumuz düzenleme alanındaki borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve kendi mevzuatlarında bu konularda yer alan hükümlere aykırılıklar ile mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla fiyat ve miktar hareketleri ile işlem ve emirlerin izlenmesi kapsamındaki piyasa gözetim faaliyetlerinin söz konusu borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar nezdinde yapılmasının esas olduğuna,
- Bu çerçevede mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) konu suçlara ilişkin ön tespitlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından yapılmasına; bu tespitlerle ilgili incelemeler sonucunda suç unsurları olduğuna dair sonuçlara ulaşılması halinde konunun Kurulumuza intikal ettirilmesine,
- Kurulumuzca borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemlerinin yeterliliği ile piyasa gözetim faaliyetlerinin etkinliğinin denetiminin yapılmasına, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemleri ve piyasa gözetim faaliyetlerine ilişkin altı aylık olarak hazırlayacakları raporları ilgili dönemi izleyen bir ay içerisinde Kurulumuza iletmelerine,
- Kurulumuza iletilen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamındaki ihbar, şikayet ve başvurular ile Kurulumuzun diğer daireleri tarafından yapılan bu kapsamdaki bildirimlerin ilgili borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalara aktarılmasına ve yapılan işlemlerin sonuçları hakkında Kurulumuza bilgi verilmesine

karar verilmiştir.

Piyasa gözetim ve denetimi çerçevesinde, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarında meydana gelen olağandışı fiyat ve miktar hareketleri ile piyasa bozucu faaliyetler Sermaye Piyasası Mevzuatı ve diğer mevzuat uyarınca izlenmekte, incelenmekte ve denetlenmektedir.

2.4. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla ihraççılar, halka açık ortaklıklar, yatırım kuruluşları, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama şirketleri, bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları, ipotek finansmanı kuruluşları, konut finansmanı ve varlık finansman fonları, varlık kiralama şirketleri, borsalar ve piyasa işleticileri, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları, veri depolama kuruluşları, kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin (TDUB) hesap, işlem ve

faaliyetleri SPKn ve SPKn uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir.

Denetim faaliyeti, önemlilik ve öncelik ilkeleri ile risk değerlendirmeleri kapsamında oluşturulan program uyarınca yürütülmektedir. Denetim programı, önemlilik ve öncelik ilkeleri çerçevesinde risk değerlendirmesi uyarınca belirlenen denetimlerin yanı sıra Kanunla yıllık olarak yapılması zorunlu tutulan denetimler, yargı mercileri, Kurul Karar Organı veya Başkan, diğer kamu kurumları tarafından talep edilen denetimler, ihbar ve şikâyetler dikkate alınarak oluşturulmaktadır.

2019 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda yapılan denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler ilgili makamlara iletilmiştir.

Geçmiş yıllarda veya 2019 yılında başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2019 yılında 371 denetim çalışması tamamlanmıştır. 2019 yılı denetim faaliyetlerinin en önemli kısmını 104 denetim çalışmasıyla piyasa dolandırıcılığı, 90 denetim çalışmasıyla piyasa bozucu eylemler ve 46 denetim çalışmasıyla halka açık şirketler oluşturmuştur.

Denetim çalışmalarının konularına göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıda tabloda özetlenmiştir:

Tablo 2.4-1. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı

Denetim Konusu	2019	2018
	Denetim Sayısı	Denetim Sayısı
Yatırım Kuruluşu (Aracı Kurum) Denetimi	32	17
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	24	32
Halka Açık Ortaklık Denetimi	46	67
Bilgi Suistimali	33	22
Piyasa Dolandırıcılığı(*)	104	126
Piyasa Bozucu Eylemler	90	111
Kolektif Yatırım Kuruluşu	19	3
Bağımsız Denetim, Değerleme ve Derecelendirme Kuruluşları	20	9
Bağlı Kuruluşlar	3	2
TOPLAM	371	389

(*)Piyasa dolandırıcılığı ya da diğer suçlarda fiilin gerçekleştirildiği dönem ile suç duyurusunun yapıldığı dönem farklı olabilmektedir.
Kaynak: SPK

Tablo 2.4-2 Yatırım Kuruluşları Nezdinde Yapılan Denetim Türleri

Denetim Türü	2019	2018	2017
Mali Denetim	3	2	4
Mevzuat Denetimi	24	14	11
Şikayet Denetimi	4	2	3
Yetki Belgesi Denetimi	1	1	2
TOPLAM	32	19	20

Kaynak: SPK

Kurul denetimleri sonucunda Kurul Karar Organı tarafından mevzuata aykırılıklar nedeniyle, aykırılığın türüne göre; SPKn’nda düzenlenmiş veya SPKn’nda atıf yapılan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması, SPKn’nda düzenlenmeyen veya SPKn’nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç ihbarında bulunulması ve Kurulumuz tarafından SPKn’na dayanılarak yapılan düzenlemelere ve Kurul’un özel ve genel nitelikli kararlarına aykırılıklarda ise idari

para cezası tesis edilmesi, işlem yasağı tesis edilmesi veya faaliyet yasağı şeklinde yaptırımlar uygulanabilmektedir.

Bununla birlikte, Kurul Karar Organı tarafından hukuki ve cezai işlemler saklı kalmak kaydıyla önleyici tedbirler de alınabilmektedir. Söz konusu tedbirlere örnek olarak kanuna aykırı ihraçlarda ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz isteme, hukuka aykırı işlemler ile sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerde ilgililerden aykırılıkların giderilmesini isteme, sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırma, görevden alma, yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atama, örtülü kazanç aktarımında denetleme sonuçlarının duyurulmasını isteme, belirlenen örtülü kazanç tutarının iadesi için dava açma, sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemleri ile mali durumunun bozulması halinde sermaye piyasası kurumlarının faaliyetlerini geçici olarak durdurma, tamamen veya kısmen yetkilerini kaldırma, sorumluluğu tespit edilenlerin lisans belgelerini iptal etme, sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden alma ve yerine yenilerini atama, mali durumun bozulması halinde tedrici tasfiye kararı verme, doğrudan iflasını isteme, internet aracılığıyla yürütülen izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde; içerik ve yer sağlayıcının yurt içinde bulunması durumunda mahkemeden erişimin engellenmesine karar verilmesini talep etme, içerik ve yer sağlayıcının yurt dışında olması durumunda ise Erişim Sağlayıcıları Birliği'nden erişim engellenmesini talep etme, bilgi suiistimali veya piyasa dolandırıcılığı suçlarında geçici veya sürekli işlem yasağı tesis etme, takas yöntemini değiştirme, kredili alım, açığa satış, ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin sınırlamalar getirme, teminat yükümlülüğü getirme veya yükümlülüğün değiştirilmesi, farklı pazar ya da piyasalarda işlem görme veya farklı işlem esaslarının belirlenmesi, piyasa verilerinin dağıtım kapsamının sınırlanması, işlem veya pozisyon limiti getirilmesi sayılabilir.

2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR

2019 yılında yapılan inceleme, gözetim ve denetim faaliyetleri sonucunda hakkında yaptırım uygulanan kişi sayısına ilişkin bilgiler izleyen tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.5-1. İnceleme, Gözetim ve Denetim Sonucunda Hakkında Yaptırım Uygulanan Kişi Sayısı

Yaptırımlar	2019	2018
Suç Duyurusu/İhbar ve İşlem/Faaliyet Yasağı (*)		
Suç Duyurusu	223	163
Suç İhbarı (**)	33	18
İşlem Yasağı	159	74
Bağımsız Denetim Faaliyet Yasağı	3	2
TOPLAM	418	257
(*) Suç duyuruları ve suç ihbarları kişi sayısı itibarıyla verilmektedir.		
(**) SPKn'nda düzenlenmeyen veya SPKn'nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına iletilen talepler.		
Kaynak: SPK		

Kurul denetim faaliyetleri sonucunda, internet sayfasına erişimin engellenmesi (SPKn m.99/3 ve m.99/4), iş yerinin kapatılması (SPKn m.100), lisans iptal edilmesi (SPKn m.96/2), iade davası (SPKn m.99/1), imza yetkisinin kaldırılmasına (SPKn m.92/1-c) yönelik tedbirler de yaptırımlarla beraber uygulanmıştır. Ayrıca, 2019 yılında piyasa gözetim ve denetimine yönelik faaliyetler çerçevesinde, SPKn m.106 ve m.107 kapsamında uygulanan işlem yasağı tedbirlerinin yanı sıra 25 adet pay piyasasında işlem yapan 84 gerçek ve tüzel kişi hakkında SPKn. m.101 kapsamında tedbir amaçlı olarak geçici işlem yasağı getirilmiştir.

Kurul'un tüm hizmet birimleri tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen inceleme, gözetim ve denetimler neticesinde tesis edilen idari para cezalarının tutarı ile uygulama nedenlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.5-2. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2019		2018	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
HALKA AÇIK ORTAKLIKLAR	30	1.624.800	28	1.643.288
Finansal raporlama	6	234.854	5	243.423
Özel durumların kamuya açıklanması	20	895.360	16	1.214.363
Piyasa bozucu eylemler	3	107.577	4	109.727
Kurumsal yönetim	0	-	1	22.407
Sermaye piyasası araçlarının satışı	0	-	1	22.407
Önemli nitelikte işlemler	1	387.009	0	-
Birleşme bölünme	0	-	1	30.961
YATIRIM KURULUŞLARI	61	7.351.397	51	2.037.686
Yatırım kuruluşları	35	3.771.856	40	1.466.666
Yatırım hizmetleri	16	1.126.446	10	364.686
Piyasa bozucu eylemler	1	2.056.891	1	206.334
Yatırım fonları	1	24.672	0	-
Yatırımcı tazmini	8	371.532	0	-
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI	8	629.210	14	861.626
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	2	58.008	5	135.776
Girişim sermayesi yatırım ortaklıkları	1	38.308	5	129.866
Özel durumların kamuya açıklanması	2	69.269	2	105.813
Menkul kıymet yatırım ortaklıkları	2	76.616	0	-
Kurumsal yönetim	0	-	1	27.047
İzahname ve ihraç	1	387.009	0	-
Piyasa bozucu eylemler	0	-	1	463.124
PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ	4	908.362	4	85.096
Portföy yönetim şirketleri ve faaliyetleri	3	133.626	2	44.814
Piyasa bozucu eylemler	1	774.736	0	-
Bireysel emeklilik	0	-	1	9.321
Yatırım fonları	0	-	1	30.961
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ	5	514.827	5	1.665.229
Bağımsız denetim ve denetim standartları	3	154.321	3	829.682
Uluslararası değerlendirme standartları	2	360.506	2	835.547
DEĞERLEME ŞİRKETLERİ	10	405.837	10	480.314
Gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve faaliyetleri	8	355.116	8	211.430
Uluslararası değerlendirme standartları	2	50.721	2	268.884
DİĞER TÜZEL KİŞİLER	3	129.143	11	1.611.623
Özel durumların kamuya açıklanması	2	98.182	6	1.495.268
Yatırım kuruluşları	1	30.961	0	-
Finansal raporlama	0	-	1	27.047
Bireysel emeklilik	0	-	1	15.292
Portföy yönetim şirketleri ve faaliyetleri	0	-	3	74.016
GERÇEK KİŞİLER	122	35.395.620	81	26.752.602
Piyasa bozucu eylemler	77	25.333.094	44	20.733.501
Özel durumların kamuya açıklanması	6	349.596	16	4.102.754
Yatırım kuruluşları	4	123.844	1	26.049
Gayrimenkul yatırım ortaklıkları	5	135.235	8	216.376
Gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve faaliyetleri	1	26.049	0	-
Geri alınan paylar	10	309.610	0	-

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2019		2018	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
İzahname ve ihraç	2	774.018	0	-
Menkul kıymet yatırım ortaklıkları	10	383.080	0	-
Önemli nitelikte işlemler	5	1.935.045	0	-
Pay alım teklifi	1	6.000.000	0	-
Yatırım hizmetleri	1	26.049	0	-
Birleşme ve bölünme	0	-	8	1.460.540
Finansal raporlama	0	-	4	213.382
TOPLAM	243	46.959.196	204	35.137.464
Kaynak: SPK				

2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

Hukuk İşleri Dairesinin görevi, Başkanlığa ve diğer hizmet birimlerine hukuki danışmanlık hizmeti vermek; SPKn'na tabi ortaklıkların ve sermaye piyasası kurum ve kuruluşlarının Kurul'a yaptıkları başvurulara ve bu ortaklıklarda yapılan denetleme faaliyeti sonuçlarına ilişkin olarak hukuki konularda gereken incelemeleri yapmak ve görüş bildirmek; ortaklık esas sözleşme ve tadil tasarılarını gerekli görüldüğünde mevzuata uygunluk açısından inceleyerek görüş bildirmek; hukuki konularda araştırma ve incelemeler yapmak; Kurul'a ilişkin her türlü uyuşmazlığın mercilerinde takibi ve çözümlenmesi amacıyla Kurul'u temsil etmektir.

2.6.1. Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular ve Suç İhbarları

SPKn'nun 115 inci maddesinde, SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılmasının, Kurul tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu ve bu başvurunun muhakeme şartı niteliğinde olduğu düzenlenmiştir. Bu başvuru üzerine kamu davası açılması halinde, iddianamenin kabulü ile birlikte Kurul aynı zamanda katılan sıfatını kazanmaktadır.

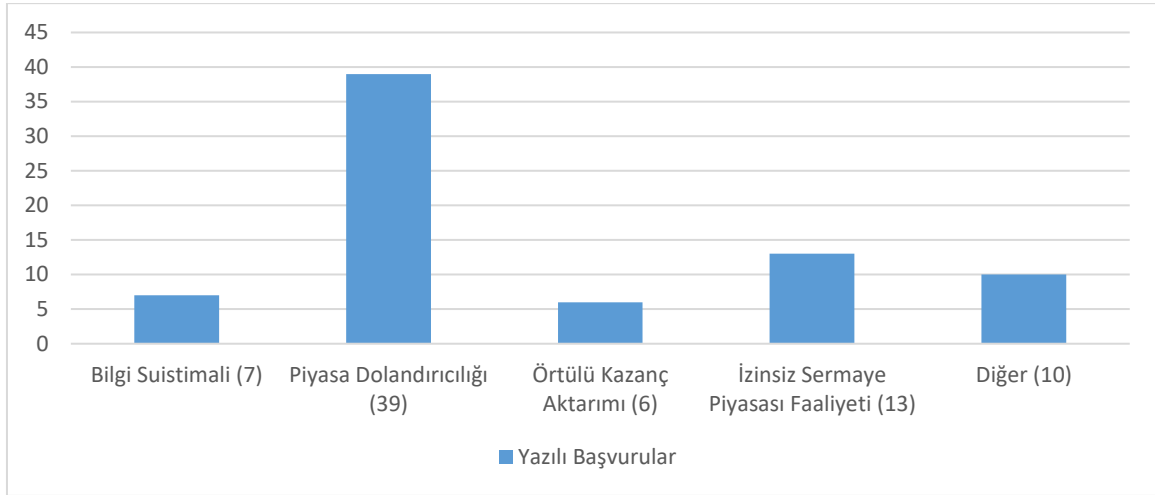
SPK, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmaya geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurulumuz dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanunu'na veya başka kanunlara muhalefet suçları ise tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmaya tabi tutulmaktadır.

Öte yandan, Kurul tarafından yapılan inceleme ve denetimlerde SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan başka suçların işlendiğinin tespiti halinde ise genel hükümler çerçevesinde işlem yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılarına suç ihbarında bulunmaktadır. SPKn'da tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlar dışında yapılan suç ihbarlarında Kurul iddianamenin kabulü ile birlikte müdahil sıfatını kazanmamaktadır.

2019 yılı içinde Kurulumuzca SPKn'nun 115 inci maddesi uyarınca 75 adet yazılı başvuru ve 11 adet suç ihbarlarında bulunulmuştur. Bunlardan 37'si halen Savcılık incelemesinde olup, kalan 38'inde ise yargılama başlamıştır. Yazılı başvuruların konularına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Grafik 2.6-1. 2019 Yılına Ait Kurul Tarafından Yapılan Yazılı Başvurular

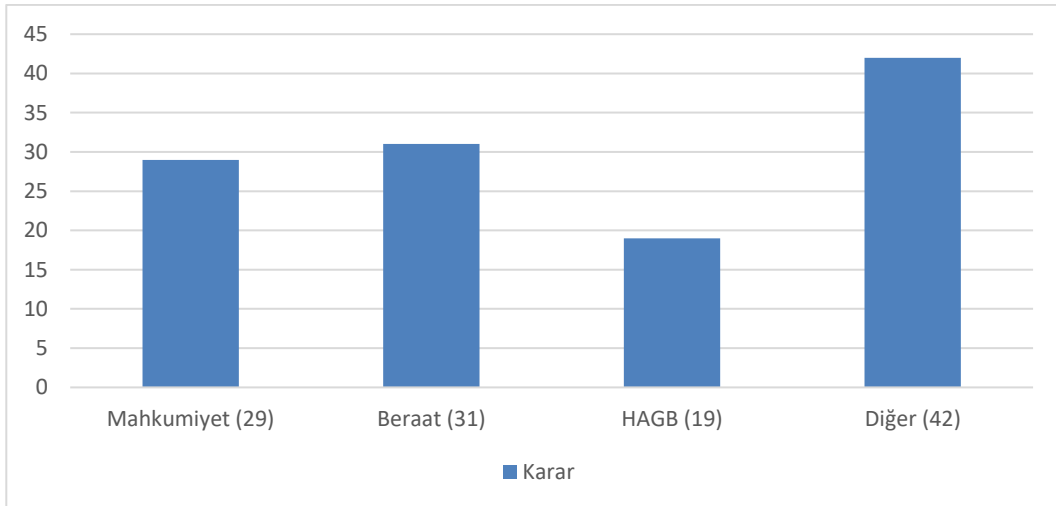

2.6.2. Kurul Tarafından Takip Edilen Ceza Davaları

31.12.2019 tarihi itibarıyla Kurulun müdahil sıfatıyla takip ettiği derdest ceza davalarının toplam sayısı 368'dir. 69 adedi savcılık aşamasında, 236 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 34 adedi istinaf aşamasında ve 22 adedi temyiz aşamasında olup; 7 adet dosyada da birleşme vb. kararlar verilmiştir.

01.01.2019-31.12.2019 döneminde 121 ceza davasında ilk derece yargı mercilerince karar verilmiş olup, ilk derece yargı mercilerinde karara bağlanan ceza davalarına ilişkin bilgiler¹ aşağıda yer almaktadır.

Grafik 2.6-2. 2019 Yılına Ait Kurul'un Taraf Olduğu Ceza Davalarında Verilen Kararlar

2.6.3. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan İdari Davalar

Kurul Kanunuyla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına, sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzına, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanmasına, yatırımcıların hak ve menfaatlerini

¹ "HAGB", hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarını, "Diğer" ise, yetkisizlik, görevsizlik, birleşme, zamanaşımı nedeniyle düşme ve ortadan kaldırma gibi kararları kapsamaktadır.

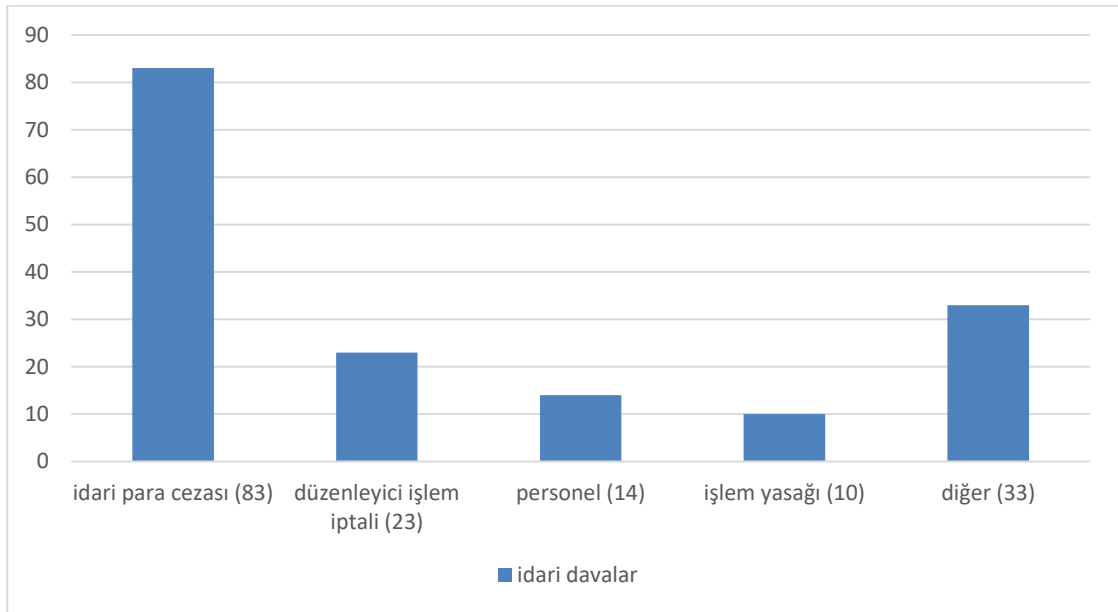
korumaya yönelik düzenlemeler yapmaktadır. SPKn'nda Kurul'un yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar olarak kullanacağı belirtilmektedir. Piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulumuzca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurulumuz tarafından idari para cezası verilmektedir.

Kurul'un idari para cezası ve işlem yasağı tesisi, ihraççılar ve/veya sermaye piyasası kurumları hakkında uyguladığı tedbir kararları, SPKn kapsamındaki yetkileri ile tesis ettiği diğer idari işlemlerine ve personeli hakkında tesis ettiği işlemlere karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır.

31.12.2019 tarihi itibarıyla derdest idari davalarının sayısı 654'dur. 337 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 66 adedi bölge idare mahkemeleri nezdinde istinaf incelemesinde ve 251 adedi ise Danıştay nezdinde temyiz veya karar düzeltme incelemesindedir.

01.01.2019-31.12.2019 döneminde Kurulumuz işlemleri aleyhine 148 iptal, 3 tam yargı ve 12 iptal ve tam yargı davası olmak üzere toplam 163 dava açılmıştır.

Grafik 2.6-3. 2019 Yılına Ait Kurul Aleyhine Açılan İdari Davaların Konularına Göre Dağılımı

01.01.2019-31.12.2019 döneminde Kurulumuz aleyhine açılan 293 idari davada ilk derece yargı mercilerince davanın reddine ve 55 idari davada ise davanın kabulüne ve 95 adet dosyada ise görevsizlik, yetkisizlik, bağlantı ve karar verilmesine yer olmadığı vb. diğer kararlar verilmiştir.

Bunun dışında, kamu tüzel kişisi olması nedeniyle Kurul tarafından da diğer idari otoriteler tarafından yapılan işlemlere karşı idari yargıya gidilebilmektedir. Bu kapsamda, 31.12.2019 itibarıyla Kurulumuz tarafından açılan 19 derdest idari dava bulunmaktadır.

2.6.4. Kurulun Taraf Olduğu Adli Davalar ve Takipler Tedbirler ve İade Talepleri

Kurulca Kanununun 91 inci maddesi kapsamında kanuna aykırı ihraçlarda, 92 nci maddesi kapsamında ihraççıların hukuka aykırı işlemlerinden sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerinde, 94 üncü maddesi kapsamında örtülü kazanç aktarımında, 96 ncı maddesi kapsamında sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerinde, 99 uncu maddesi kapsamında izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinde Kurul'a dava açma yetkileri tanınmıştır.

2019 yılında Kurul tarafından toplam 6 adet hukuk davası açılmış olup, bunların konularına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

SPKn 94 kapsamında
açılan dava sayısı: 4
İadesi İstenen Toplam
Tutar:
142.913.505 TL

SPKn 91 kapsamında
İstenen Tedbir sayısı: 1
Tedbire Konu Tutar:
5.580.000 TL

SPKn 92 kapsamında
İstenen Tedbir sayısı: 1

Öte yandan, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanmak üzere 22/6/2012 tarih ve 28331 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun 18/A maddesinde ilgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olmasının “dava şartı” olarak kabul edildiği hallerde arabuluculuk süreci kapsamında uygulanacak hükümlere yer verilmiş, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu’nun 3 üncü maddesi uyarınca kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)’na eklenen 5/A maddesi ile de, 1.1.2019 tarihi itibarıyla TTK’nun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, “konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri” hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuz tarafından 2019 yılı içerisinde 5 kez arabuluculuk toplantılarına katılım sağlanmıştır.

31.12.2019 tarihi itibarıyla 14’ü Kurulumuza karşı ve 50’si Kurulumuzca açılmış olan derdest hukuk davalarının sayısı 64’tür. Bunlardan 46 adedi ilk derece yargı mercilerinde, 9 adedi bölge adliye mahkemeleri nezdinde istinaf incelemesinde ve 7 adedi ise Yargıtay nezdinde temyiz veya karar düzeltme incelemesindedir.

31.12.2019 tarihi itibarıyla Kurulumuzun tarafı olduğu derdest iflas dosyalarının sayısı 16 adet olup; bunlardan 3 adedi Kurul tarafından açılmış olan şahsi iflas davalarından oluşmaktadır.

İcra Takipleri

31.12.2019 tarihi itibarıyla Kurul alacakları veya Kurul’un taraf olduğu davalar nedeniyle Kurulumuz tarafından başlatılmış 23 adet ve Kurulumuza karşı başlatılmış 2 adet olmak üzere, toplam 25 adet icra takibi bulunmaktadır.

01.01.2019-31.12.2019 döneminde Kurulumuza karşı başlatılmış 3 adet icra takibi bulunmaktadır.

2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi

18/01/2019 tarih ve 30659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 21’inci maddesi ile 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’da değişiklik yapılmış ve Finansal İstikrar Komitesi yerine, finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için sistemik risklerin yönetilmesi, finansal düzenlemelerde ve uygulamalarda uyumun sağlanması, reel sektör ile koordinasyonun artırılması yönünde iş birliğinin tesis edilmesi ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan verilerin merkezi şekilde toplanması için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kurulmuştur. Söz konusu komitenin 2019 yılı çalışmalarına katkı ve katılım sağlanmıştır.

2.7.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı, 6 Temmuz 2013 tarihli ve 28699 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda

hazırlanmıştır. 2023 hedeflerine ve Onuncu Kalkınma Planının amaçlarına ulaşılabilmesi açısından 25 “Öncelikli Dönüşüm Programı” (ÖDÖP) tasarlanmıştır.

Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı’nın 2 nci alt bileşeni olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” alt bileşeni ile Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından Yurt içi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı’nın birinci alt bileşeni olan “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi” alt bileşeni başkanlığının yürütülmesi görevi Kurulumuza verilmiştir.

İstanbul Finans Merkezi Çalışmaları

10.07.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 527. maddesinde “İstanbul Finans Merkezi Projesini yürütmek ve gelişmeleri takip etmek” görevi Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi Başkanlığına verilmiştir. Bu çerçevede, İstanbul’un bölgesel ve küresel bir finans merkezi olması hedefi doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi koordinasyonunda, sermaye piyasalarında ve mali piyasalarda derinliğin ve hizmet çeşitliliğinin artırılmasına yönelik yürütülen çalışmalar Kurulumuzca yürütülmektedir.

2019 yılında Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, İstanbul Finans Merkezi kapsamında bugüne kadar sorumlu olarak belirtilen kurum ve kuruluşların çalışmalarını istemiş, Kurulumuzca bu yönde bilgilendirme ve istişare toplantıları yapılmıştır. Tüm paydaşların görüş, önerilerinin toplanması ve bütüncül bir İFM master eylem planı oluşturulması hedefiyle Kurulumuz temsilcilerinin de katkı verdiği, kamu ve özel sektördeki tüm paydaşların katılımlarıyla 12 Haziran 2019’da İstanbul’da bir Çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda, Hukuki Altyapı ve Düzenleyici Çerçeve, Katılımcı ve Faizsiz Finans Yapısı, Finansal Ürün ve Hizmet Çalışmaları ve Denetim Yapısı, Vergi ve Teşvik Mekanizması, Tanıtım ve İmaj, Fiziki Altyapı, Kümelenme ve Nitelikli İnsan Kaynağı ve Expatlar başlıklarında değerlendirmeler yapılmıştır.

Ayrıca 2019 yılında yatırım fonlarının vergilendirilmesi konusuna ilişkin olarak Kurulumuzca Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi’ne görüş verilmiştir.

Yurtiçi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı

Onuncu Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programları çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı/Cumhurbaşkanlığı/Strateji Başkanlığı’nın koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalarda Kurulumuz “Yurt içi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı”nda “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi Bileşeni” sorumlusu olarak Kalkınma Bakanlığı/Cumhurbaşkanlığı/Strateji Başkanlığı ve diğer işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşlarla eylem planının hazırlanması çalışmalarını sürdürmektedir. Bu program çerçevesinde, yüksek ve istikrarlı bir büyüme dinamiği sağlamak üzere, en güvenilir ve kalıcı finansman kaynağı olan yurt içi tasarrufların artırılması, artan yurt içi tasarrufların üretken yatırımlara yönlendirilmesi ve israfın azaltılması amaçlanmaktadır.

2.7.3. Finansal Sektör Komisyonu

Finansal Sektör Komisyonu, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere, bilgi iletişimini, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlendirilmiştir. İlk toplantısını Kurulumuz ile birlikte BDDK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TMSF, Rekabet Kurulu, Kalkınma Bakanlığı (Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı), Borsa İstanbul A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği temsilcilerinin katılımıyla 2006 yılının Mayıs ayında yapan ve yılda en az iki kere toplanan Komisyonun toplantılarına Kurulumuz tarafından 2019 yılında da katılım sağlanmış ve Türkiye ekonomisi, finansal piyasalardaki gelişmeler ve genel görünüm hakkında sunum yapılmıştır

2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum çalışmaları çerçevesinde Kurulumuzun sorumlu olduğu alanlar; Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Son dönemde finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasalarına ilişkin düzenlemelerinin kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, Kurulumuzca AB ile ilişkilerin yürütülmesi ve AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmalarına yönelik olarak AB Kurumları ve üye ülkeler ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması yoluyla kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon

AB mevzuatına uyum çalışmaları ile ilgili olarak Avrupa Birliği Başkanlığı başta olmak üzere diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yapılan çalışmalar 2019 yılı içerisinde de sürdürülmüş, Alt-Komite 4 Ekonomik ve Parasal Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik ilişkin alt komite toplantısına katılım sağlanmış, 2019-2021 dönemine ilişkin Ekonomik Reform Programı'na ve Avrupa Komisyonu 2018 ve 2019 Türkiye Raporlarına katkıda bulunulmuştur.

Buna ek olarak, Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi'nin (ESMA) Avrupa'da menkul kıymetler ve piyasalara ilişkin düzenlemelerin uygulanması konusundaki belirleyici rolü dikkate alınarak işbirliği çalışmalarına devam edilmiştir.

2.8.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB mevzuatına uyum kapsamında, AB Katılım Öncesi Mali Yardımlarından yararlanmak üzere hazırlanan ve AB Komisyonu tarafından onaylanan "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu proje çalışmalarına 2015 yılı Eylül ayında başlanmış, Ağustos 2017 sonu itibariyle de tamamlanmıştır. Projenin bileşenleri temel olarak; "Muhasebe ve Denetim Alanında Eğitim" ve "SPK'nın İdari Kapasitesinin Artırılması ve Uygulamaların Tesis Edilmesi"ne yönelik faaliyetleri içermektedir. Proje kapsamında, muhasebe ve denetim alanında kurum personelinin eğitilmesinin yanı sıra yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve sonrasında Kurulumuzca çıkarılan ikincil düzenlemelerin AB mevzuatına uyum düzeyi tekrar gözden geçirilmiş ve gerekli hallerde mevzuat değişiklik tasarıları hazırlanmıştır.

2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Kurulumuzca sermaye piyasamızın gelişmesinde uluslararası işbirliğine ve belirlenen uluslararası ilke ve standartları sağlamaya büyük önem verilmektedir. Bu anlamda Kurulumuz uluslararası finansal kuruluşların gerçekleştirdiği çalışmaları yakından takip etmekte ve bu çalışmalara katkı sağlamakta; ayrıca, bölgesel ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki faaliyetleri de desteklemektedir. Bu çerçevede, çeşitli düzeylerde aktif görevler üstlenilmekte, ortak projeler geliştirilmekte, dönemsel gelişmeler yakından takip edilmekte, iyi uygulamaların paylaşılması, bilgi ve tecrübe alışverişi gibi çeşitli işbirliği mekanizmaları artarak sürdürülmektedir. Tüm bu çalışmalar, değişen koşullar karşısında gerek ülkemizde, gerekse gelişmekte olan ülkelerde finansal piyasalar ile ilgili düzenleyici ve denetleyici çerçevenin yenilenmesi sürecinde önemli görülmektedir.

2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve düzenleyici yapısına ilişkin ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alışverişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, finansal piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da işbirliği içinde faaliyet göstermekte ve sermaye piyasaları alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üyesi olduğu IOSCO'nun komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek, IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Başkanlar Komitesi

IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Başkanlar Komitesi, IOSCO yıllık konferansı sırasında toplanmakta olup, 2019 yılı Mayıs ayında Sidney'de gerçekleştirilen toplantıya Kurulumuzca katılım sağlanmıştır. Başkanlar Komitesi çalışmaları IOSCO bünyesinde oluşturulan komiteler aracılığıyla yürütülmektedir. IOSCO'nun amaçlarının gerçekleştirilmesinde en üst düzey yetkilere sahip olup üye kuruluşların başkanlarından oluşmaktadır.

IOSCO Yönetim Kurulu

IOSCO Yönetim Kurulu örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli kararları alarak Başkanlar Komitesinin gündemine getiren, icra organı niteliğindeki oluşumdur. Kurulumuz, Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (GEM) Başkan Yardımcısı olarak 2018-2020 dönemi için IOSCO Yönetim Kuruluna seçilmiş bulunmaktadır. IOSCO Yönetim Kurulu üyeliği ile Kurulumuz, sermaye piyasaları alanındaki uluslararası karar alma mekanizmalarına ve tartışmalara doğrudan katılım ve katkı sağlama imkânını elde etmiştir.

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar (GEM) Komitesi

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi, bu piyasaların etkinliğini artırıcı ilkelerin oluşturulması ve bilgi akışının sağlanmasını amaçlamaktadır. Mevcut durumda 112 üyesi bulunmaktadır. GEM Komitesi Başkan Yardımcılığı Kurulumuz ve Malezya düzenleyici otoritesi tarafından birlikte yürütülmektedir. Kurulumuz geniş kapsamlı olan Komitenin daha etkin çalışabilmesi ve yönetilebilmesi için daha küçük bir yönetim takımı olarak GEM Komite üyeleri arasında oluşturulan Yönlendirme Komitesi (Steering Committee) üyeliğini de yürütmektedir.

Kurulumuz son dönemde sürdürülebilir finansman ve finansal teknolojiler konularında yürütülen GEM Komitesi çalışmalarına aktif katkı ve katılım sağlamış olup, piyasalardaki gelişmeler doğrultusunda yeni öncelikler üzerinde çalışmalar da sürdürülmektedir.

Politika Oluşturucu Komiteler

IOSCO bünyesindeki politika oluşturma çalışmaları, üye kuruluşların katkı ve katılımıyla 8 ayrı Politika ve Standart Belirleyici Komite aracılığıyla şekillenmekte ve karara bağlanmak üzere IOSCO'nun üst yönetim organlarına sunulmaktadır. Bu komitelerden; Muhasebe, Denetim ve Kamuyu Aydınlatma Komitesi, İkincil Piyasalar Komitesi, Piyasa Araçları Komitesi, Denetim ve Bilgi Paylaşımı Komitesi, Yatırım Yönetimi Komitesi, Kredi Derecelendirme Kuruluşları Komitesi, Bireysel Yatırımcılar Komitesi ve Türev Araçlar Komitesi bünyesinde Kurulumuz temsilcileri komite üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda, 2019 yılında söz konusu sekiz komitenin de çalışma ve toplantılarına Kurulumuzca aktif katılım sağlanmıştır.

Diğer IOSCO Çalışmaları

IOSCO bünyesinde faaliyet göstermekte olan dört bölgesel komiteden biri olan Avrupa Bölge Komitesi'nin üyesi olarak Kurulumuz 2019 yılında yapılan Komite çalışmalarında da yer almıştır.

Menkul kıymet düzenlemelerine ilişkin IOSCO ilke ve amaçlarının uygulanması ve değerlendirilmesinden sorumlu Değerlendirme Komitesi (Assessment Committee) üyesi olması sebebi ile Kurulumuz, söz konusu komite çalışmalarına aktif katılım sergilemektedir. Bu çerçevede, IOSCO ilkelerinin uygulanmasına yönelik tematik incelemeler ve ilkelere uyum düzeylerinin incelenmesi için ülkelere teknik destek sağlanması yönünde çalışmalar yürütülmüştür.

Üye ülkeler arasında bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevli olan IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group)

üyeliğimiz dolayısıyla ilgili komite çalışmalarına katılım sağlanmış, bu kapsamda mutabakata üye olmak isteyen ülke incelemelerine katılmış ve komite bünyesinde yürütülen teknik çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Gelişen Riskler Komitesi ise, piyasalarda ortaya çıkan risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve azaltılması için gerekli veri ve araçların geliştirilmesi için görev yapmakta olup, Kurulumuzca komite çalışmalarına aktif katılımında bulunmuş Risk Outlook (Risk Görünümü) hazırlanmasında görev alınmıştır. Söz konusu komiteler dışında, IOSCO bünyesinde oluşturulan diğer görev güçlerine de Kurulumuzca benzer şekilde katkı sağlanmaktadır.

2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)

Finansal İstikrar Kurulu (The Financial Stability Board-FSB), ulusal düzenleyici otoriteler tarafından finansal piyasalarda daha etkin düzenleme ve denetim yapılmasını ve bu düzenleme ve denetim faaliyetlerinin uluslararası düzeyde koordine edilmesini sağlamak için gerekli politika ve ilkelerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş olup, FSB'ye G20 ülkelerini temsil eden kurumlar üyedir.

FSB finansal istikrarın korunması temel amacı çerçevesinde, uluslararası finansal düzenleme reformlarının başta G20 ülkelerinde uygulanmasına ilişkin ülke uyumlarını takip etmektedir. FSB Genel Kurulunda ülkemiz TCMB tarafından temsil edilmekte olup, FSB'nin yürüttüğü çalışmalara TCMB koordinasyonunda Kurulumuzun da aralarında bulunduğu ülkemiz finansal sektör düzenleyici otoriteleri tarafından destek verilmektedir. Bu kapsamda Kurulumuz görev alanı içerisindeki konular hakkındaki FSB standartlarına ilişkin çalışmalar yürütülmekte, ayrıca bazı alt komite çalışmalarına da katılım sağlanmaktadır. 2019 yılında "FSB Standing Committee on Supervisory and Regulatory Cooperation" ve "OTC Derivatives Working Group" toplantılarına katılım sağlanmıştır.

2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

Kurulumuz, Kurumsal Yönetim İlke ve Uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmakta olan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışmalarına aktif katılım sağlamakta olup, kurumsal yönetim alanında Ulusal Eşgüdüm Birimi olma görevini sürdürmektedir. Kurulumuz ayrıca, OECD bünyesindeki Finansal Piyasalar Komitesi, G20/OECD Kurumsal Yatırımcılar ve Uzun Dönemli Finansman Görev Gücü, Sanayi, İnovasyon ve Girişimcilik Komitesi'nin KOBİ'ler ve Girişimcilik Çalışma Grubu çalışmalarına da katılım sağlamaktadır.

2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları

Dünya Ticaret Örgütü Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına ve eğitimlerine Kurulumuzca iştirak edilmekte olup, bu çerçevede 2019 yılında, Ticaret Bakanlığı'nın koordinasyonunda Türkiye-Japonya Serbest Ticaret Anlaşması Mali hizmetler faslı ve Türkiye Japonya Ekonomik Ortaklık Anlaşması Elektronik Ticaret Faslı müzakereleri çerçevesinde görüşülen "Kaynak Kodu" maddesine dair çalışmalara katkı sağlanmıştır.

2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)

İSEDAK üyelerine yönelik olarak 2011 yılında oluşturulan İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşlar Forumu'nun Başkanlığını ve Sekreteryasını Kurulumuz yürütmektedir. Forum kapsamında, finansal piyasaların altyapısının güçlendirilmesi, finansal eğitim, İslami finans ve üye ülke sermaye piyasaları düzenleyici kuruluşlarının idari kapasitesinin güçlendirilmesi konularında işbirliği yapılmaktadır. 2012 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Kurulumuzun ev sahipliğinde toplanan "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu"nun 8. toplantısı 26 Eylül 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

Forum bünyesinde faaliyet gösteren Kapasite Geliştirme, İslami Finans, Piyasa Geliştirme, Finansal Okuryazarlık Görev Güçlerinin sırasıyla "gayrimenkule dayalı borsa/menkul değerler işlem linki", "alternatif finans", "KOBİ finansmanı", "kurumsal yatırımcılar ve finansal okuryazarlık" alanlarında işbirliğini artırıcı çalışmaları 2019 yılında devam etmiştir.

Diğer yandan Başkanlığını Kurulumuzun üstlendiği İSEDAK Sermaye Piyasası Kurulları Forumu Kapasite Artırımı Görev Gücü çalışmaları kapsamında, 2018 yılı içinde gayrimenkul değerler borsası/işlem linki inisiyatifi teknik açıdan geliştirmek ve uluslararası planda bilinirliğini artırmak için İSEDAK Proje Finansmanı mekanizması kapsamında “Assessment of COMCEC Real Estate Securities Markets and Regulatory Landscapes for Strengthening Capital Markets” başlıklı bir proje önerisi Kurulumuzca Eylül 2018’de sunulmuştur.

İSEDAK Koordinasyon Ofisi tarafından onaylanan proje kapsamında, 2019 yılında İSEDAK üyesi ülkelerin kira sertifikası/Sukuk, gayrimenkul sertifikası, gayrimenkul yatırım ortaklığı payları, gayrimenkul yatırım fonu katılma belgeleri piyasa verileri ve düzenleyici altyapıları Kurulumuzca hazırlanan ve İSEDAK bünyesinde gerçekleştirilen uluslararası anket çalışması, rapor ve iki günlük Çalıştay’da (24-25 Eylül 2019, İstanbul) değerlendirilerek, ortak bir teknolojik platformda bu araçların alınıp satılması için altyapı kurulması konusu tartışılmış, İSEDAK üyesi ülkelere yönelik politika önerileri geliştirilmiştir.

2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)

IFSB faiz içermeyen yatırım araçlarını ve finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici seminerler organize eden uluslararası bir kuruluştur. Merkezi Kuala Lumpur’da bulunan IFSB üyesi olarak Kurulumuz IFSB’de gözlemci üye sıfatıyla çalışmalarını sürdürmekte, diğer taraftan IFSB bünyesinde oluşturulan çeşitli çalışma grubu çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

Kurulumuzca Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (European Bank for Reconstruction and Development-EBRD) ile işbirliğine yönelik çalışmalar yürütülmekte olup, kurumsal yönetim, borçlanma araçları ve kitle fonlaması konularında 2015-2019 yıllarında üç ayrı proje gerçekleştirilmiştir.

2015 yılı Kasım ayında EBRD ile kurumsal yönetim konusunda ortak bir proje başlatılmıştır. Proje ile Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi ve Kurulumuzun ilgili gözetim faaliyetlerinde etkinliğin artırılması hedeflenmiş ve zorunlu olmayan ilkelere dair kurumsal yönetim raporlamalarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır. “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu’na Destek” başlıklı söz konusu proje kapsamında hazırlanan rapor, rehber ve formlar Kurulumuzun 22.12.2017 tarihli toplantısında görüşülerek kabul edilmiş, projenin kamuoyunun bilgisine sunulması karar verilmiştir. Proje çıktıları çerçevesinde yenilenen kurumsal yönetim uyum raporlamasının, 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı Kararı ile II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca, KAP Platformu üzerinden Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) şablonları kullanılarak yapılmasına karar verilmiştir. Yeni uygulamaya geçişin borsa şirketleri için kolaylaştırılması için Şubat 2019’da İstanbul’da Kurulumuz ve Danışman firma tarafından eğitim verilmiştir. Ayrıca Kurulumuz kurumsal yönetim gözetim kapasitesini geliştirmek için Aralık 2019’da Kurulumuz meslek personeline eğitim verilmiş, ilk yıl uygulamasını değerlendiren gözetim raporu çalışmaları başlatılmıştır.

Borçlanma araçları yatırımcılarına sağlanan korumanın artırılmasına yönelik olarak, sermaye piyasasında borçlanma araçlarına ilişkin hukuki altyapının geliştirilmesini sağlamak üzere, Kurulumuza uluslararası en iyi uygulama kurallarına uyumlu olarak mevzuatın gözden geçirilmesi konusunda teknik destek verilmesi amacıyla EBRD ile 2018 yılında başlatılan projede borçlanma araçlarına ilişkin mevcut Türk hukuku düzenlemeleri EBRD tarafından seçilen yerel ve uluslararası danışmanlar tarafından üç aşamalı bir raporda karşılaştırılarak incelenmiş, proje 2019 yılında tamamlanmıştır.

Ayrıca, ülkemizde kitle fonlaması konusunun yasalaşmasını takiben Kurulumuzun bu alanda üstlendiği misyonu da dikkate alarak, kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin yapılması sırasında destek almak üzere yine EBRD ile 12 ay süreli olarak “Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemeler Hakkında EBRD Projesi” hayata geçirilmiştir.

Proje kapsamında, paya bağlı, başış ve ödüle dayalı kitle fonlaması ile borçlanmaya dayalı kitle fonlaması hakkında, Türk hukuku ve karşılaştırılabilir yabancı düzenlemeler ile en iyi uygulama kuralları dikkate alınarak, düzenleme önerileri içeren bir rapor hazırlanmış ve kamuyu aydınlatma amaçlı olarak bir seminer düzenlenmiş olup, proje 2019'da tamamlanmıştır.

2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği

Kurulumuz Akdenize kıyısı bulunan ülkelerin oluşturduğu Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği'ne (Mediterranean Partnership of Securities Regulators) Şubat 2014'te üye olmuştur. Birliđin çalışmaları 2019 yılında da devam etmiştir.

2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)

Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (International Forum of Independent Audit Regulators-IFIAR), temelde bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin artırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermek üzere 2006 yılında kurulmuş, geniş katımlı ve toplantılarına AB Komisyonu, Dünya Bankası, Basel Komitesi ve IOSCO'nun da gözlemci olarak katıldığı uluslararası bir organizasyondur. Kurulumuz, 2009 yılında gelen davet üzerine üyelik başvurusu yapmış ve aynı yıl üyeliğe kabul edilmiş olup, bu kapsamda IFIAR'ın 2019 yılı içinde yapılan toplantıları ve çeşitli çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği

Kurulumuzun 2014 yılından bu yana IASB'nin resmi danışma organı olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Danışma Konseyinde (IFRS Advisory Council) üye olarak temsili sürdürülmektedir. IASB, ülkemizde Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) olarak kabul edilmiş bulunan ve dünyada 140 ülkede uygulanan Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları'nı yayımlayan ve belirleyen uluslararası kuruluştur. IFRS Danışma Konseyi, IASB Karar Organının, standartlar hakkında karar almadan önce danıştığı resmi organ olup, standartların oluşturulması ve revize edilmesi süreçlerinde büyük rol oynamaktadır. Katılım gösterilen Konsey toplantılarında ülkemizdeki TMS/TFRS uygulamalarında karşılaşılan uygulama sorunları aktarılmakta ve IASB tarafından gelecekte yürütülecek projeler ve standart hazırlık çalışmalarında dikkate alınmak üzere ülkemiz ihtiyaç ve öncelikleri iletilmektedir.

2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları

Kurulumuzca sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip yabancı otoritelerle iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) imzalanmaktadır. 2019 yılı Mart ayında ASTANA Finansal Hizmetler Otoritesi ile mutabakat zaptı imzalanmıştır. Bu kapsamda, 2019 yılı sonu itibarıyla toplam 36 ülkenin düzenleyici ve denetleyici kuruluşuyla ikili mutabakat zaptı, ayrıca iki ülke ile (ABD ve Maldivler) de görev tanım belgesi (düzenleyici diyalog belgesi) imzalanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 08.06.2011 tarih ve 2011/61/EU sayılı Alternatif Yatırım Fonu Yöneticilerine ilişkin AB Direktifi uyarınca, 2019 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz ile 15 AB üye ülkesi ve 3 Avrupa Ekonomik Alanı ülkesinin ilgili düzenleyici otoriteleri arasında alternatif yatırım fonlarının gözetiminde işbirliği ve bilgi paylaşımına ilişkin mutabakat zabıtları imzalanmıştır.

2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

SPKn'nun 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca hazırlanan ve 14.08.2014 tarih ve 29088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren VII-128.7 sayılı Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği (Lisanslama Tebliği), sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini

tespit etmek amacıyla yapılacak sınavlar, bu sınavlar sonucunda verilecek lisanslar, lisanslarla ilgili düzenlenecek eğitim programları ve lisanslı personelin sicilinin tutulması hususlarını düzenlemektedir.

Bu amaçla 2019 yılı içinde; 29-30 Haziran ve 7-8 Aralık tarihlerinde Ankara, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun olmak üzere 12 ilde kâğıt ortamda lisanslama sınavları yapılmıştır. 2019 yılında bu sınavlarda 38.689 adet sınav başvurusu gerçekleşmiş olup sınav konusu bazında ise; toplam 162.986 adet başvuru sayısına ulaşılmıştır.

Bununla birlikte, elektronik ortamda düzenlenen lisanslama sınavları (e-LS) 19 sınav konusunun tamamında İstanbul'da; Osmanbey ve Maslak Sınav Merkezleri olmak üzere 2 ayrı merkezde haftanın 5 günü yapılmaya devam edilmiştir. Bu kapsamda, 2019 yılı içerisinde adaylar 30.239 adet elektronik sınav başvurusu gerçekleştirmişlerdir.

Yapılan lisanslama sınavlarında başarılı olan adaylara katıldıkları sınav türüne göre; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı, Türev Araçlar Lisansı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı, Kredi Derecelendirme Lisansı, Konut Değerleme Lisansı, Gayrimenkul Değerleme Lisansı olmak üzere 8 çeşit lisans verilmektedir. Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 50 alınması ve tüm sınav konularından alınan notların aritmetik ortalamasının en az 60 olması gerekmektedir. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin ortaklığından oluşan Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL)'nin lisanslama sınavlarına yönelik işlemleri, Kurulumuzun katkıları ile gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Kâğıt ortamda düzenlenen sınavların, Türkiye çapında 12 ilde ve 13 sınav merkezinde fiilen gerçekleştirilmesinde Anadolu Üniversitesi ile işbirliği yapılmakta olup elektronik ortamda düzenlenen sınavlar SPL tarafından gerçekleştirilmektedir.

2002-2019 yılları arasında gerçekleştirilen lisanslama sınavlarında hak kazanılan lisans sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.10-1. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (2002-2019)

Lisans Adı	Başvuruda Bulunmayan Lisans		Onay Aşamasında Bulunan Lisans		Aktif Lisans		Askiya Alınan Lisans		İptal Edilen (Geçici ve Sürekli) Lisans		Toplam Lisans (*)		Genel Toplam İçindeki Oranı (%)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
SPF Düzey 1 Lisansı	6.769	6.571	909	617	15.239	17.519	3.085	4.266	1	2	26.003	28.975	27%	29%
SPF Düzey 2 Lisansı	3.914	3.933	224	70	6.161	6.634	7.700	7.581	2	3	18.001	18.221	19%	18%
SPF Düzey 3 Lisansı	1.832	1.849	254	114	8.855	9.088	5.309	5.774	3	6	16.253	16.831	17%	17%
Gayrimenkul Değerleme Lisansı	571	518	210	100	8.741	9.935	2.625	2.874	42	45	12.189	13.472	13%	13%
Türev Araçlar Lisansı	1.728	1.726	181	84	6.632	6.593	3.311	3.804	4	7	11.856	12.214	12%	12%
Kredi Derecelendirme Lisansı	960	974	76	56	2.567	2.324	1.474	1.991	-	1	5.077	5.346	5%	5%
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	843	885	76	43	1.903	1.739	1.533	1.871	-	1	4.355	4.539	5%	5%
Konut Değerleme Lisansı	646	662	26	26	323	374	120	145	-	-	1.115	1.207	1%	1%
TOPLAM	17.263	17.118	1.956	1.110	50.421	54.206	25.157	28.306	52	65	94.849	100.805	100%	100%
(*) Toplam lisans sayısı; mevcut lisans adetlerini göstermekte olup SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme lisansları kapsamında sınavlar sonucunda bir üst lisans almaya hak kazanılması durumunda alınan üst lisans (SPF Düzey 2, Düzey 3 ve Gayrimenkul Değerleme Lisansı) sayıları ile "Aktif Lisans" durumunda olan alt lisans (SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme Lisansı) sayıları hesaplamaya dâhil edilmiştir.														
Kaynak: SPL														

2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI

Kurulumuz Bilgi Edinme Birimi'ne ulaşan başvurular "şikayet, görüş ve öneriler" ile "bilgi edinme" olmak üzere iki bölümde ele alınmakta olup, bilgi edinme başvuruları 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CİMER) yönlendirilen başvurular da Bilgi Edinme Birimi tarafından koordine edilmektedir. Son 3 yıl içinde Kurulumuza gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.11-1. Kurulumuza Gelen Bilgi Edinme Başvuruları

Gelen Başvurular	2019	2018	2017
Şikayet, Görüş ve Öneriler	7.118	6.910	6.817
Bilgi Edinme Başvuruları	715	966	1.176
TOPLAM	7.833	7.876	7.993

Şikayet, görüş ve öneriler bölümü bu konularda Kurulumuza yapılan elektronik başvuruları, bilgi edinme başvuruları bölümü ise yazılı ve elektronik başvuruları kapsamaktadır.

Kaynak: SPK

2.12. BİLGİ KAYNAKLARI

Sermaye piyasalarını ilgilendiren sosyal, ekonomik ve mali konulara ilişkin yerli ve yabancı, basılı ve elektronik yayınları derlemek, takip etmek ve hizmete sunmak amacı ile kurulmuş bir ihtisas kütüphanesi olan Kurulumuz kütüphanesi, Kurul içi ve Kurul dışı uzman ve araştırmacılara aktif olarak hizmet sunmaktadır.

Kurul kütüphanesinde, bilgiye hızlı ve kolay erişim olanakları tanıyan teknolojik gelişmeler ile birlikte kullanıcılara sunulan hizmetler de gelişmiştir. Kütüphane işlevlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi ve Kurul içi ağ sistemi ile kullanıcılara, kendi bilgisayarlarından koleksiyonu tarayabilme ve elektronik yayınlara ulaşabilme olanakları sağlamaktadır. Kütüphanede 24 kişilik okuyucu masası, 1 adet kullanıcı bilgisayar ve 1 adet fotokopi makinası bulunmaktadır.

Kurul kütüphanesinin kurulduğu 1982 yılında 274 olan kitap sayısı, 2019 yılında 10.852 adede ulaşmıştır.

Basılı süreli yayın sayısı ise 40'a düşmüştür. Devam eden basılı süreli yayın ise; 2 yurtdışı, 2 yurtiçi ve 2 bağış olmak üzere toplam 6'dır. "Lebib Yalkın Mevbank" veri tabanlarına ve "Dünya Gazetesi"ne elektronik abonelik bulunmaktadır.

Diğer yandan, Kurulumuzun yayın faaliyetleri kapsamında 2019 yıl sonu itibariyle toplam yayın sayısı 213 olarak gerçekleşmiştir. Kurul yayınları ücretsiz olarak kamu kurumları kütüphaneleri ile devlet ve vakıf üniversiteleri kütüphanelerine gönderilmektedir.

2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Araştırma faaliyetleri, ekonomik veriler ve bunların ışığında ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ile mali piyasalardaki gelişmeleri izleyip bu konularda araştırmalar yaparak Kurul'un strateji ve karar alma sürecine yardımcı olmak amacıyla yürütülmektedir.

Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışı ekonomi ve finans piyasalarının izlenmesi çerçevesinde, piyasa gelişmeleri ve veriler analiz edilerek, günlük, haftalık ve aylık periyotlarda raporlanmıştır. İlaveten, gelişmeler ışığında gerekli görülen, periyodik olmayan bültenler ve raporlarla birlikte çeşitli konularda araştırma raporları, bilgi notları, sunumlar ve bilgilendirme raporları hazırlanmıştır.

İstatistik verilerin takibi ve yayımlanması çerçevesinde haftalık piyasa gelişmeleri raporu, aylık istatistik bülteni, üç aylık uluslararası ekonomik ve finansal göstergeler raporu ile aylık olarak sermaye piyasası beklenti anketi hazırlanarak yayımlanmaya devam edilmiştir.

Sermaye Piyasası Beklenti Anketi çalışması Kurulumuzca web-tabanlı olarak hazırlanan ve periyodik olarak uygulanan bir soru kâğıdı (anket) vasıtasıyla yürütülmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve sorumluluk alanına giren tüm sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile payları BIST'te işlem gören şirketler çalışma kapsamındadır. Anket, çalışma kapsamına giren kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerine uygulanmakta olup, soru kâğıdında yer alan sorularla genel ekonomi (gösterge bono faizi, döviz kuru) ve sermaye piyasaları konularında bir ay, altı ay ve bir yıl sonraki döneme ilişkin beklentilerin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ

Şubat ve Haziran aylarında 5'er günlük devreler halinde, Kurulumuzun Ankara ve İstanbul'daki merkez ve temsilcilğinde üniversite öğrencilerine yönelik eğitim seminerleri düzenlenmiştir. 2009 yılında başlayan eğitim seminerleri kapsamında 2019 yılı sonu itibariyle toplamda 38.592 başvuru alınmış, 10.634 sertifika verilmiştir. Son üç yıl itibariyle eğitim seminer başvuruları ve verilen sertifika sayılarını gösteren tablo aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 2.14-1. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Eğitim Seminerlerine Başvurular

Gelen Başvurular	2019	2018	2017
Başvuru Sayısı	2241	3.231	2.144
Verilen Sertifika Sayısı	1125	1.136	888
Kaynak: SPK			

2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI

2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından belgelendirilmiş ve TS ISO/IEC 27001 standardına uygun olarak kurulmuş olan Kurulumuz Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında iç denetim çalışmaları yürütülmüştür. İç denetim çalışmaları sonrasında TSE tarafından dış denetim de gerçekleştirilmiştir.

VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği'nin uygulanmasına yönelik sermaye piyasası kurum ve kuruluşlarından gelen görüş taleplerine cevap verilmiş ve söz konusu tebliğ kapsamında Kurulumuza gönderilen bilgi sistemleri bağımsız denetimi ve sızma testi raporlarının değerlendirilmesi çalışmalarında görev alınmıştır.

Ayrıca, ikisi yerinde olmak üzere üç sermaye piyasası kurumunda inceleme/denetim çalışmaları ile Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.'ye faaliyet izni verilmesi çalışmalarında görev alınmıştır.

Kurulumuz Sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekibinin (SOME) çalışmaları çerçevesinde, gelişen ihtiyaçlar göz önüne alınarak belirli şartları sağlayan portföy yönetim şirketlerinin bünyelerinde kurumsal SOME birimi oluşturmaları zorunlu tutulmuştur.

2.15.2. Sistem, Ağ ve Siber Güvenlik Alanındaki Çalışmalar

Kurulumuz gereksinimleri çerçevesinde, mevcut bilgi sistemleri altyapısının sürekli işler, güncel, verimli ve güvenli halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Bu kapsamda, düzenli olarak yürütülen kontroller ve çalışmalar ile Kurul bilgi sistemleri altyapısı izlenmiş, donanım ve yazılım olarak gerekli görülen iyileştirmeler gerçekleştirilmiş ve oluşan sorunlara müdahale edilmiştir. Siber güvenlik alanında ilgili kamu kurumları ile gerekli koordinasyon sağlanarak iyileştirme çalışmaları yapılmış ve gerekli tedbirler alınmıştır. Kurul sistem, ağ, siber güvenlik ve kullanıcı donanımlarının/yazılımlarının etkinliğinin artırılması, güncelliğinin ve güvenliğinin sağlanması amacıyla gerekli temin, kurulum, iyileştirme, bakım-onarım ve kullanıcı destek çalışmalarına devam edilmiştir.

2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları

2019 yılı içerisinde Kurul gereksinimleri doğrultusunda mevcut uygulamaların bakım ve iyileştirme çalışmalarına devam edilmiş olup, ihtiyaç duyulan yeni uygulamalar geliştirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan önemli olanlar aşağıda belirtilmektedir:

- Kurulumuza yapılan bilgi edinme ve şikâyet/ihbar başvurularının takibi amacıyla kullanılmakta olan uygulamanın gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi tamamlanmış ve uygulama kullanıma alınmıştır.
- Kurulumuzun taraf olduğu dava bilgilerinin takibi amacıyla kullanılan Dava Takip uygulamasının T.C. Adalet Bakanlığı'nın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ile entegre çalışacak şekilde gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi tamamlanmış ve uygulama kullanıma alınmıştır.
- Kurulumuz personel özlük bilgilerinin takibinin yapıldığı İnsan Kaynakları uygulamasının gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi tamamlanmış ve uygulama kullanıma alınmıştır.
- Kurulumuzun açtığı sınavlara internet üzerinden başvuru yapılabilmesini sağlamak amacıyla Sınav uygulamasının geliştirilmesi süreci tamamlanmış ve uygulama kullanıma alınmıştır.
- Gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin Kurulumuzca takibini sağlayan uygulamanın yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden geliştirilmesi süreci tamamlanmış ve test sürecine başlanmıştır.
- Kurulumuz personelinin yurtdışı görevlendirmeleri ile ilgili bilgilerin derlenmesi ve takibinin yapılabilmesi için Yurtdışı Takip uygulaması geliştirilmiş ve kullanıma alınmıştır.
- Yatırımcı Tazmin Merkezi internet sitesi gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmiş ve kullanıma açılmıştır.
- Kurulumuz bünyesinde ve Yatırımcı Tazmin Merkezince kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemlerinde iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

3. 2019 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.1.1. Oy Hakkına Ve Yönetim Kurulunda Temsil Edilmeye İlişkin İmtiyazların Kaldırılmasına İlişkin Esaslar Tebliğine İlişkin Düzenleme

SPKn'nun "İmtiyazlı paylar" başlıklı 28'inci maddesine dayanılarak hazırlanan II-28.1 sayılı Oy Hakkına ve Yönetim Kurulunda Temsil Edilmeye İlişkin İmtiyazların Kaldırılmasına İlişkin Esaslar Tebliği'ne ilişkin 2019 yılında başlayan değişiklik çalışmaları tamamlanarak 10.01.2020 tarih ve 31004 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Tebliğ ile faaliyetlerinin makul ve zorunlu kıldığı hâller saklı kalmak kaydıyla, mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste beş yıl dönem zararı eden halka açık ortaklıklarda, oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazlar Kurul kararı ile kaldırılacağı hüküm altına alınmıştır.
- Söz konusu beş yıllık süre halka açık ortaklık statüsünün kazanıldığı yıldan sonra başlayan ilk hesap dönemi itibarıyla başlamaktadır.
Makul ve zorunlu halin varlığına ilişkin Kurulca yapılacak değerlendirmede, halka açık ortaklık yönetiminin kontrolü dışında gelişen, ekonomiyi, sektörü ya da şirketi etkileyen olumsuzlukların ve benzeri durumların dikkate alınacağı belirtilmiştir.
- Finansal tablolara ilişkin olarak;
  - a) Ortaklıkların bağımsız denetime tabi olması durumunda, değerlendirmenin bağımsız denetimden geçmiş kamuya açıklanan finansal tablolar üzerinden yapılacağı,
  - b) Finansal tablolara ilişkin bağımsız denetçi görüşünün şartlı görüş içermesi durumunda, ilgili şartın dönem zararına etkisinin tutar olarak bağımsız denetçi görüşünden tespit edilebilmesi durumunda, dönem zararının tespitine ilişkin değerlendirmede şarta konu edilen hususun dikkate alınacağı,
  - c) Finansal tablolara ilişkin bağımsız denetçi görüşünün olumsuz olması veya görüş bildirmekten kaçınılması durumunda, ilgili finansal tabloların yönetim kuruluna sunulmasından itibaren sekiz ay içinde yeniden hazırlatılmasına kadar geçecek süre zarfında Kurulca imtiyazların kaldırılmasına yönelik herhangi bir değerlendirmede bulunulmayacağı,
  - ç) Sekiz aylık süre içinde olumsuz görüş verilmemiş veya görüş vermektan kaçınılmamış şekilde yeni finansal tabloların yönetim kurulu tarafından hazırlatılmaması durumunda, yapılacak değerlendirmede olumsuz görüş veya görüş vermektan kaçınılmış finansal tabloların Kurulca re'sen dikkate alınacağı ve ilgili finansal tabloların dönem zararı ile sonuçlanmış finansal tablolar olarak kabul edileceği,

hüküm altına alınmıştır.

- Üst üste 5 yıl dönem zararı açıklayan ortaklıkların , 5 hesap döneminin tamamında ya da herhangi birinde dönem zararına neden olan makul ve zorunlu hallere ilişkin açıklamalarını beşinci hesap dönemine ait finansal tablolarını kamuya açıkladıkları tarihten itibaren 20 iş günü içinde Kurula iletilmeleri düzenlenmiştir.
- İmtiyazların kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının ilgili ortaklığa bildirimini takip eden azami iki ay içinde ilgili ortaklıklarca esas sözleşmede gerekli değişiklikleri yapmak üzere Kurula başvuruda bulunulması ve yapılacak ilk genel kurul toplantısında Kurulun uygun görüş verdiği esas sözleşme değişikliklerinin genel kurul gündemine alınması zorunluluğu hüküm altına alınmıştır.

- Oy hakkına ve/veya yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazların Kurul kararı ile kaldırılmasının “pay alım teklifinde bulunma yükümlülüğünün doğmadığı hal” olarak kabul edildiği hükme bağlanmıştır.
- Tebliğ ile halka açık olan ortaklıklar için beş yıllık sürenin hesaplanmasına;
  - a) Hesap dönemi takvim yılı olan halka açık ortaklıklar için 31/12/2013 tarihinde sona eren hesap dönemi,
  - b) Özel hesap dönemine sahip olan halka açık ortaklıklar için 2014 yılı içinde sona eren yıllık özel hesap dönemi itibarıyla başlanacağı,hüküm altına alınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

SPKn'nun 28'inci maddesinde Kurulun belirlediği esaslar çerçevesinde, faaliyetlerinin makul ve zorunlu kıldığı hâller saklı kalmak kaydıyla, mevzuata uygun olarak hazırlanmış finansal tablolarına göre üst üste beş yıl dönem zararı eden halka açık ortaklıklarda, oy hakkına ve yönetim kurulunda temsil edilmeye ilişkin imtiyazların Kurul kararı ile kaldırılacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda, ikincil düzenlemenin yapılmaması halinde, SPKn'nın ilgili hükmünün uygulanmasına ilişkin tereddütler oluşabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, SPKn'nın 28'inci maddesinin uygulama esaslarına açıklık getirilerek uygulamada yaşanabilecek sorunların azaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile özellikle aile şirketlerinde kötü yönetimin engellenmesi, şirkete sonradan ortak olan yatırımcıların yönetime katılma imkanlarının iyileştirilmesi, yönetim kontrolünün değişmeyeceği düşüncesiyle mevcut yönetimin atalet ve rahatlığının önlenmesi, belirli pay gruplarının aday gösterdiği yönetim kurulu üyelerinin gözetiminin daha etkin yapılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile halka açık ortaklıkların daha etkin faaliyette bulunmaları beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme ile ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı kapsamında hesap verebilirlik, sorumluluk ve şeffaflık düzeyinin artacağı beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanmasında Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.1.2. II-26.1 sayılı Pay Alım Teklifi Tebliğine İlişkin Düzenleme

II-26.1 sayılı Pay Alım Teklifi Tebliği'nin 18'inci maddesinde yapılan, 02.01.2019 tarih ve 30643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle, Kurulca pay alım teklifinde bulunma zorunluluğuna muafiyet tanınabilecek haller arasına, payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıklar tarafından gerçekleştirilen yeni pay alma haklarının sınırlandırılmadığı sermaye artırımlarında, mevcut ortaklarca alınan paylar nedeniyle oluşan yönetim kontrolü değişikliği hali de dahil edilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Düzenleme yapılmaması halinde, payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıklar tarafından gerçekleştirilen yeni pay alma haklarının sınırlandırılmadığı sermaye artırımlarında, mevcut ortaklarca alınan paylar nedeniyle yönetim kontrolünün sağlanması ve pay alım teklifi yükümlülüğünün doğması halinde;

- ortaklığın mevcut pay sahipleri için zorunlu pay teklifi yükümlülüğüne ilişkin maliyetin caydırıcı bir unsur olarak ortaya çıkabileceği ve mevcut ortakların kısmen veya tamamen sermaye artırımına katılmaktan imtina edebileceği,
- mevcut ortakların yeni pay alma haklarının kısmen veya tamamen kullanmamasının, özellikle, nakit sermaye artırımında, ortaklığın finansman ihtiyacının giderilmesini engelleyebileceği

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Mevcut ortakların yeni pay alma haklarını kısmen veya tamamen kullanmasına ve bu suretle halka açık ortaklığın finansman elde etmesinde kolaylık sağlanması öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

Payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıklarda mevcut ortakların sermaye artırımına katılımının ve ortaklığın finansman sağlanmasının kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

a) Payları Borsada işlem gören halka açık ortaklıkların mevcut pay sahiplerinin sermaye artırımında aldıkları paylar nedeniyle yaşanacak yönetim kontrolüne bağlı olarak katlanabilecekleri maliyetlerin düşürülmesi,

b) Ortaklıklara gerekli fon temininin kolaylaştırılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Muafiyetin getirdiği kolaylıklarla ortaklıkların etkin piyasa işleyişini gerçekleştirmesi,

b) Ortaklıkların fon yönetiminin kolaylaşarak daha etkin piyasa işleyişinin oluşması.

5. İzlene Görüş Alma Süreçleri

Söz konusu Tebliğ değişikliği için Kurul içi görüş alma süreçleri yanında, Kurul dışından da Borsaya Kote Ortaklık Yöneticileri Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Müstakil Sanayiciler ve İşadamları Derneği, TÜSİAD Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., Borsa İstanbul A.Ş., Ticaret Bakanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'ndan söz konusu Tebliğ değişikliğine ilişkin görüşleri talep edilmiştir.

3.1.3. II-16.2 sayılı Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğe İlişkin Düzenleme

SPKn'nın "Halka açık ortaklık statüsünün kazanılması" başlıklı 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanan II-16.2 sayılı Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin Paylarının Çoğunluğuna Sahip

Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ² 19.09.2018 tarih ve 30540 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup Tebliğ adı 25/1/2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile Kooperatif veya Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ şeklinde değiştirilmiştir. 19.09.2018 tarih ve 30540 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tebliğ’de yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir:

1. II-16.2 sayılı Tebliğ’in adı, Kanun hükmünün yeni hali dikkate alınarak, “Kooperatif veya Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ” olarak değiştirilmiştir.
2. Tebliğ’in amaç ve kapsama ilişkin 1’inci maddesine, kooperatif merkez birlikleri eklenmiş, ortaklıkların tamamı bakımından yıllık en az elli milyon Türk Lirası net satış hasılatı yapmış olma şartı kaldırılarak bu tutarın her bir ortaklık için aranması esasa bağlanmış ve “doğrudan bir anonim ortaklığın sermayesini temsil eden paylarının yüzde elli ve üzerine veya yönetim kontrolünün sahip olunması durumunda söz konusu anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş kabul edilir. “ ifadesinde yer alan “doğrudan” ve “sermayesini temsil eden paylarının yüzde elli ve üzerine veya” ibareleri kaldırılarak, Tebliğ hükmü ile Kanun hükmü uyumlaştırılmıştır.
3. Tebliğ’in 3’üncü maddesinde alan kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin ve kooperatif merkez birliklerinin tanımları, 18.04.1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ve 01.06.2000 tarihli ve 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun dikkate alınarak açıklığa kavuşturulmuştur.
4. Kooperatif merkez birliklerinin Kanun metnine eklenmesi nedeniyle, Tebliğ’e eklenen Geçici 2’nci madde ile, kooperatif merkez birliklerinin yönetim hakimiyetine sahip olduğu anonim ortaklıklar için Kurula başvuru süresinin, Tebliğ Taslağı’nın yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün sonra başlaması hükme bağlanmıştır.
5. Yukarıda verilen değişiklikler ve Kurulumuza daha önce yapılan başvurularda karşılaşılan hususlar dikkate alınarak, Tebliğ’in ekinde yer alan başvurularda Kurula sunulacak belgeler ile bu ortaklıkların Kurulumuza yaptıkları başvurularda kullanılan ve Kurulumuz web sayfasında bir örneği yer alan başvuru formunda güncellemeler yapılmıştır.

Daha sonra, 12/3/2019 tarihli ve 30712 sayılı Resmi Gazete’de Kooperatif Veya Kooperatif Birliklerinin Veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ (II-16.2)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-16.2.b) yayımlanmış olup bu değişiklik ile;

1. Tebliğ kapsamındaki anonim ortaklıkların sermayesini temsil eden paylarının nominal değeri üzerinden binde bir oranında Kurul ücreti alınacağı,
2. Kurul Karar Organı kapsama giren anonim ortaklıkların niteliğine göre bu maddede yer alan oranlardan farklı oranlar belirleyebileceği

düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a. SPKn’nın 16’ncı maddesinde pay sahibi sayısı en az beş yüz olan kooperatiflerin veya kendisine ortak olan kooperatiflerin pay sahibi sayısı tek başına ya da toplam olarak en az beş yüz olan kooperatif

---

² Tebliğ adı 25/1/2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile Kooperatif veya Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ şeklinde değiştirilmiştir.

birliklerinin veya kooperatif merkez birliklerinin paylarının halka arz olunmuş sayılacağı belirtilmiş olup, Tebliğ'de değişiklik yapılmaması halinde, SPKn'nın ilgili hükmü ile uyumsuzluk olabilecektir.

b. Tebliğ kapsamında değerlendirilen ortaklıklar mevzuata uyum ve kanuni gereklilikleri yerine getirme hususlarında birtakım zorluklar yaşayabileceklerdir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, SPKn'nın 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının uygulama esaslarına açıklık getirilerek uygulamada yaşanabilecek sorunların azaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile SPKn'nın 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında uygulama esaslarının belirlenmesi amaçlanmış olup yapılan Tebliğ değişikliği ile düzenlemenin uygulama esaslarına açıklık getirilmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile düzenleme kapsamına giren anonim ortaklıkların daha etkin faaliyette bulunmaları beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Düzenleme kapsamına giren ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı kapsamında hesap verebilirlik, sorumluluk, ve şeffaflık düzeyinin artacağı,

b) Ortaklıklar tarafından mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin daha anlaşılır hale gelmesi beklenmektedir.

3.1.4. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ'e (III-62.3) İlişkin Düzenleme İle Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunacak Gayrimenkul Değerleme Kuruluşları Hakkında Tebliğ (III-62.3) 31.08.2019 tarih ve 30874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Tebliğ ile;

- Gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinde kalitenin artırılması ve bu amaca hizmet etmek üzere gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi hedeflenmiş,
- Lisanslı "çözüm ortakları"nın dışarıdan hizmet sağlama yerine değerlendirme kuruluşları bünyesinde istihdam edilmeleri teşvik edilmiş,
- Bağımsızlığa zarar verecek boyutlara ulaşan müşteri yoğunlaşma riskinin azaltılmasına yönelik hükümler getirilmiş,
- Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin öz düzenleyici meslek örgütü olarak sektördeki etkisi artırılmış,
- Daha önce yürürlükte olan, Kurulumuzca 12.08.2001 tarihli ve 24491 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunan Seri:VIII, No:35 sayılı "Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Gayrimenkul Değerleme Hizmeti Verecek Şirketler İle Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinin istenilen kalite düzeyinde tatbik edilememesi,
- b) Gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının kurumsal yapılarının yeterince güçlendirilememesi,
- c) Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin mesleki bir örgüt olarak sektördeki ağırlığının artırılmaması

olarak öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinin daha sağlıklı bir şekilde tatbik edilmesi,
- b) Gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının daha güçlü bir sermaye yapısına ve daha kurumsal bir yapıya kavuşturulması,
- c) Ülkemizde hazırlanan değerlendirme raporlarının uluslararası alanda kabul edilebilirliğinin sağlanması ve kurumsal bir gayrimenkul finansman sisteminin oluşturulmasının yanı sıra gayrimenkullerin değerlerinin doğru olarak takdir edilmesi ile bunların sahibi olan şirketlerin hisse senetlerinin değerlerinin de sağlıklı olarak oluşmasına katkıda bulunulması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinde kalitenin artırılması ve bu amaca hizmet etmek üzere gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının bağımsızlığına zarar verecek boyuttaki müşteri yoğunlaşma riskinin azaltılmasına yönelik hükümler getirilmiştir.

b) Gayrimenkul değerlendirme raporlarının "değerleme tarihi itibarıyla" muhtemel değer raporlanması olduğu, değerlendirme raporu tarihinden sonra pazar koşullarına bağlı olarak değer değişmesinden değerlendirme şirketinin sorumlu tutulamayacağı ve değerlendirme sözleşmelerine bu yönde hüküm eklenemeyeceği hususunda hüküm getirilerek, gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının sorumluluk sınırları net bir şekilde belirlenmiştir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Kurumsal bir gayrimenkul finansman sisteminin ilk aşaması olan gayrimenkullerin değerlerinin doğru bir şekilde belirlenebilmesi için gerekli altyapının daha sağlıklı bir şekilde tesis edilmesi sağlanacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurulumuz tarafından Tebliğe ilişkin olarak her türlü kişi ve kurumlardan geniş katılımlı görüşler alınarak Tebliğ Taslağına ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

3.2. MERKEZİ TAKAS KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.2.1. Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik'te Gerçekleştirilen Değişiklikler

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (Kanun) 77 nci maddesi çerçevesinde 30.05.2013 tarihli ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik" (Genel Yönetmelik) ile merkezi takas kuruluşlarının ve takas işlemlerinin genel çerçevesi düzenlenmiş ve Kanun'un 78 inci maddesinde düzenlenen merkezi karşı taraf hizmeti tanımlanmıştır. Bu defa "Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik"te bazı değişikliklere gidilmesi suretiyle İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin (Takasbank) uluslararası düzenlemeler kapsamında yurtdışında faaliyet gösterebilmesini sağlamak ve ülkemizde işlem yapan yabancı yatırım kuruluşlarının Takabank'ın eşdeğer kabul edilmemesi sebebiyle kendi ülke mevzuatları uyarınca ek teminat yükümlülüklerine tabi olmalarının önüne geçilebilmesini teminen Takasbank'ın AB nezdinde eşdeğerlik alabilmesi amacıyla gerekli yönetmelik değişiklikleri yapılmıştır. Bu çerçevede "Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik" Kurulumuzun 10.10.2019 tarihli toplantısında kabul edilmiş ve 5.12.2019 tarihli ve 30969 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Yönetmelik'te yapılan değişikliklerle;

- Yönetmelik'te yer alan tanımlar genişletilmiş,
- Bazı maddeler AB düzenlemelerine tam uyum sağlanmasını teminen değiştirilmiş veya hükümler daha detaylı hale getirilmiş,
- Yabancı Merkezi Karşı Tarafların (MKT) ülkemizde faaliyet göstermelerine ilişkin olarak "Türkiye'de tanınma", "Tanınmanın genişletilmesi", "Diğer MKT'lerle bağlantılı çalışma", "Bağlantılı çalışmada risk yönetimi", "Bağlantılı çalışmada MKT'ler tarafından alınan teminatlara ilişkin hükümler", "Bağlantılı çalışma anlaşmalarının onaylanması", "MKT'ler arası faaliyetler", "Dışardan hizmet alımı", "MKT olarak hizmet veren Merkezi Takas Kuruluşlarında (MTK) yatırım politikası" gibi yeni hususlar eklenmiş,
- Yönetmeliğe daha önce kısmen alt düzenlemelerde belirlenmiş "Çıkar Çatışmalarının Önlenmesi", "Risk Komitesi", "İç Denetim, risk yönetimi, iç kontrol, uyum ve bilgi sistemleri", "MKT hizmeti veren MTK'larca alınan teminatlar", "MTK'ların merkezi karşı taraf olduğu hallerde oluşturulan garanti fonu", "Temerrüt", "Temerrüt yönetimi", "Kayıt tutma", "Kamuya açıklanacak bilgiler" ve "İş sürekliliği" gibi hususlarda eklemeler yapılmış, "MKT Hizmeti", "MKT hizmetine ilişkin faaliyet izni", "Faaliyet izninin genişletilmesi" konuları detaylandırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Takasbank'ın Avrupa Menkul Kıymet Otoritesi nezdinde (European Securities Market Authority – ESMA) tanınmaması ve bu çerçevede uluslararası rekabette geride kalması,
  - b) Uluslararası düzenlemelerle uyum sorunları,
  - c) Takasbank'ın AB nezdinde tanınmaması halinde ilerleyen dönemde ülkemizde işlem yapan AB üyesi ülkelerin yatırım kuruluşlarının kendi ülke mevzuatları uyarınca ek teminat yükümlülüklerine tabi olmaları,
- sonuçları ortaya çıkabileceği değerlendirilmiştir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Yabancı yatırımcıların piyasalarımıza yatırım yapmasının kolaylaşması,
- b) Dünyadaki bir çok merkezi karşı taraf gibi ulusal merkezi takas kuruluşumuz ve merkezi karşı tarafımız olan Takasbank'ın ve bu minvalde Türkiye'de farklı yöntemlerle faaliyet gösterebilecek yabancı merkezi karşı tarafların ortak tek bir düzenleme ile AB düzenlemelerine uyumunun sağlanması,
- b) Takasbank'ın ESMA tarafından nitelikli merkezi karşı taraf olarak tanınması ve bu sayede ilerleyen yıllarda dünya piyasalarında da merkezi karşı taraf hizmeti verebilmesinin önünün açılması, beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Takasbank'ın uluslararası düzenlemeler kapsamında eşdeğerlik alabilmesi hedeflenmiştir.

3. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uluslararası standart ve düzenlemelerle uyumlu bir şekilde merkezi karşı tarafların etkin denetim ve gözetiminin yapıldığı algısının yatırım ortamını iyileştirmesi beklenmektedir.

3.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.3.1. Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 02.01.2019 tarih ve 30643 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- a) Fon toplam değerinin en fazla %20'si oranında Takasbank Para Piyasası ve yurt içi organize para piyasası işlemlerinden oluşması zorunluluğunun para piyasası fonları ve değişken fonlar için uygulanmaması hususunun Tebliğ'den çıkarılması,
- b) Garantili ve koruma amaçlı fonların katılma paylarının satışını yapacak kuruluşların, katılma paylarının satışının bu konuda yeterli bilgi ve deneyime sahip satış personeli tarafından gerçekleştirilmesini temin edeceği ve bu hususta oluşabilecek yatırımcı zararlarından katılma paylarının satışını yapan kuruluş ile kurucunun müteselsilen sorumlu olduğu hususlarının Tebliğ'den çıkarılması,
- c) Garantili ve koruma amaçlı fonların katılma paylarının satışında yatırımcılardan yatırımcı bilgi formunun okunup anlaşıldığı ve risklerin algılandığı bilgisini içeren yazılı pay alım talimatlarının ayrıca elektronik ortamda alınabilmesi,
- d) Para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonlarının azami fon toplam gider oranlarının güncellenmesi,
- e) Para piyasası fonları ve değişken fonlar için vadeli olarak yapılan Takasbank Para Piyasası ve yurt içi organize para piyasası işlemlerinin fon toplam değerinin %20'sini aşması halinde yeni bir işlem yapılmaması kaydıyla, anılan işlemlerin vade sonuna kadar söz konusu aşımın aykırılık olarak değerlendirilmeyeceği

hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

12/3/2019 tarih ve 30712 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren III-52.1 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile ise,

- a) Kurucunun fon katılma paylarını, kendi portföyüne dahil edebileceğine ilişkin oran ile katılma paylarının satışına başlanmadan önce kurucu tarafından fona avans olarak tahsis edilen tutara ilişkin oran Tebliğ'den çıkarılarak, kurucunun fon katılma paylarını kendi portföyüne serbestçe dahil edebileceği ve katılma paylarının satışına başlanmadan önce kurucu ve/veya yönetici tarafından fona avans tahsis edilebileceği,

b) TCMB, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve ipotek finansmanı kuruluşlarının yanı sıra Türkiye Varlık Fonu tarafından da ihraç edilen para ve sermaye piyasası araçları için sınırlamaların uygulanmayacağı ve bu kapsamda tek bir varlığa yapılan yatırımın fon toplam değerinin %35'ini aşamayacağı,

c) Kurul'un fon türü bazında fon portföyüne alınacak varlık ve işlemlere ilişkin olarak Tebliğ'de yer alan oranlardan farklı oranlar belirleyebilmesinin,

d) Fon türleri bazında yönetim ücretinin üst sınırının Kurulca belirlenebilmesinin önünün açılması

hususlarında düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- Yatırımcıların daha yüksek getiriden mahrum kalması,
- Fon yönetim sektörünün gelişiminin olumsuz etkilenmesi,
- Yatırımcı kitlesinin istenilen düzeye ulaşamaması,
- Mevcut düzenlemeler ile piyasa koşullarının para piyasası fonları ve kısa vadeli borçlanma araçları fonlarına olan talebi olumsuz etkilemesi,

- Kurumsal yatırımcı tabanının daralması

durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- Portföyde likidite sağlanamadığı durumlarda kurucunun devreye girebilmesi,
- Katılma payı satın alarak bir katılma payı sahibi konumuna gelecek kurucu ile katılma payı sahipleri arasındaki çıkar birliğinin pekişmesi,

• Cumhurbaşkanlığı Türkiye Varlık Yönetimi A.Ş.'ye bağlı olarak yönetilen Türkiye Varlık Fonu ile sermaye piyasası araçlarının çeşitliliğinin ve derinliğinin artması ve Türkiye Varlık Fonu tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına yönelik talebin artması,

• Para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonlarına ve söz konusu fonların portföylerinde bulunan araçlara olan talebin artırılması, bu araçların işlem gördüğü piyasaların derinleştirilmesi ve etkin bir şekilde işleyişinin sağlanabilmesini teminen, bu tür fonların pazarlanmasında önemli ve aktif bir rol oynayan dağıtıcıların teşvik edilmesi,

- Mevcut piyasa koşulları göz önünde bulundurularak yatırımcıların korunması,
- Para piyasası fonları ve değişken fonların gerçekleştirdiği Takasbank Para Piyasası ve yurt içi organize para piyasası işlemleri sınırlamaya tabi tutularak repo-ters repo pazarının ve para piyasası işlemlerinin gelişmesi,

• Koruma amaçlı ve garantili fonların alternatif dağıtım kanalları aracılığıyla satılmasına imkan verilerek söz konusu fonlara yönelik talebin artması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Fon yönetimi sektörünün mevcut piyasa koşullarından olumsuz yönde etkilenmesinin önüne geçilmesi, sermaye piyasalarına olan talebin artırılması, yatırımcıların korunması ve yatırımcıların elde edecekleri getirinin artırılması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Sermaye piyasalarında yer alan kuruluşlar ile işlem yapan yatırımcıların mevcut piyasa koşullarından daha az etkilenmesi, sermaye piyasalarına yönelik talebin ve yatırımcıların elde ettikleri getirinin artması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yatırım fonlarının daha cazip bir yatırım aracı haline getirilmesi suretiyle yatırımcıların sermaye piyasalarına katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.2. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme

III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, 02.01.2019 tarihli ve 30643 sayılı sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Danışman şirket tanımının Tebliğ içerisindeki muhtelif maddelerde yer alan kullanımı ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla daha kapsamlı belirlenmesi,
- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ortaklıkların sadece altyapı tesislerine ilişkin sahip oldukları üretim lisansı veya benzeri başka imtiyazlar kapsamında faaliyette bulunmaları halinde, bu ortaklıklar tarafından anılan yatırımlar için asgari %75 oranı aranmadığı dikkate alınarak, portföyün para ve sermaye piyasası araçları ile iştirak yatırımları toplamı için azami %25 zorunluluğunun da aranmaması, söz konusu ortaklıklar tarafından portföylerinde yer alan yatırım amaçlı Türk Lirası cinsinden vadeli mevduat veya katılma hesabı, yabancı para cinsinden vadeli ve vadesiz mevduat veya özel cari ve katılma hesabına en fazla aktif toplamının %35 oranında yatırım yapılmasına imkan sağlanması ve bu düzenlemenin bir tamamlayıcı unsuru olarak para ve sermaye piyasası araçlarının aktifin %10'unu aşması halinde aranan lisanslı personel istihdamını veya dışarıdan hizmet alımına ilişkin zorunluluğun aranmaması,
- Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek ortaklıklar için ilişkili taraflarına ticari olmayan borç verme yasağının paylarının halka arzına/nitelikli yatırımcılara satışına kadar uygulanmaması, anılan yükümlülüğe en geç ortaklık paylarının halka arzı/nitelikli yatırımcıya satışı öncesinde uyum sağlanması,
- Yapı kayıt belgesi alınmış olmasının yapı kullanma izninin alınmış olması şartının yerine getirilmesi için yeterli kabul edilmesi,
- Kamu kurumu niteliğini haiz bulunduğu dikkate alınarak, karşı tarafı TOKİ, İller Bankası ve belediyeler ile bunlara iştirakleri olan sözleşmeler için teminat uygulanmaması yönünde istisna tanınması,
- Sektörde yaşanan tereddütlerin giderilmesi amacıyla, ortaklıkların portföylerinin para ve sermaye piyasası araçlarından oluşan kısmının, ortaklık aktif toplamının %10'unu aşması halinde, portföyün yönetimi için, yeterli sayıda portföy yöneticisi istihdam edilmesi veya portföy yönetim şirketlerinden portföy yönetimi veya yatırım danışmanlığı hizmeti alınması zorunluluğunun açıklığa kavuşturulması,
- Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının taraf olduğu hasılat (gelir) paylaşım sözleşmelerinin tapuya şerh edilmesi zorunluluğunun kaldırılması ve tapuya şerh edilmesi gereken sözleşmelere ilişkin TOKİ ve iştirakleri için tanınan istisnanın, kamu kurumu niteliğini haiz bulunduğu dikkate alınarak İller Bankası ve belediyeler ile bunların iştirakleri için de tanınması,

- Yurtdışındaki gayrimenkul/gayrimenkule dayalı hak/gayrimenkul projelerine iştirak yoluyla yapılacak yatırımlara ve yurt dışı gayrimenkullerin değerlemesine ilişkin hizmet alınacak kuruluşlara yönelik esasların belirlenmesi,
- Ortaklıklar tarafından portföylerinde değerlendirilmesi gereken her bir varlık için değerlendirme hizmeti aldıkları gayrimenkul değerlendirme kuruluşundan herhangi bir nedenle hizmet alımına ara vermeleri halinde aynı gayrimenkul değerlendirme kuruluşundan tekrar hizmet alabilmeleri için en az iki yılın geçmesi gerektiğinin açıklığa kavuşturulması

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

27.09.2019 tarihli ve 30901 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile ise, yönetim kontrolüne kamu kurum ve kuruluşlarının sahip olduğu gayrimenkul yatırım ortaklıklarının, kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlantılı diğer şirketlerin projelerine destek hizmeti verebilmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıkları statüsündeki şirketlere ilişkin olarak portföy sınırlamalarına uyum konusunda mevzuatta yer alan ilgili diğer hükümlere uyum sağlanamaması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıkları statüsündeki şirketlerin portföy sınırlamalarına uyum sağlamaları konusunda mevzuatta yer alan ilgili diğer hükümlere uyum sağlayamamasının önüne geçilmesi ve söz konusu şirketlerin olası kredi borçlarının (faiz ve anapara) veya diğer yükümlülüklerinin karşılanmasında ve faaliyetlerinin sürdürülmesinde daha esnek bir yapıya kavuşmalarına zemin hazırlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Kurula iletilen, gözetim faaliyeti kapsamında tespit edilen hususlar, uygulamada karşılaşılan problemler dikkate alınarak ve Kurul Karar Organı tarafından daha önceki dönemlerde alınan genel nitelikteki kararların Tebliğ’e derç edilmesi düzenlemenin amaçlarıdır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının olası kredi borçlarının (faiz ve anapara) veya diğer yükümlülüklerinin karşılanmasında ve faaliyetlerinin sürdürülmesinde daha esnek bir yapıya kavuşmalarına zemin hazırlanacaktır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uygulamada karşılaşılan sıkıntıların giderilerek münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının olası kredi borçlarının (faiz ve anapara) veya diğer yükümlülüklerinin karşılanmasında ve faaliyetlerinin sürdürülmesinde daha esnek bir yapıya kavuşmalarının sağlanmasıyla, söz konusu ortaklık türü daha cazip hale getirilebilecektir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.3. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

Emeklilik Yatırım Fonlarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 15/5/2019 tarih ve 30775 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile Kurul’un, yıllık net getirisi ait olduğu fon grubunun yıllık ortalama net getirisinin altında kalan emeklilik yatırım fonlarının yönetiminin başka portföy yönetim şirketlerine devrini talep edebilmesi hususu Yönetmelik’ten çıkarılarak, emeklilik yatırım fonlarının performans değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler sonucunda uygulanacak teşvik ve tedbirin Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın görüşü alınarak Kurulumuzca belirlenmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Emeklilik yatırım fonlarının performanslarının ve getirilerinin yükseltilememesi ve portföy yönetim şirketlerinin teşvik edilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Emeklilik yatırım fonlarının getirilerinin dönemler itibarıyla takibinin yapılması ve getiri performanslarının değerlendirilmesi sonucunda gerekli tedbirin alınması ile portföy yönetim şirketlerinin teşvik edilerek fonların performanslarının ve getirilerinin artması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Sektör genelinde performansa dayalı rekabetin geliştirilmesi ve gerek portföy yönetim şirketlerinin gerekse emeklilik şirketlerinin çalışma biçimlerinde etkinlik ve verimliliklerinin artırılması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının getirilerinin artırılması öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının haklarının korunması ve portföy yönetim şirketlerinin daha başarılı fon portföyü yönetimine teşvik edilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Yönetmelik taslağına ilişkin Kurul dışı ve Kurul içi görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.3.4. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 6/7/2019 tarihli ve 30823 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Bilgilendirme dokümanlarında belirtilmek suretiyle, katılma payı sahiplerine tanınan hak ve/veya yükümlülükleri farklılaştırmak suretiyle pay grubu oluşturulmasına imkan tanınması,
- Fon birim pay değerinden başka bir fiyat üzerinden işlem yapma imkanı tanınması ve buna yönelik esasların belirlenmesi

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Gayrimenkul yatırım fonlarında katılma payı sahiplerine tanınan hak ve/veya yükümlülükleri farklılaştırmak suretiyle pay grubu oluşturulması ve katılma payı alım satım fiyatının fon birim pay değerinden farklı olarak belirlenmesine yönelik piyasada oluşan taleplerin karşılanamaması.

durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Gayrimenkul yatırım fonlarının bilgilendirme dokümanlarında belirtilmek suretiyle, katılma payı sahiplerine tanınan hak ve/veya yükümlülükleri farklılaştırmak suretiyle pay grubu oluşturulmasına imkan tanınması,

b) Gayrimenkul yatırım fonlarının katılma payı alım satımının fon birim pay değerinden başka bir fiyat üzerinden işlem yapma imkanı tanınması ve buna yönelik esasların belirlenmesi

suretiyle piyasada oluşan taleplerin karşılanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Ülkemiz gayrimenkul sektöründe son dönemde yaşanan gelişmeler ile bankaların aktif kalitesinin artırılması amacıyla yönelik olarak bazı sorunlu kredilerin, bankaların ve uluslararası yatırımcıların iştiraki olan bilanço dışı yapılara devredilmesinde gayrimenkul yatırım fonlarının model olarak kullanılmasına yönelik olarak “Yeni Ekonomi Programı-Yapısal Dönüşüm Adımları”nda belirlenen hedef doğrultusunda düzenlemeler yapmaktır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Gayrimenkullere yönelik talepte artış sağlanması,

b) Gayrimenkul yatırım fonlarının daha etkin faaliyette bulunmaları,

c) Ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi,

d) Sermaye piyasalarının geliştirilmesi ve sermayenin tabana yayılması

beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Gayrimenkul yatırım fonlarının daha cazip bir yatırım aracı haline getirilmesi suretiyle yerli ve yabancı yatırımcıların sermaye piyasalarımıza katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.5. Yatırım Fonlarının Finansal Raporlarına İlişkin Düzenlemeler

II-14.2 Sayılı Yatırım Fonlarının Finansal Raporlama Esaslarına İlişkin Tebliği’inde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 06.07.2019 tarihli ve 30823 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile, gayrimenkul yatırım fonları katılma paylarının alım satımına esas fiyat konusunda, III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği’nin 16. maddesine eklenen katılma payı alım satımının birim pay değerinden farklı bir fiyat üzerinden gerçekleştirilmesinin mümkün olmasına ilişkin hüküm ile çelişki yaratacak olması nedeniyle, II-14.2 sayılı Yatırım Fonlarının Finansal Raporlama Esaslarına İlişkin Tebliğ’in 21. maddesinin altıncı fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

İlgili diğer mevzuatla uyumsuzlukların olması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

İlgili diğer mevzuata uyum sağlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Mevzuat uyumlaştırılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındaki (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Kurulumuzun III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği ile getirilen gayrimenkul yatırım fonu katılma payı alım satımının birim pay değerinden farklı bir fiyat üzerinden gerçekleştirilmesinin mümkün olmasına ilişkin hüküm ile uyumlu hale getirilerek uyumsuzlukların giderilmesi sağlanmıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Mevzuattaki uyumsuzlukların giderilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.4. DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.4.1. Derecelendirme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları

1. Yurtdışında yerleşik bir kuruluşun Türkiye’de bağlı ortaklık kurmak suretiyle Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ile Yetkili Kuruluşlar Listesine alınma talebi ve derecelendirme kuruluşlarının kadrolarında yabancı uyruklu uzman kişilerin de çalışmasına imkan tanınmasını teminen, yabancı uyruklu kişilerin lisans yükümlülüğüne sınırlı bir istisna getiren bir değişiklik yapılmıştır.

2. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.’nin (Varlık Fonu) kurulmasına ilişkin 6741 sayılı Kanun uyarınca Varlık Fonuna getirilen muafiyetler doğrultusunda, Tebliğde yapılan sınırlı bir değişiklikle, Varlık Fonu’nun ortak olacağı derecelendirme kuruluşuna getirilen istisnalarla, bu kuruluşun Varlık Fonu’nun kendi portföyündeki şirketlere derecelendirme hizmeti verebilmesine imkan tanınmıştır.

3.4.2. Değerleme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları

Kurulumuzun sermaye piyasası mevzuatı kapsamındaki gayrimenkul dışındaki varlıkların değerlendirilmesinde uyulacak esasları düzenleyen 17.07.2003 tarih ve 37/875 sayılı Kararı güncellenmiş olup, konuya ilişkin olarak Kurul Karar Organı’nın 11.04.2019 tarih ve 21/500 sayılı toplantısında alınan yeni ilke kararı 2019/19 sayılı haftalık bültenle kamuya duyurulmuştur.

Yeni ilke kararıyla getirilen temel yenilikler aşağıda yer almaktadır;

a) Gayrimenkul dışı varlıkların değerlendirilmesini yapacak kurum ve kuruluşlar sayılarak, bu kurum ve kuruluşlar için asgari lisanslı çalışan bulundurma yükümlülüğü getirilmiştir.

b) Makine ve ekipmanların değerlendirilmesini yapacak kurum ve kuruluşlar ile makine ve ekipman değerlendirilmesini yapacak gerçek kişi nitelikleri ile uzman kullanımına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

c) Özel yetenek, bilgi ve tecrübeye sahip olunması gerekli fikri mülkiyet hakları ve diğer tüm özel nitelikteki maddi ve maddi olmayan varlıkların değerlemesinde uzman kişilerden görüş alınması zorunluluğu getirilmiştir.

3.5. 2019 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.5.1. Kurumsal Yönetim Tebliği Uyarınca Yapılan Kurumsal Yönetim Uyum Raporlamasına İlişkin 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı İlke Kararı

Kurulumuzun 10.01.2019 Tarih ve 2/49 sayılı Kararı ile II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca yapılan Kurumsal Yönetim Uyum Raporlamasının KAP Platformu üzerinden 10.01.2019 tarih ve 2019/2 sayılı bültende yer verilen Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) şablonları kullanılarak yapılmasına karar verilmiştir.

Bu kapsamda;

1. Gönüllü ilkelere uyum durumunu raporlamak amacıyla URF;
2. Mevcut kurumsal yönetim uygulamaları hakkında bilgi vermek üzere KYBF

şablonları kullanılarak, yıllık olarak finansal raporların bildirim süresi içinde ve her durumda genel kurul toplantı tarihinden en az üç hafta önce Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) aracılığıyla raporlama yapılması gerekmekte olup, anılan şablonlara faaliyet raporlarında da yer verilmesi hususu şirketlerin takdirine bırakılmıştır.

Ayrıca söz konusu Kurul Kararı ile;

- Yıllık faaliyet raporunda II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğinin “Kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporları” başlıklı 8’inci maddesi çerçevesinde gerekli açıklamalar yapılacağı,
- Şablonlara faaliyet raporlarında yer verilmemesi durumunda faaliyet raporlarında verilecek beyan içeriğinde URF ve KYBF’nin KAP ulaşım adreslerinin açıkça belirtileceği
- II-14.1 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği çerçevesinde yönetim kurulunun, finansal tablo ve faaliyet raporlarının kabulüne ilişkin alacağı kararın ve bu kapsamda vereceği beyanın içeriğine açıkça URF ve KYBF’nin de dahil edilmesi gerektiği,
- Gönüllü ilkelere uyum durumunda yıllık faaliyet raporunun açıklanmasına ilişkin dönem içinde değişiklik olması halinde ve KYBF’de önemli bilgilere ilişkin herhangi bir değişiklik olduğunda söz konusu değişikliklerin KAP’taki güncelleme şablonları yoluyla açıklanacağı ve bu duruma ara dönem faaliyet raporlarında yer verileceği,

hususlarında karar alınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Kamuoyunun aydınlatılmasında eksiklikler olabileceği gibi, yatırımcıların menfaatlerinin azalması piyasalara karşı güven problemi yaratabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Kamuoyunun daha anlaşılır, açık ve etkin aydınlatılması hedeflenerek, ortaklıkların kurumsal yönetim yapılarının iyileştirilmesi ve sermaye piyasalarının güvenli, adil, etkili ve düzenli işlemesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin, Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanmasına, uyum durumuna ve ilkelerden ayrılma nedenlerine ilişkin eksiksiz, güvenilir ve anlaşılır bilginin sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Kamunun aydınlatılmasında daha etkin ve nitelikli yapılacak açıklamaların zaman ve maliyet tasarrufu sağlaması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Kamuoyunun doğru, anlaşılır, tam bilgiye, eş anlı ve düşük maliyetle erişebilmesine imkan tanımaktadır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş alma süreci izlenmiştir.

3.5.2. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK. 52.4.r sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK. 52.4.r (07/02/2019 tarihli ve 8/184 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in çeşitli maddelerinde yapılan değişiklikler kapsamında;

- İhraççısı temerrüde düşen, borsada işlem görmekten men edilen veya yeniden yapılandırılan özel sektör borçlanma araçları ile kira sertifikalarının yatırım fonlarının portföylerinden çıkarılarak yan hesapta izlenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.
- Karşılaştırma ölçütü bulunmayan emeklilik fonlarının risk değerinin hesaplanmasına ilişkin olarak Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de yer alan düzenlemelere paralel olarak değişken fonların risk değerinin belirlenmesine ilişkin maddede değişiklik yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen talepler ve yatırım fonlarının portföylerinde yer alan borçlanma araçlarından kaynaklanan likidite riskinin yönetiminde yatırımcıların hak ve menfaatlerini etkileyen sorunların Kurulumuz tarafından tespiti üzerine gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi ayrıca yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunamaması durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve borçlanma araçlarından kaynaklanan likidite riskinin daha etkin bir şekilde yönetilebilmesini beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Yatırım fonlarına ilişkin sektör nezdinde uygulamada oluşan ihtiyacın dikkate alınması ve portföyünde ihraççısı temerrüde düşen, borsada işlem görmekten men edilen veya yeniden yapılandırılan özel sektör borçlanma araçları ile kira sertifikaları bulunan yatırım fonlarının yatırımcılarının hak ve menfaatlerinin korunması suretiyle fon piyasasının etkin bir şekilde işlemlerini ve gelişimini sağlamaktır. Ayrıca, değişken fonların risk değerinin belirlenmesine ilişkin değişiklik ile yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonları arasında uygulama birliği sağlanması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Yatırım fonlarının portföylerinde yer alan borçlanma araçlarından kaynaklanan likidite riskinin daha etkin bir şekilde yönetilmesi suretiyle yatırım fonu piyasasının etkin bir şekilde işlemesine katkı sağlanması,

b) Yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerde paralellik sağlanarak, ilgili paydaşlar açısından eşitlik sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş taleplerinde bulunulmuştur.

3.5.3. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ş sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK.52.4.ş (09/05/2019 tarihli ve 27/621 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de serbest fonların TEFAS'ta işlem görebilmesine imkan verecek düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

TEFAS'ın yabancı yatırımcılar tarafından kullanılmasına ve serbest fonların geniş kitlelere ulaşmasına engel olunması gibi sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Serbest fonların TEFAS'ta işlem görebilmesine yönelik düzenleme yapılması ile TEFAS'ın yabancı yatırımcılar tarafından kullanımını teşvik etmekte önemli bir adım olacağı ve yeterli dağıtım ağına halihazırda ulaşamayan başarılı serbest fon yöneticilerinin TEFAS aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşmasının mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Gerek yurtiçindeki gerekse yurtdışındaki yatırımcılara TEFAS altyapısı kullanılarak sunulan ürün yelpazesinin genişletilebilmesini teminen, serbest yatırım fonlarının katılma paylarının yabancı para birimi cinsinden alınıp satılabilenler de dahil olmak üzere para piyasası fonları (likit fonlar) ile kısa vadeli tahvil ve bono fonlarına benzer şekilde kurucunun talebi olması halinde TEFAS kapsamına alınabilmesi amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

TEFAS'ın yabancı yatırımcılar tarafından kullanımının artması ve serbest fon yöneticilerinin TEFAS aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşması suretiyle fon piyasasının gelişmesi beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

TEFAS'ta işlem gören yatırım fonları ürün yelpazesinin genişletilerek yerli ve yabancı nitelikli yatırımcılar tarafından da TEFAS'ın daha aktif kullanılabilmesi söz konusu olacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.5.4. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.ı Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.ı (27/05/2019 tarihli ve 31/729 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de para piyasası emeklilik yatırım fonları ve standart emeklilik yatırım fonlarının yatırım sınırlamalarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda;

- Para piyasası fonlarının portföyünün asgari yüzde yirmi beşi devlet iç borçlanma senetlerinde yatırıma yönlendirileceği,
- Standart fonların ise portföyünün asgari yüzde onunun BIST 100, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, BIST Kurumsal Yönetim Endeksi ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hesaplanan katılım endekslerindeki paylarda; azami yüzde otuzunun Türk Lirası cinsinden ve Borsada işlem görmesi kaydıyla bankalar veya yatırım yapılabilir seviyede derecelendirme notuna sahip olan diğer ihraççılar tarafından ihraç edilen borçlanma araçlarında, Türk Lirası cinsinden Borsada işlem görmesi kaydıyla fon kullanıcısı bankalar olan veya kendisi veya fon kullanıcısı yatırım yapılabilir seviyede derecelendirme notuna sahip olan kira sertifikalarında ve ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerde, ipoteg'e ve varlığa dayalı menkul kıymetlerde, vaad sözleşmelerinde yatırıma yönlendirileceği hususları düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenleme Kurulumuza talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde piyasadaki ihtiyaçların karşılanmaması söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Emeklilik yatırım fonlarının piyasaların derinleşmesine ve sağlıklı fiyat oluşumuna katkı sağlayabilmesine yönelik olarak Kurulumuza iletilen şifahi taleplerin karşılanabilmesi amaçlanmaktadır.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Borsaların sürdürülebilir büyümedeki rolü ile kurumsal yatırımcı olarak emeklilik yatırım fonlarının piyasaların derinleşmesine ve sağlıklı fiyat oluşumuna sağladığı katkılar göz önüne alınarak, bireysel emeklilik sisteminde yer alan para piyasası fonlarının ve standart fonların portföylerine alınacak varlık ve işlemlere ilişkin sınırlamalarda değişiklik yapılması yönünde taleplerin değerlendirilmesi neticesinde düzenleme yapılmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Yapılan düzenleme ile emeklilik yatırım fonlarının piyasaların derinleşmesine ve sağlıklı fiyat oluşumuna katkı sağlaması öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Piyasadaki ihtiyaçların karşılanması beklenmektedir.

5. İzlelen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.5. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.i Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.i (30/05/2019 tarihli ve 32/756 s.k.) sayılı İlke Kararı ile "Emeklilik Yatırım Fonlarının Getiri Performansının Ölçülmesi, Değerlendirilmesi ve Portföy Yöneticilerine Uygulanacak Teşvik ve Tedbire İlişkin Usul ve Esaslar" belirlenmiş ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'e eklenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının getirilerinin artırılmaması ve portföy yönetim şirketlerinin başarılı portföy yönetiminin teşvik edilememesi söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının getirilerinin artırılması ve portföy yönetim şirketlerinin başarılı portföy yönetimine teşvik edilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Emeklilik yatırım fonlarının getirilerinin dönemler itibarıyla takibinin yapılmasına ve getiri performanslarının değerlendirilmesi sonucunda portföy yönetim şirketlerine uygulanacak tedbire ve teşviğe ilişkin görüş ve önerilerin değerlendirilmesi neticesinde düzenleme yapılmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının getirilerinin artırılması öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Emeklilik yatırım fonu katılımcılarının haklarının korunması ve portföy yönetim şirketlerinin daha başarılı fon portföyü yönetimine teşvik edilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.6. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.j Sayılı İlke Kararı ve Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.t sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.j (27/06/2019 tarihli 38/864 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de ve i-SPK.52.4.t (27/06/2019 tarihli ve 38/864 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de;

- Fon payı alım ve satım işlemlerinin fon fiyatının ilan edildiği tarihte geçerli olan fiyat esas alınarak gerçekleştirilmesi sebebiyle, fon portföyüne dahil edilen borçlanma araçları, ters repo sözleşmeleri, Takasbank Para Piyasası işlemleri, vadeli mevduat/katılma hesapları ile benzeri araç ve işlemlerde ilgili aracın/işlemin vadeye kalan gün sayısının hesaplanmasında fon fiyatının ilan edildiği tarihin (uygulama tarihinin) esas alınmasına

- Dönemsel faiz/kar payı ödemesi içeren vadeli mevduat/katılma hesaplarında, vadenin ilk/bir sonraki dönemsel ödemeye kalan süre dikkate alınarak hesaplanmasına

ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve uygulamaya ilişkin tereddüt oluşturan konulara açıklık getirilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Portföy yönetim şirketlerinin fon portföyüne dahil edilen borçlanma araçları, ters repo sözleşmeleri, Takasbank Para Piyasası işlemleri, vadeli mevduat/katılma hesapları ile benzeri araç ve işlemlerde ilgili aracın/işlemin vadeye kalan gün sayısının hesaplanmasında ve dönemsel faiz/kar payı ödemesi içeren vadeli mevduat/katılma hesaplarında vadenin hesaplanmasına ilişkin uygulamada karşılaştığı sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerde paralellik sağlanarak, ilgili paydaşlar açısından eşitlik sağlanması,

b) Sektör nezdindeki belirsizliklerin giderilmesi ve ihtiyaçların karşılanması suretiyle yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonu piyasanın etkin bir şekilde işlemesine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.7. Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.k Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.k (24/10/2019 tarihli ve 61/1374 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de "Çalışanlara Yönelik Grup Emeklilik Yatırım Fonları"na ve katkı fonlarının karşılaştırma ölçütüne ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Katkı fonlarının yatırım stratejisine uygun karşılaştırma ölçütünün belirlenememesi ve bir işveren ve işverenin grup şirketleri tarafından ihraç edilen borsada işlem gören ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak olan payları grup emeklilik planına bağlı olarak düzenlenen emeklilik sözleşmeleri kapsamında anılan şirketlerin çalışanlarına tahsis edilen emeklilik yatırım fonlarına özgü düzenlemelerin yapılamaması söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Katkı fonlarının yatırım stratejisine uygun karşılaştırma ölçütünün belirlenmesi ve bir işveren ve işverenin grup şirketleri tarafından ihraç edilen borsada işlem gören ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak olan payları grup emeklilik planına bağlı olarak düzenlenen emeklilik sözleşmeleri kapsamında anılan şirketlerin çalışanlarına tahsis edilen emeklilik yatırım fonlarına özgü düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Katkı fonlarının yatırım stratejisine uygun karşılaştırma ölçütünün belirlenmesi ve bir işveren ve işverenin grup şirketleri tarafından ihraç edilen borsada işlem gören ortaklık payları, borçlanma araçları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak olan payları grup emeklilik planına bağlı olarak

düzenlenen emeklilik sözleşmeleri kapsamında anılan şirketlerin çalışanlarına tahsis edilen emeklilik yatırım fonlarına özgü düzenlemelerin yapılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir. Aynı zamanda, sektörden iletilen talepler doğrultusunda yeni fon türlerinin kurulması suretiyle emeklilik sektöründeki katkı payı tutarının artırılması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Katkı fonları için yatırım stratejine uygun karşılaştırma ölçütlerinin belirlenebilmesi ve bu doğrultuda fonların yönetilmesi,

b) Piyasadaki ihtiyaçların karşılanması suretiyle emeklilik yatırım fonu piyasanın etkin bir şekilde işlemesine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.8. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.u sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK.52.4.u (24/10/2019 tarihli ve 61/1372 s.k.) sayılı İlke Kararı ile;

- Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de serbest fonların izahnamesinde fonun III-52.1. sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 20. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine ve aynı maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak yönetileceğinin belirtilmesi ve unvanında "kısa vadeli" ifadesine yer verilmesi şartıyla serbest fonların katılma paylarının alım satımına esas teşkil eden pay fiyatının III-52.1. sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 14'üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesi kapsamında hesaplanacak pay fiyatı olarak belirlenebileceğine ilişkin düzenleme yapılmış,

- Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in "Serbest Fonların Yatırım Stratejileri" başlıklı 4.3. nolu bölümünün ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan sınırlamalar kaldırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve sektörden gelen taleplere uygun fon yapılarının oluşturulabilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

- Kısa vadeli serbest fonlarda katılma payı alım satım emirlerine esas teşkil edecek pay fiyatının hesaplanmasında geri fiyat yönteminin uygulanmasına,

- Vade hedefi olan ve/veya daha pasif yönetilen, işlem masraflarının en aza indirildiği ve yüksek oranda kaldıraç kullanılmadan sınırlı olarak alınan risklerle belirli bir getiri hedefine ulaşmayı amaçlayan veya nakit yönetimi için kullanılmaya uygun serbest fon yapılarına

imkan tanınması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Fon işlem masraflarının azaltılması; zaman ve maliyet tasarrufu öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Yerli/yabancı nitelikli yatırımcılarının taleplerine yönelik fon yapılarının oluşturulabilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.9. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ü sayılı İlke Kararı:

Kurul'un i-SPK 52.4.ü (05/12/2019 tarihli ve 70/1567 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de TEFAS'ta işlem görecekt serbest fonların katılma paylarının satış sürecinde nitelikli yatırımcılardan beyan alınabilmesine ve kamuyu aydınlatma esaslarına ilişkin olarak düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemeler sektörden gelen talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve TEFAS'ta işlem görecekt serbest fonların yatırımcılarının fonlara ilişkin bilgilere ulaşabilmesinin sağlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

a) Serbest fonların katılma payı satışlarının TEFAS aracılığıyla yapılmasının kolaylaştırılması ve söz konusu payları satın alacak yatırımcıların doğru şekilde bilgilendirilebilmeleri

b) Serbest fonların katılma payı alım satım işlemlerinin TEFAS aracılığıyla gerçekleştirilmesi ile birlikte, söz konusu işlemlerin kurucu ve kurucunun aktif pazarlama sözleşmesi imzaladığı kuruluşlar dışındaki TEFAS üyeleri tarafından da gerçekleştirilebileceği dikkate alınarak, kurucunun katılma payına sahip yatırımcılara doğrudan erişim imkânının bulunmaması nedeniyle TEFAS'ta işlem görecekt serbest fonlara ilişkin bilgilendirme usullerinin yeniden belirlenmesi

hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Serbest fonların katılma payı satışlarının TEFAS aracılığıyla yapılmasının kolaylaştırılması suretiyle zaman ve maliyet tasarrufu.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

TEFAS'ta işlem gören serbest fonların katılma paylarını satın alacak yatırımcıların doğru şekilde bilgilendirilebilmeleri.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul dışı görüş talebinde bulunulmuştur.

3.5.10. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.10. Sayılı İlke Kararı

Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının portföylerinde bulunan girişim şirketlerinin halka açılması sonucunda bu şirketlerin girişim sermayesi yatırım ortaklığı portföyünde kalan tüm paylarının (halka açık girişim şirketinin paylarının borsada işlem görmeye başlamasından sonra edinilen paylar hariç olmak üzere) III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin (Tebliğ) 21. maddesi kapsamında girişim sermayesi yatırımı olarak kabul edilmesine ve bu çerçevede Tebliğ'in 22. maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (f) bentlerinde yer alan portföy sınırlamalarına ilişkin hesaplamalarda dikkate alınmamasına karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Girişim şirketlerinin halka arz yoluyla finansal yapılarının güçlendirilmesine engel olunması ve söz konusu şirketlerin halka arzdan kaçınabilmesi gibi sonuçlar ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Girişim şirketlerinin sermaye artırımı yoluyla halka arzını teşvik edecek bir uygulama olabileceği ve girişim sermayesi şirketlerinin paylarının halka arzında ortak satışı yerine sermaye artırımı alternatifinin tercih edilmesinin girişim şirketlerinin finansal yapıları güçlendirilebileceği öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

GSYO'ların portföylerindeki girişim sermayesi şirketlerinin paylarının halka arzında ortak satışı yerine sermaye artırımı alternatifinin tercih edilmesi suretiyle girişim şirketlerinin finansal yapılarının güçlendirilmesi, girişim şirketlerinin sermaye artırımı yoluyla halka arzının teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Girişim şirketlerinin finansal yapılarının güçlendirilmesi öngörülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Girişim şirketlerinin yatırımcıları nezdinden olumlu etki beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2019 YILI DEĞERLENDİRMELERİ

Kurulumuzun 2017-2021 dönemi Stratejik Planı'na 2019 yılındaki bazı çalışmalarının değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3.6-1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2019 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 1 TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARININ ARZ VE TALEP YÖNLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.1. Sermaye Piyasalarından Finansman Temin Kanalları Geliştirilecektir.	Dünya uygulamaları izlenerek kitle fonlaması (crowd-funding) gibi modern finansman yöntemlerinin ülkemizde uygulanabilirliğine yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.	Kitle fonlamasının borçlanmaya dayalı olarak gerçekleştirilebilmesi için öncelikle Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılması gerekli değişiklik, 25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7222 sayılı Bankacılık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 30 uncu maddesi ile sağlanmıştır. Söz konusu madde ile Sermaye Piyasası Kurulu, kitle fonlama platformları üzerinden yürütülecek kitle fonlaması faaliyetlerinin; ortaklığa veya borçlanmaya dayalı olarak halktan para toplanması suretiyle yapılması konusunda belirleme yapabilecektir. Bu kapsamda, borçlanmaya dayalı kitle fonlaması tebliğ taslağı çalışmalarına başlanmıştır.
		Faizsiz finansman araçlarının yaygınlaştırılmasına yönelik düzenleme/değişiklik çalışmaları yapılacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği ile mevzuat çalışmaları kapsamında toplantılar düzenlenmiştir. 25.07.2019 tarihinde T.C. Ticaret Bakanlığı Helal Akreditasyon Kurumu Başkanlığı tarafından "Helal Akreditasyon ve İslami Finans Çalışma Grubu" konulu toplantıya katılım sağlanmıştır. Toplantıda ele alınan konular; İslami Finansın kavramsal olarak tanımlanması, İslami Finans alanında temel prensiplerin yer aldığı ulusal/uluslararası ortak bir standardın oluşturulması hakkında değerlendirmeler ve ülkemizde faaliyet gösteren İslami Finans kuruluşları ile yurtdışında faaliyet gösteren İslami Finans kuruluşları arasında uygulama esaslı temel farklılıklar olarak sıralanabilir. Sermaye Piyasası Kurulu, 24-25 Eylül 2019 tarihlerinde, İstanbul'da İSEDAK (İslam İşbirliği Teşkilatı, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi) üyesi Arnavutluk, Brunei Darüsselam, Gambiya, İran, Kuveyt, Lübnan, Maldivler, Malezya, Pakistan ve Türkiye'den sermaye piyasası kurumları temsilcileri, Arap Sermaye Piyasası Otoriteleri Birliği ve İSEDAK Koordinasyon Bürosu'nun katılımıyla "Kira Sertifikaları, Kurumsal Yatırım Ürünleri Piyasa ve Düzenlemeleri" başlıklı iki günlük bir çalıştay düzenlemiştir. Toplantıda, gayrimenkullerin, gayrimenkul yatırım fonu, gayrimenkul yatırım ortaklığı payları, kira sertifikası ve gayrimenkul sertifikası gibi gayrimenkule dayalı menkul değerler yoluyla ekonomiye kazandırılması ve bu piyasaların geliştirilmesi için hazırlanan anket çalışması ve fizibilite raporu ışığında uluslararası işbirliği imkanları değerlendirilmiştir.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
	1.2. Finansal Farkındalığın Artırılması ve Finansal Eğitimin Yaygınlaştırılması Amacıyla Çalışmalar Yürütülecektir.	Finansal eğitim ve farkındalık konusunda eğitim materyalleri ile farklı iletişim kanalları yoluyla sunulabilecek içerikler ve görseller hazırlanacaktır.	Halihazırda yeterli basılı materyal olmakla birlikte dijital materyal için internet sitesinin açılışı beklenmektedir.
		Bireylerin, gerektiği takdirde farklı odak grupları bazında, finansal eğitimi konusunda çalışmalar yapılacak ve bu doğrultuda bir web sitesi oluşturularak finansal eğitim herkes için erişilebilir hale getirilecektir.	1125 kişiye sertifika verilmesine ek olarak, yaklaşık 300 üniversite öğrencisine finansal eğitim sunumu yapılmıştır. Online ortamda kurulmuş olan internet sitesindeki videolar internet kullanıcıları tarafından izlenmekle birlikte resmi olarak sertifika ve finansal eğitim verilmesi için internet sitesinin açılması beklenmektedir. Finansal eğitim alanında içerik sağlayacak web sitesi kurulmakla birlikte resmi açılışı henüz gerçekleştirilmedi.
	1.3.Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Geliştirilmesi Yönünde Düzenleyici Çerçeve Güçlendirilecektir.	Faize duyarlı yatırımcılara yönelik araçlar ile uzun vadeli tasarrufları teşvik edecek nitelikteki araçlar başta olmak üzere, kolektif yatırım araçlarında çeşitliliğinin artırılması ve kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi yönünde çalışmalar sürdürülecektir.	Emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlıklarının değeri otomatik katılım sisteminin de etkisiyle 2019 yılında 2018 yılına göre %36,4 artış göstermiş ve 93,1 milyar TL'den 127 milyar TL'ye yükselmiştir.
		Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nda (TEFAS) yatırım fonu katılma paylarının yabancı para ile alım satımının yapılabilmesine, genel ekonomik durumun dikkate alınması suretiyle imkân tanınması, bu çerçevede yabancı yatırımcıların yatırım fonu katılma payı alım satım işlemi yapabilmesinin de kolaylaştırılması ve TEFAS'ın güncel ihtiyaçlara göre geliştirilmesi planlanmaktadır.	2019 yıl sonunda TEFAS işlem hacmi yaklaşık 21 milyar TL artış göstermiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla yatırım fonları toplam net varlıkları 55 milyar TL'den 114 milyar TL'ye ulaşmıştır.
		Sermaye piyasalarında daha yoğun bir şekilde kullanılmalarını teminen, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonu/ortaklıkları ile münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek gayrimenkul yatırım ortaklıklarına ilişkin mevzuatın sektörden iletilen talepler de dikkate alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amacıyla gözden geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.	2019 yılı sonu itibarıyla menkul kıymet yatırım fonlarının toplam değeri yaklaşık iki katına çıkarak 48,2 milyar TL'den 114 milyar TL'ye ulaşmıştır. Diğer taraftan aynı yıl sonunda gayrimenkul yatırım fonlarının toplam değeri 6,6 milyar TL, girişim sermayesi yatırım fonlarının toplam değeri ise 1,6 milyar TL olmuş ve önceki yıla göre artış görülmüştür (2018; 3,5 milyar TL, 1,2 milyar TL). Söz konusu veriler kapsamında fonların toplam değeri 122,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla yatırım ortaklıklarının toplam aktifleri de 93,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
	1.4.Sermaye Piyasalarının Avantajlarının Bilinirliği Artırılacak ve Şirketlerce Erişimi Kolaylaştırılacaktır.	Halka açık ortaklıklar ve/veya ihraççılar sermaye piyasası ve/veya vergi mevzuatında yararlanabilecekleri mevcut teşvik ve avantajlı düzenlemeler hakkında bilgilendirilecektir.	Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi 19-20 Kasım 2019 tarihinde "Dönüşüm" temasıyla gerçekleştirilmiştir.
		Sermaye piyasası araçlarının ihracı için Kurula yapılacak başvuruların kolaylaştırılması ve ihraççılara yol gösterici olması amacıyla hazırlanacak dokümanlar/rehberler/kılavuzlar Kurul internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulacaktır.	Kurul web sitesinin güncellenmesine ve ihraççılara daha yol gösterici hale getirilmesine ilişkin çalışmalar yürütülmektedir.
AMAÇ 2 SERMAYE PİYASALARINDA GÜVEN VE ETKİNLİĞİ ARTTIRMAK	2.1.Gözetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Gözetim faaliyetleri ile gözetim sistemlerinin daha etkin çalışması amacıyla diğer sermaye piyasası kuruluşları ile ortak çalışmalar yürütülecektir.	Piyasa Gözetimi kapsamında 2019 yılında; <ul style="list-style-type: none"> • 90 adet "piyasa bozucu eylem" incelemesi, • 33 adet "bilgi suistimali" incelemesi • 104 adet "piyasa dolandırıcılığı" incelemesi gerçekleştirilmiştir.
	2.2.Denetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde oluşturulacak yıllık denetim programları ile denetime ayrılan kaynaklar daha riskli alanlara daha yoğun tahsis edilecek, bu suretle yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanacaktır.	Kurulumuzca belirlenen kıstaslar çerçevesinde, Risk Bazlı Denetim kapsamında 2019 yılında <ul style="list-style-type: none"> • 46 adet "halka açık şirket" denetimi, • 24 adet "izinsiz sermaye piyasası faaliyeti" denetimi, • 32 adet "yatırım kuruluşu" denetimi ve • 19 adet "kolektif yatırım kuruluşu" denetimi gerçekleştirilmiştir.
	2.3.Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Çalışmaları Güçlendirilecektir	Stratejik öneme sahip konularda uluslararası kuruluşlarla işbirliği faaliyetleri sürdürülecektir.	2019 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli, bu kurumların genel kurul, komite ve çalışma toplantıları olmak üzere 43 görev ve üyelik üstlenilmiştir. 2019 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarını öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 37 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
		<p>Uluslararası kuruluşlar veya muadil örgütlerle ortak projeler yapılacaktır.</p>	<p>EBRD-SPK “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu’na Destek” Projesi</p> <p>Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve Nestor Advisors işbirliği ile çalışmalarına 2015 yılı Kasım ayında başlanılan proje kapsamında hazırlanan rapor, rehber ve formlar Kurulumuzun 22.12.2017 tarihli toplantısında onaylanmış olup; proje kapsamında üretilen kurumsal yönetim kamuyu aydınlatma şablonları Ocak 2019’da alınan Kurul Kararıyla yürürlüğe girmiştir. Şubat 2019 ve Aralık 2019 tarihlerinde sırasıyla borsa şirketleri temsilcilerine ve Kurulumuz meslek personeline eğitim verilmiş gözetim konusu değerlendirilmiştir.</p> <p>EBRD-SPK Kitle Fonlaması Projesi</p> <p>Proje çalışmalarına başlanması hususu Kurulumuzun 22.12.2017 tarihli toplantısında uygun görülmüştür.</p> <p>Kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin yapılmasına destek sağlanmıştır. Paya bağlı kitle fonlamasına ilişkin olarak Kurulumuzca hazırlanmış olan taslak tebliğin gözden geçirilmesi ve bu husustaki uluslararası düzenlemeler ve en iyi uygulama kuralları dikkate alınarak önerilerde bulunulması,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bağış ve ödüle dayalı kitle fonlaması ile borçlanmaya dayalı kitle fonlaması hakkında, Türk hukuku ve karşılaştırılabilir yabancı düzenlemeler ile en iyi uygulama kuralları dikkate alınarak, düzenleme önerileri içeren bir rapor hazırlanması, - Kamuyu aydınlatma amaçlı olarak bir seminer düzenlenmesi hedeflenmiş ve bahsi geçen aktiviteler 2019’da tamamlanmıştır. <p>EBRD-SPK Özel Sektör Tahvil Sahiplerinin Haklarının İyileştirilmesine yönelik Proje Projenin genel amacı, borçlanma araçları yatırımcılarına sağlanan korumanın artırılmasına yönelik olarak, sermaye piyasasında borçlanma araçlarına ilişkin hukuki altyapının geliştirilmesini sağlamak üzere, Kurulumuza uluslararası en iyi uygulama kurallarına uyumlu olarak mevzuatın gözden geçirilmesi konusunda teknik destek verilmesidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - EBRD tarafından seçilen yerel ve uluslararası danışmanlar tarafından üç aşamalı bir rapor hazırlanmış, borçlanma araçlarına ilişkin mevcut Türk hukuku düzenlemeleri uluslararası en iyi uygulama kuralları ile karşılaştırılarak incelenmiştir.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
			<p>İSEDAK Gayrimenkul Değerler Piyasası ve Düzenleyici Çerçevesinin İncelenmesi</p> <p>İSEDAK üyesi ülkelerin kira sertifikası, gayrimenkul yatırım ortaklığı payları, gayrimenkul sertifikası ve gayrimenkul yatırım fonu piyasa verileri ve düzenleyici çerçevelerini değerlendirmek, gayrimenkule dayalı menkullerin ortak bir teknolojik platformda alınıp satılması için altyapı kurulması hakkındaki Kurulumuzun Başkanlık ve Sekreteryasını yürüttüğü İSEDAK Sermaye Piyasası Kurulları Forumu'nun inisiyatifini teknik açıdan tartışmak, uluslararası planda destek ve bilinirliğinin artırılması için İSEDAK Proje Finansmanı ile Kurulumuzca «Assessment of COMCEC Real Estate Securities Markets and Regulatory Landscapes for Strengthening Capital Markets» isimli bir proje yürütülmüştür. Bu kapsamda 24-25 Eylül 2019 tarihlerinde, İstanbul'da İSEDAK ülkeleri sermaye piyasası otoriteleri temsilcilerinin katıldığı "Workshop for Sukuk and Collective Investment Schemes, Market & Regulatory Perspectives" başlıklı, iki günlük bir çalıştay düzenlenmiştir</p> <p>Uluslararası kuruluşlarca sermaye piyasaları alanlarında düzenlenen onbeş ankete katkı sağlanmıştır.</p>
	2.4.Kurumsal Yönetim Uygulamaları Geliştirilecektir	<p>Kurumsal yönetim düzenlemelerine uyumun gözetimine dair Kurul faaliyetlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>Kurumsal yönetim ilkeleri dünyadaki gelişmeler ve piyasa şartları çerçevesinde güncellenecektir.</p>	<p>2019 yılında Borsa şirketleri tarafından Uyum Raporu Formatı (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) kullanılarak Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yapılan açıklamalar incelenmiş, borsa şirketlerine, SPK uzmanlarına yeni yöntem hakkında eğitim verilmiştir. Şirketlerin kurumsal yönetim açısından buldukları konuma ilişkin Kurulumuzca 2020 yılı içerisinde bir "Gözetim Raporu" açıklanması hedeflenmektedir.</p>
	2.5.Finansal Piyasa Altyapılarının Güçlendirilmesi Çalışmaları Sürdürülecektir.	<p>Tarımsal ürünlere yönelik lisanslı depoculuk ve elektronik ürün senedi altyapısı geliştirilecek, ürün ihtisas borsasının kurulması ve faaliyete geçmesi sağlanacaktır.</p>	<p>Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünleri temsil eden elektronik ürün senetlerinin işlem göreceği Türkiye Ürün İhtisas Borsası Anonim Şirketinin (TÜRİB) kuruluşuna 06.04.2017 tarihli ve 30030 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile izin verilmiş ve Şirketin kuruluşu 2018 yılının Haziran ayında tamamlanmıştır. TÜRİB, Kurulumuz ve Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda 26.07.2019 tarihinde faaliyete geçmiştir.</p>

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
		Uluslararası takas ve saklama kuruluşları ile bağlantılı kurumların sağladığı teminat yönetimi hizmetlerinin Türkiye piyasalarına yatırım yapacak finansal kuruluşlarca kullanılabilmesi ve doğrudan bu kurumlara veya bunların müşterisi olan finansal kuruluşlara takas ve saklama hizmeti verilebilmesine imkân sağlayacak mevzuat tamamlanacak ve operasyonel altyapı oluşturulacaktır.	Yabancı yatırımcıların sahip olduğu DİBS'lerin, yabancı merkezi saklama kuruluşları (YMSK) ve yerel saklama kuruluşları tarafından, hak sahipliği bazında olmaksızın, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) nezdinde toplu (omnibus) hesaplarda izlenmesine izin verildiğine ilişkin Bakanlık Makamlarının 30 Mayıs 2019 tarihli ve 142937 sayılı onayı çerçevesinde yürütülen çalışmalar neticesinde, Kurulumuzun 20/6/2019 tarih ve 36/831 sayılı toplantısında, II-13.1 Sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'e eklenmek üzere hazırlanan "Yabancı merkezi saklama kuruluşu hesabı" başlıklı 12/A maddesi taslağı Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere onaylanmış; ayrıca, Tebliğ Taslağının Resmi Gazete'de yayımlanmasının akabinde söz konusu hesaplarda ancak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sermaye şirketi olarak değerlendirilen "yabancı kurumlar ile yabancı fonlar"ın sahip olduğu DİBS'lerin tutulabileceği hususunun Kurulumuz haftalık bülteninde duyurulmasına karar verilmiştir. Kaydileştirme Tebliğine eklenen 12/A maddesi 22.06.2019 tarih ve 30809 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, ayrıca 24.06.2019 tarihinde gerekli duyurular yapılmıştır. MKK tarafından operasyonel altyapı tamamlanmıştır.
		Sermaye yeterliliği uygulamaları AB kriterleri ile uyumlu hale getirilecektir.	Avrupa Birliği sermaye yeterliliği müktesabatına ilişkin gerçekleştirilen eşleştirme-twinning projesi neticesinde taslak Tebliğ çalışması hazırlanmıştır. Diğer yandan, 2017 yılının Aralık ayında yayınlanan ve aracı kurumlara yönelik hafifletilmiş sermaye yeterliliği düzenlemeleri içeren yeni düzenleme taslağının değerlendirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Taslak üzerinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in müzakere süreci Kasım 2019'da tamamlanmış olup, üye ülkeler tarafından Nisan 2021'e kadar uyum sağlanması beklenmektedir. Yeni düzenleme taslağının sermaye piyasası mevzuatına ve aracı kurumların sermaye yapılarına uygulanabilirliği açısından incelenmesi devam etmekte olup, bu aşamada, öncelikle sektör ihtiyaçları çerçevesinde bazı hükümlerde değişiklik yapmayı öngören Tebliğ değişikliği taslağı hazırlanmış ve sektör görüşüne açılmıştır. Gelecek görüşler çerçevesinde Tebliğ değişikliği yürürlüğe alınacaktır.
		Yatırım kuruluşlarının müşterileri ile olan uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde Kanun düzeyinde mekanizmalar oluşturulacaktır.	Teknik düzeydeki çalışmalar yapılarak değişiklik taslağı hazırlanmıştır.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
	2.6. Bağımsız Denetim ve Gayrimenkul Değerleme Faaliyetleri Geliştirilerek Kalitesini Artırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmalarının etkinliğinin arttırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmaları kapsamında, 2019 yılında; <ul style="list-style-type: none"> • 5 adet Bağımsız Denetim Kuruluşu incelemesi • 11 adet Gayrimenkul Değerleme Şirketi incelemesi gerçekleştirilmiştir.
AMAÇ 3 KURUMSAL KAPASİTENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	3.1. Kurulun İnsan Kaynakları Yönetimi İyileştirilecek ve Çalışma Koşulları İyileştirilecektir.	Kurul personel sistemine ilişkin yazılımın geliştirilmesi sağlanacaktır.	Kurul personel sistemine ilişkin yazılımın geliştirilmesi 2019 yılında tamamlanmıştır.
		Meslek personel yardımcılığı sınavı açılacaktır.	2019 yılında meslek personel yardımcılığı sınavı yapılmış olup, 2020 Mart ayında 20 personel göreve başlatılmıştır.
		Kurul hizmet birimlerinin fiziksel çalışma alanlarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.	Yapılacak işler, tasarruf tedbirleri ve aciliyet göz önünde bulundurularak, 2020 yılına ertelenmiştir.
	3.2.Sektörle Diyalog Güçlendirilerek Faaliyetlerin Kamuoyu ve Paydaşlar Nezdinde Bilinirliği Artırılacaktır.	Düzenleme çalışmalarında sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar ile tasarruf sahipleri ve temsilcisi örgütlerle diyalogu arttırıcı faaliyetler yapılacaktır.	Sektör tanıtım ve eğitim için yedi toplantı yapılmıştır.
		Kamu ve sermaye piyasası kurumları ile iletişimin geliştirilmesi, düzenlenecek toplantılarla piyasalardaki gelişmelerin yakından takibi sağlanacaktır.	Kurulumuzca 2019 yılında, kamu ve sermaye piyasası kurumları ile iletişimin geliştirilmesi amaçlı sekiz toplantıya katılım sağlanmıştır.
	3.3.Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi İçin Bilişim Altyapısı Güçlendirilecek ve Bilgi Sistemleri Geliştirilecektir	Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılarak kamu kurumları ve sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile yazışmaların Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) altyapısı kullanılarak yapılması sağlanacaktır.	Tüm Dairelerce dış yazışmalarda KEP altyapısı kullanılabilir.
		Kurul bünyesinde bilgi güvenliğinin etkin ve güvenli bir şekilde yönetiminin sağlanması amacıyla, TSE tarafından belgelendirilmiş olan TSE ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin idamesi sağlanacaktır.	2019 yılında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemine ilişkin TSE gözetim tetkikinden başarı ile geçilmiş olup, ilgili belge sahipliği devam etmektedir.

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2019 Yılı Değerlendirmeleri
	3.4.Türkiye ve Dünyadaki Ekonomik ve Sektörel Gelişmelere İlişkin İzleme Ve Değerlendirme Yapılacaktır.	Türkiye ve dünya ekonomisi yurtiçi/yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla takip edilecek, yaşanan gelişmelerin sermaye piyasası üzerine etkileri incelenecektir.	Ekonomik ve finansal göstergelere ilişkin olarak günlük, aylık, haftalık ve üç aylık raporlar hazırlanmaktadır. 2019 yılı gerçekleştirmelerinde Günlük Veriler ve Analizler Raporları da dikkate alınmış olup, bu kapsamda 2019 yılı içerisinde toplam 351 adet rapor hazırlanmıştır.
		Ekonomik ve mali piyasalardaki gelişmeler yurtiçi/yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla izlenerek strateji ve karar oluşum sürecine yardımcı olmak amacıyla gerek Kurul bünyesinde, gerekse üniversite işbirlikleri ile çalışmalar yapılacaktır.	2019 yılında, düzenleyici ve denetleyici otoritelere, özel sektör borçlanma araçlarına, kitle fonlamasına, dijital para ihracına, yabancı yatırımcılara, ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşuna, halka arzlara, sermaye artırımlarına, işlem maliyetlerine ve makroekonomik gelişmelere ilişkin olmak üzere toplam 36 adet rapor hazırlanmıştır.

3.7. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2019 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2020 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ

Kurulumuzun faaliyetleri kapsamında belirlenen;

- Sayısal performans ölçütleri,
- 2019 yılı hedefleri ve gerçekleştirmeleri ile oluşan (olumlu-olumsuz) sapmalara ilişkin açıklamalar ve
- 2020 yılı için belirlenen sayısal performans hedefleri

aşağıda yer alan tabloda verilmektedir:

Tablo 3.7-1. Sayısal Performans Ölçütleri, 2019 yılı Hedefleri-Gerçekleşmeleri, Sapmalara İlişkin Açıklama ve 2020 yılı Hedefleri

	Sayısal Performans Ölçütü	2019 yılı Sayısal Performans Hedefi	2019 yılı Gerçekleşmeleri	2019 yılı Sayısal Performans Hedefi ile Gerçekleşmeleri Arasındaki (Olumlu-Olumsuz) Sapmalara İlişkin Açıklama	2020 yılı Sayısal Performans Hedefi
1.	İzahname/İhraç Belgesi Onaylanan Sermaye Piyasası Aracı Tutarı				
1.1.	• Paylar (Bedelli Sermaye Artırımları)	11 milyar TL	3,5 milyar TL	2019 yılında pay ihraçları performans ölçütünün görece altında gerçekleşmiş olup, fon talep edenler bu dönemde özkaynak finansmanına alternatif olarak daha çok borçlanma aracı ve diğer sermaye piyasası araçlarını tercih etmişlerdir.	3,9 milyar TL
1.2.	• Yurt İçi Borçlanma Araçları	204 milyar TL	444 milyar TL	2019 yılında fon talep edenlerin, faiz oranlarındaki gerileme ve ekonomideki olumlu gelişmelerin etkisiyle borçlanma aracına yöneldikleri ve bu sebeple ihraç tutarının performans ölçütünün üzerinde gerçekleştiği değerlendirilmektedir.	480 milyar TL
1.3.	• Yurt Dışı Borçlanma Araçları	5 milyar ABD Doları	55,7 milyar ABD Doları	Yurt dışı borçlanma aracı ihraçlarının, finansal kesimin yurtdışı ihraçlarına bağlı olarak artış gösterdiği anlaşılmaktadır.	45 milyar ABD Doları
1.4.	• Yurt İçi Kira Sertifikası	27 milyar TL	66,7 milyar TL	Borçlanma araçlarındaki artışa paralel olarak, 2019 yılında, faizsiz finans araçlarına yönelimin de artmış olduğu görülmektedir.	70 milyar TL
1.5.	• Yurt Dışı Kira Sertifikası	100 milyon ABD Doları	40 milyon ABD Doları	2019 yılında yurt içindeki kira sertifikası talebinin arttığı da göz önünde bulundurularak, kira sertifikası ihraçlarında ağırlığın yurt içi ihraçlara verildiği düşünülmektedir.	44 milyon ABD Doları

1.6.	• Yurt İçi VTMK	2 milyar TL	2 milyar TL	VTMK ihracında performans kriteri sağlanmıştır. .	2,2 milyar TL
1.7.	• Yurt İçi VDMK	4 milyar TL	1,5 milyar TL	VDMK ihracının performans kriterinin altında kalarak görece düşük kaldığı görülmektedir.	1,7 milyar TL
1.8.	• Yurt İçi Varant ve Sertifika	370 milyon TL	250 milyon TL	Yurt içi varant ve sertifika ihracında dayanak varlıkların konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle söz konusu araçların ihracının performans hedefinin altında kaldığı tahmin edilmekle beraber, performans kriterine yaklaşıldığı görülmektedir.	270 milyon TL
1.9.	• Yurt İçi Gayrimenkul Sertifikası	302 milyon TL	-	Yurt içi gayrimenkul sertifikası ihracının gayrimenkul sektörünün konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle gerçekleşmediği tahmin edilmektedir.	100 milyon TL
2.	Pay İlk Halka Arzı Onaylanan İzahname Sayısı	6 adet	7 adet	Makroekonomik göstergelerde son dönemde gözlenen olumlu gelişmeler ve ortaklıkların özkaynak finansmanına olumlu yaklaşımları ilk halka arzlarına olan talebi olumlu etkilemiştir.	7 adet
3.	Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	56,3 milyar TL	114 milyar TL	Yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğü 2019 yılı için belirlenen performans hedefinin yaklaşık iki katı üzerinde gerçekleşmiştir.	123 milyar TL
4.	Emeklilik Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	107 milyar TL	127 milyar TL	Otomatik katılım sisteminin etkisiyle emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık değeri 2019 yılı için belirlenen performans hedefinin %20,5 üzerinde gerçekleşmiştir.	137 milyar TL
5.	Yatırım Ortaklıkları Toplam Aktif Büyüklüğü	96 milyar TL	91,5 milyar TL	Borçlanma maliyetlerinin olumsuz etkisi ile özellikle gayrimenkul sektörünün konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle yatırım ortaklıkları toplam aktif büyüklüğü performans kriterinin %4,6 altında gerçekleşmiştir.	98 milyar TL
6.	Sermaye Piyasası Kurumu Denetimi	12 adet	20 adet	Sermaye piyasası kurumları, bağlı kuruluşlar ve halka açık şirketlere yönelik denetimler ile izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerine yönelik denetim sayısının toplamı açısından 2019 yılı için belirlenen performans hedefi %84,40 oranında (performans hedefi: 109 denetim, 2019 yılı gerçekleşmesi: 92 denetim) gerçekleştirilmiştir. Performansın tam olarak	10 adet

7.	Halka Açık Şirket Denetimi	70 adet	46 adet	gerçekleştirilememesi halka açık şirket denetimindeki düşüşten kaynaklanmıştır. Halka açık şirket denetimlerine ilişkin belirlenen hedefin gerisinde kalınmasının nedenlerine aşağıda yer verilmektedir: <ul style="list-style-type: none"> - Yatırım kuruluşu ve kolektif yatırım kuruluşu (özellikle portföy yönetim şirketleri) denetimlerinin dışlayıcı etkisi, - Perakendecilik sektöründe faaliyet gösteren ve 2018 yılı aktif büyüklüğü 26 milyar TL'yi geçen şirketlerin detaylı denetiminin diğer halka açık şirket denetimlerini dışlayıcı etkisi.	50 adet
8.	İzinsiz Faaliyetlerin Denetimi	25 adet	24 adet	Önümüzdeki dönemde sermaye piyasası kurumlarında gerçekleşen denetim sayısında bir önceki döneme kıyasla bir azalma olması öngörülmekle birlikte, izinsiz faaliyetlere yönelik denetimlerin sayısının artacağı ve COVID-19 salgınının gerek halka açık şirketler gerekse de Ülkemiz genelinde yol açtığı kısıtlayıcı faaliyetlerin etkisinin 2020 hedeflerine yansıtacağı değerlendirilmekte olup 2020 yılı performans hedefleri bu doğrultuda belirlenmiştir.	25 adet
9.	Bağlı Kuruluşların Denetimi	2 adet	2 adet	2019 yılı aracı kurumlar açısından 2018 yılına göre işlem hacmi ve karlılık bakımından daha verimli geçmiş olup, periyodik olarak iletilen sermaye yeterliliği tablolarında sorun teşkil ettiği değerlendirilen hususlar sınırlı olmuştur.	2 adet
10.	Yatırım Kuruluşu Mali Denetimi	3 adet	3 adet	2018 yılının son çeyreğinde kur hareketlerine bağlı olarak ortaya çıkan riskler nedeniyle, büyük ölçekli aracı kurumların özellikle VİOP ve tezgahüstü türev işlemlerine ilişkin risk yönetim sistemlerinin yerinde incelenmesi öngörülmüş, ayrıca müşteri nakitlerinin değerlendirilmesinde ortaya aykırılıkların sektör genelindeki durumunun incelenmesi amacıyla tematik denetimler gerçekleştirilmiş olup, bu nedenle denetim sayıları öngörülen hedefin üstüne çıkmıştır.	3 adet
11.	Yatırım Kuruluşu Mevzuat Denetimi	10 adet	24 adet	2019 yılı performans hedefi ile gerçekleşmesi uyumludur.	10 adet
12.	Yatırım Kuruluşu Şikayet Denetimi	3 adet	4 adet		3 adet

13.	Yatırım Kuruluşu Yetki Belgesi Denetimi	2 adet	1 Adet	Portföy aracılığı faaliyeti izin başvuruları için aracı kurumların bilgi işlem altyapılarının gerekli şartları haiz olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmekte olup, buna yönelik yerinde denetim çalışması yürütülmektedir. 2019 yılında bu kapsamda sadece bir tane başvuru yapılmış ve yerinde inceleme çalışması gerçekleştirilmiştir.	2 adet
14.	Bilgi Sistemleri İncelemesi	4 adet	4 adet	Bilgi sistemleri incelemeleri faaliyet izinleri kapsamında ya da diğer denetimler kapsamında yapılabilmektedir. 2019 yılı içerisinde faaliyet izni başvuru sayısındaki azalmaya ve aracı kurumların kaldıraçlı alım satım işlemleri hacminin ve şikayetlerin azalmasına bağlı olarak denetim ihtiyacı sayısında azalma ortaya çıkmıştır.	2 adet
15.	Bağımsız Denetim Kuruluşu Kalite Kontrolü	8 adet	5 adet	Gerek gayrimenkul değerlendirme şirketlerine gerekse bilgi sistemleri yönetimi ve denetim alanındaki mevzuat çalışmalarına öncelik verilerek yoğunlaşılması sebebiyle bağımsız denetim şirketi kalite kontrol çalışmalarında performans hedeflerinden bir sapma gerçekleşmiştir.	5 adet
16.	Gayrimenkul Değerleme Kuruluşu Kalite Kontrolü	10 adet	11 adet		11 adet
17.	Piyasa Gözetimi Kapsamında Piyasa Bozucu Eylemler İçin Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.104)	75 adet	90 adet	2019 yılı için piyasa bozucu eylemler, piyasa dolandırıcılığı ve bilgi suiistimaline ilişkin performans hedefleri, geçmiş yıllardaki inceleme sayıları, ilgili hizmet biriminin çalışma kapasitesi ve mevcut iş yükü dikkate alınarak belirlenmiştir. 2019 yılı gerçekleştirmelerinde performans hedeflerine ulaşılmış, iş süreçlerine ilişkin yapılan iyileştirmeler ve Kurulumuza ulaşan şikayetler kapsamında gerçekleşen incelemeler neticesinde, hedeflere kıyasla artış yaşanmıştır.	80 adet
18.	Bilgi Suistimali Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.106)	8 adet	33 adet		12 adet
19.	Piyasa Dolandırıcılığı Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.107)	75 adet	104 adet		80 adet
20.	Yüz Yüze Finansal Eğitim Verilen Kişi Sayısı	1.500 kişi	1.425 kişi	2019 yılı içerisinde gerçekleştirilen eğitim seminerlerinde 1125 kişiye sertifika verilmesine ek olarak, yaklaşık 300 üniversite öğrencisine finansal eğitim sunumu yapılmıştır.	-
21.	Sektörle diyalogu artıran toplantı ve faaliyet sayısı	2	7	COVID-19 pandemi sürecinin ülkemiz genelinde yol açtığı kısıtlayıcı etkilerin önümüzdeki dönemde yüz yüze finansal eğitim verilmesini ve toplantı/kariyer fuarı faaliyetlerini olanaksız	-

22.	Tanıtım programı ve katılım sağlanan tanıtıcı kariyer fuarı sayısı	5	8	kıldığından bu aşamada 2020 yılına yönelik hedefler belirlenmemiştir.	-
23.	Uluslararası Kuruluşlar Bünyesinde Üstlenilen Görevler	42 adet	43 adet	2019 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli, bu amaçla ilgili kurumların çalışmalarına katkı ve katılım sağlamışlardır.	40 adet
24.	Yabancı Ülkelerin Denk Kuruluşlarıyla Gerçekleştirilen Bilgi Paylaşımı (Karşılıklı Eğitim, Toplantı, Görüş İletme dahil)	30 adet	37 adet	2019 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 37 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.	30 adet

2020 yılı için sayısal performans ölçütleri ve hedefleri aşağıdaki etkenler ve veriler dikkate alınarak belirlenmiştir:

- 1) 2020 yılı Performans Hedefi hesaplamalarında, diğer hususların yanı sıra 2019 yılı gerçekleşen enflasyon oranı dikkate alınmıştır .
- 2) 1 ve 2 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Enflasyon oranının yanı sıra Kurulumuzca 2017-2019 yıllarında izahname/ihraç belgesi onaylanan sermaye piyasası araçlarına ilişkin tavan tutarlarındaki değişim oranları göz önünde bulundurularak bir eğilim analizi yapılması suretiyle belirleme yapılmıştır.
- 3) 3-5 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğünün ve yatırım ortaklıklarının toplam aktif büyüklüğünün TCMB Mayıs ayı beklenti anketinde yer alan 2020 yılsonu için beklenen GSYH büyüme ve enflasyon oranı toplamı olan yaklaşık %8 oranında artacağı öngörülmüştür.
- 4) 6-9 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Denetim ile ilgili performans hedefleri SPKn'nun "Denetim faaliyeti ve denetim yetkilileri" başlıklı 88(2) maddesi uyarınca Kurul Karar Organı'nca belirlenen "Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde hazırlanan 2018 yılı Denetim Programı'nda öngörülen denetimler, mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 5) 10-13 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için Mevzuat denetimi hedefi belirlenirken, risk bazlı denetim programı kapsamında yapılabilecek denetimler dikkate alınmıştır. Şikâyet denetimi hedefi belirlenirken, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen denetim sayıları ve sektördeki faaliyet durumu dikkate alınmıştır.
- 6) 14 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Bilgi sistemleri incelemesine yönelik çalışmalar Kurulumuz Aracılık Faaliyetleri Dairesi ve Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nce ortak olarak yürütülmekte olup, 2020 yılı hedefi bilgi sistemleri bağımsız denetim düzenlemelerinin yürürlüğe girmiş olduğu dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 7) 15 ve 16 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Periyodik olarak Kurul içi ve Kurul dışı şikâyet ve bildirimler ile kamuya açık bilgiler, Kurulumuzca ilgili kuruluşlar tarafından yapılan bildirimler üzerinden gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri dikkate alınarak risk değerlendirilmesi yapılmakta ve kalite kontrol için öncelikli alanlar belirlenerek mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dahilinde incelenecek kurumlar ve sayıları belirlenmektedir.
- 8) 17-19 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Geçmiş yıllarda yapılan inceleme sayıları, ilgili hizmet biriminin çalışma kapasitesi ve mevcut durumdaki işler dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 9) 20-22 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Yüz yüze eğitim, toplantı, tanıtım, ve fuar faaliyetlerine ilişkin sayısal hedeflerin belirlenmesinde Covid-19 pandemisi sürecinin ülkemiz genelindeki etkileri izlenecektir.
- 10) 23 ve 24 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda görev alan Kurulumuz personeli dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca, IOSCO Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri dikkate alınmıştır.

3.8. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

3.8.1. Borçlanma Araçları Sahipleri Kuruluna İlişkin Çalışmalar

“Borçlanma araçları sahipleri kurulu “ başlıklı 31/A maddesi eklenerek yürürlüğe giren 6362 sayılı Kanun değişikliği 25/2/2020 tarihli ve 31050 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. SPKn’nın 31/A maddesi uyarınca borçlanma aracı sahipleri kuruluna ilişkin yapılan değişiklik ile;

- Borçlanma araçları sahiplerinin oluşturacağı borçlanma araçları sahipleri kurulunun türleri, toplanma, karar alma, kararların uygulanması gibi birçok konuda getirilen yeniliklerin usul ve esaslarının belirlenmesi,
  - Borçlanma araçları sahiplerini temsil etmek üzere atanacak temsilciye ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,
  - Borçlanma araçları sahipleri kurulu toplantılarının yürütülmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi
- planlanmaktadır.

3.8.2. Önemli Nitelikli İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliğine İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun II-23.1 sayılı Önemli Nitelikli İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği’nde yapılacak değişiklik ile Kurul’un halka açık ortaklıkların niteliğine göre;

- Önemli nitelikteki işlemleri, önemlilik ölçüsü de dâhil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasları,
  - Ayrılma hakkını, ayrılma hakkına konu önemli nitelikteki işlemin kamuya açıklandığı tarihte sahip olunan paylar için kullanılabilmesine ilişkin esasları,
- belirlemeye yetkili olması planlanmaktadır.

3.8.3. SPKn’a eklenen madde 31/B’ye ilişkin İkincil Düzenleme Çalışmaları

25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 20.02.2020 tarihli ve 7222 sayılı "Bankacılık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile SPKn’a “Teminat yönetim sözleşmesi ve teminat yöneticisi” başlıklı madde 31/B eklenmiş olup, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla ikincil düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Düzenleme ile teminat yöneticisinin görev ve sorumlulukları, teminat yönetim sözleşmesi, teminat yönetim sözleşmesine konu varlıklar başta olmak üzere çeşitli konularda belirleme yapılması ve madde 31/B uyarınca ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin hususların netleştirilmesi planlanmaktadır.

3.8.4. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği’nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
  - Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (GSYO) tarafından üçüncü kişiler lehine tesis edilebilecek teminat, rehin, ipoteklere (TRİ) ilişkin esasların kurumsal yönetim düzenlemeleri çerçevesinde yeniden belirlenmesi,
  - Girişim sermayesi yatırımlarına yönelik portföy yönetim hizmeti alınması ve girişim sermayesi yatırımları için performans ücreti ödenmesine ilişkin yeniden düzenleme yapılması,
  - Sermaye ve borç karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi
- planlanmaktadır.

3.8.5. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Girişim sermayesi yatırım fonları (GSYF) tarafından yatırım yapılabilecek varlıklar arasına yurtiçi organize para piyasası işlemleri ve vaad sözleşmelerinin eklenmesi,
- Fon unvanında katılım ibaresinin kullanılmasına ilişkin esasların belirlenmesi,
- Portföy yönetim hizmetinin dışarıdan alınabileceği şirketler arasına "gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri"nin eklenmesi,
- GSYF'nin temsilinin genel müdür de dahil olmak üzere kurucu personele devredilebilmesi,
- Yatırımcıların mutabakatı olması halinde içtüzük-ihraç belgesi değişikliklerinde 30 günlük ihbar süresinin uygulanmaması,
- Fon'a farklı tarihlerde kaynak taahhüdü vermek yoluyla giren yatırımcılar arasında eşitsizliğin giderilmesi amacıyla denkleştirme işlemi esaslarının belirlenmesi,
- GSYF'nin kredi veya faizsiz finansman kullanımına ilişkin esasların düzenlenmesi,
- GSYF'nin Kamuyu Aydınlatma Platformu sayfasının oluşturulması ve bildirim yükümlülüklerine ilişkin esasların belirlenmesi,
- Fon portföyü oluşturulması öncesinde kaynak taahhütleri üzerinden fon yönetim ücreti tahakkuk ettirilmesine imkan tanınması,
- Fon'dan çıkışların sadece nakden iade yerine girişim şirketlerindeki iştirak paylarının yatırımcılara iadesi ile yapılabilmesine imkan verilmesi,
- Girişim şirketlerine yapılan ya da yapılacak yatırımın finansmanında bu şirketlerde sahip olunan ya da olunacak ortaklık paylarının teminat gösterilmesine imkan verilmesi,
- Kurucu tarafından fona avans tahsis edilmesine imkan sağlanması,
- Fon için pay grupları oluşturulabileceği hususunun açıkça düzenlenmesi,
- Münhasıran yabancı yatırımcılara satılacak fonlar için yabancı para cinsinden alım satım imkanı getirilmesi,
- Borç ve sermaye karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının yeniden belirlenmesi,
- Performans ücretine ilişkin yeniden düzenleme yapılması planlanmaktadır.

3.8.6. Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar

- Eşik değer alt sınırına ilişkin düzenleme yapılması,
- Performans sunum raporuna ve dönemine ilişkin düzenlemeler yapılması,
- Unvanında "(Döviz)" ibaresi yer alan ve katılma payı alım satımı TL'nin yanı sıra pay grubu oluşturulmak suretiyle TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri üzerinden de gerçekleştirilebilen yatırım fonlarının performans sunumunun da ilgili pay grubu bazında uygulanan karşılaştırma ölçütüne/eşik değere göre yapılması hususuna açıklık getirilmesi planlanmaktadır.

3.8.7. Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar

Tek başına kayda değer bir etki yaratamayacak çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişimi fonlamasına dayalı yeni nesil bir finansman aracı olan kitle fonlaması, birçok ülkede hızla büyümekte olup, konu, ülkemizde de yasal düzenlemeye kavuşturulmuş bulunmaktadır. Bu kapsamda, girişimcinin kitleye, kitlenin girişimciye erişimini kolaylaştıracak düzenli ve güvenilir bir yatırım ortamının sağlanması hedeflenmiştir.

Konuya ilişkin olarak, 08.11.2017 tarihli ve 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 05.12.2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) 3, 4 ve 16 ncı maddelerinde yapılan değişiklik ve SPKn'na eklenen 35/A maddesi ile, kitle fonlamasına ilişkin düzenleme yapma ve kitle fonlaması platformlarının yetkilendirilmesi görevi Kurulumuza verilmiş; bu platformların kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılabilir veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslar ile toplanan fonların ilan edilen amacına uygun olarak kullanıldığına kontrolü ve denetimine ilişkin esasların Kurul tarafından belirleneceği, kitle fonlaması ve kitle fonlaması platformlarının SPKn'nun halka açık ortaklıklar, halka arz, ihraççılar, izahname ve ihraç belgesi düzenleme yükümlülükleri ile yatırım hizmet ve faaliyetleri, yan hizmetler ve borsalar, piyasa işleticileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi olmayacağı da hükme bağlanmıştır.

SPKn'nda yapılan düzenleme sonrası, kitle fonlamasına ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları, European Bank for Restructuring and Development (EBRD) tarafından finanse edilen ve yurt dışı uygulamaları ile ülkemizde uygulanabilecek modellere ilişkin çalışmaların analiz edilmesine yönelik olan, "Türkiye'de Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemelerin Hazırlanmasına Destek Verilmesi" başlıklı proje çerçevesinde şekillenmiş olup, SPKn ile Kurulumuza tanınan yetkiler çerçevesinde ilk olarak yatırımcıların kitle fonlama platformları aracılığıyla fon toplayan girişimlere ortak olması esasına dayanan paya dayalı kitle fonlaması modelinin düzenlenmesi uygun görülmüştür. Bu amaçla Kurulumuzca "III-35/A.1 sayılı Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği" (Tebliğ) hazırlanmış ve hazırlanan Tebliğ 03.10.2019 tarihli ve 30907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe alınmıştır. Borçlanmaya dayalı kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenleme çalışmalarına ise devam edilmekte olup, Kurulumuzca dünya uygulamaları da gözetilerek borçlanmaya dayalı kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin tamamlanması planlanmaktadır.

Kitle fonlaması modeli ile ülkemizde çekirdek ve erken aşama finansmana ihtiyaç duyan yenilikçi ve teknoloji odaklı işletmelerin ve girişimcilerin projelerinin internet üzerinden geniş bir yatırımcı kitlesince finanse edilmesinin önünün açılması; aynı zamanda yatırımcıların bu tip gelecek vaat eden girişimlere ortak olmak suretiyle finansal getiri elde edebilmelerine olanak tanınması amaçlanmaktadır.

3.8.8. Yatırım Hizmetlerine İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Robo danışmanlık uygulamaları ile yatırım danışmanlığı ve bireysel portföy yöneticiliği hizmetlerinin sunulmasına ilişkin ilke ve esasların belirlenmesi,
  - Algoritmik ve yüksek frekanslı işlem gerçekleştiren yatırım kuruluşlarına yönelik belirlemeler yapılması,
  - Bankalara pay birikimli hesap açma imkanının verilmesi,
  - Kaldıraçlı işlemlere ilişkin deneme hesaplarının kullanımına ve pozisyonların başka aracı kurumlara taşınmasına yönelik yeni kuralların getirilmesi,
  - Saklanan müşteri varlıklarına ilişkin olarak merkezi saklama kuruluşu ile günlük ve müşteri ile saklamacı kuruluş arasında yıllık olarak yapılacak mutabakat esaslarında değişiklik yapılması,
  - Yatırım hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda sektör tarafından önerilen hususlarda ve uygulamada karşılaşılan sorunlu konularda değişiklikler yapılması
- planlanmaktadır.

3.8.9. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Çıkar çatışması politikasına Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında yeni kuralların eklenmesi,
- Aracı kurumların ücretlendirme politikasına yönelik belirleme yapılması,
- Aracı kurumların uymaları gereken ilke ve esasların Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında genişletilmesi,
- Çerçeve sözleşmelerle ilgili ilke ve esasların mevcut koşullar çerçevesinde güncellenmesi,
- Müşterilerden alınacak ücret, komisyon, masraf ve cezai şartlar ile bunların müşterilere bildirilmesine ilişkin esasların belirlenmesi,
- Uygunluk testinin içeriğine ve uygulanmasına ilişkin yeni kural ve esasların getirilmesi,
- Faaliyet izinlerinden tamamen feragat edecek aracı kurumlar için uygulanacak esas ve kuralların kapsamının genişletilmesi,
- Aracı kurumların yan hizmet kapsamında sunabilecekleri diğer hizmet ve faaliyetlerin kapsamının genişletilmesi planlanmaktadır.

3.8.10. Yatırım Kuruluşlarının Belge ve Kayıt Yükümlülüğüne İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-45.1 sayılı Yatırım Hizmet Ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliği'de yapılacak değişiklikler ile;

- Çerçeve sözleşme nüshalarının elektronik posta ile müşteriye iletilmesi imkanı getirilmesi,
- Müşteri emirlerine ilişkin tutulması gereken kayıtların kapsamının Avrupa Birliği düzenlemeleriyle uyumlu hale getirilmesi,
- Hesap ekstrelerinin müşterilerin elektronik posta adreslerine gönderilmesi için gerekli olan müşteri talebinin iletileceği araçların kapsamının genişletilmesi,
- Ses kayıtlarının saklama süresinin uzatılması planlanmaktadır.

3.8.11. Aracı Kurumların Sermaye Yeterliliğine İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun Seri:V, No:34 sayılı Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Aracı kurumların mülkiyetindeki Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa) paylarının İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) nezdindeki piyasalarda teminat olarak kabul edilmesi durumunda, bu payların teminat uygulamasındaki değerine kadar olan kısmının özsermayeden indirimine konu edilmemesi kuralının getirilmesi,
- Müşterilerin Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndaki pozisyon yükümlülüklerini sağlamak amacıyla karşıladıkları ve aracı kurumlar tarafından Takasbank'a yatırılan teminatların likidite yükümlülüğü hesaplamasında dikkate alınmayacağı kuralının getirilmesi,
- Borsa Pay Piyasası'nda verilen başlangıç ve değişim teminatlarının likidite yükümlülüğü hesaplamasında likit sayılması ve aracı kurumların aktiflerinde bulunan ve sermaye yeterliliği tabanı hesaplamasında özsermayeden indirim kalemi yapılmayan kıymetlerin Takasbank'tan kredi alınması için verilmesi durumunda, verilen teminatın likit sayılması esasının eklenmesi,
- Müşterilerin Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'ndaki pozisyon yükümlülüklerini sağlamak amacıyla karşıladıkları ve aracı kurumlar tarafından Takasbank'a yatırılan teminatlar için pozisyon riski hesaplanmaması esasının getirilmesi,

- Aracı kurumların Takasbank'tan olan alacakları için yoğunlaşma riski hesaplanmaması esasının getirilmesi planlanmaktadır.

3.8.12. Pay Alım Teklifi Zorunluluğuna İlişkin Çalışmalar

25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20.02.2020 tarihli ve 7222 sayılı "Bankacılık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile SPKn'nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına "iktisap edilmesi hâlinde" ibaresinden sonra gelmek üzere "söz konusu payların veya oy haklarının iktisabının kamuya açıklandığı tarihte pay sahibi olan" ibaresi eklenmiş olup, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla ikincil düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Düzenleme ile zorunlu pay alım teklifine ilişkin hususların netleştirilmesi planlanmaktadır.

3.8.13. Proje Finansmanı Fonu'na İlişkin Çalışmalar

20.02.2020 tarihli ve 7222 sayılı "Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun ile Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen 61/B maddesi ile proje finansmanı uzun vadeli ve yoğun sermaye isteyen altyapı, enerji, sanayi veya teknoloji yatırımları gibi projelerin gerçekleştirilmesi için proje finansman fonu yoluyla finansman sağlanması olarak tanımlanmış; proje finansmanına konu olacak varlık ve haklara, proje finansman fonunun kurucularına, fonun kuruluşuna, faaliyet şartlarına, yönetimi ve sona ermesine ve projeye dayalı menkul kıymet ihracına ilişkin usul ve esasların Kurulca belirleneceği düzenlenmiştir.

Kurulması planlanan projeye dayalı menkul kıymet yapısı ile kurucunun ve fon kullanıcının riskinden bağımsız olarak projelere yatırım yapılabilmesi, yabancı yatırımların ülkemize gelişinin cazip hale getirilmesi ve özellikle kamu projelerine uzun vadeli finansman imkanı sağlanması hedeflenmektedir.

Söz konusu düzenleme ile; proje finansmanı fonunun portföyünün, varlıklarını fon portföyüne devreden tüzel kişi, kurum ve kuruluşlar ile finansmana konu projelerin gelirlerine dayalı olarak menkul kıymet ihraç edilmek üzere kurulmuş bir yapı tarafından finansmana konu projelerin gelirleri ile oluşturulması planlanmaktadır.

4. 2019 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI

4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2019 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ

2019 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasına ilişkin bazı büyüklükler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.1-1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	2019	2018
SERMAYE PİYASASI KANUNUNA TABİ HALKA AÇIK ORTAKLIK SAYISI	515	500
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER ⁽¹⁾	412	414
Pay Piyasası	412	414
• Yıldız Pazar	94	150
• Ana Pazar	250	145
• Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı	-	57
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	-	9
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	-	33
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	-	6
- Borsa Yatırım Fonları	-	9
• Yapılandırılmış Ürünler ve Fon Pazarı ⁽²⁾	4	-
• Yakın İzleme Pazarı	28	27
• Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı	6	4
• Gelişen İşletmeler Pazarı	16	17
• Piyasa Öncesi İşlem Platformu	14	14
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	103	86
BORSA İSTANBUL ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ	(Milyar TL)	795
	(Milyar ABD Doları)	186,66
	186,66	150,3
MKK'DA BAKİYELİ HESABI OLAN YATIRIMCI SAYISI	3.999.202	4.674.973
• Pay senedi	1.216.745	1.192.098
• Devlet iç borçlanma senetleri	50.344	64.141
• Özel sektör borçlanma araçları	66.451	78.334
• Yatırım fonu	2.995.712	3.321.071
• Borsa yatırım fonu	3.165	3.120
• Yapılandırılmış ürünler	5.664	11.018
• Diğer sermaye piyasası araçları	7.289	5.191
YETKİLİ KURULUŞLAR	107	108
-Bankalar	43	43
-Aracı Kurumlar	64	65
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI		
-YATIRIM FONLARI (Sayı)	540	526
-Yatırım Fonları	468	461
-Toplam Değerleri (Milyon TL)	114.075	48.215
(Milyon ABD Doları)	19.172	9.114
-Yabancı Yatırım Fonları (Sayı)	10	10
-Toplam Değerleri (Milyon TL) ⁽³⁾	12,3	9,6
(Milyon ABD Doları)	2,1	1,8
- Borsa Yatırım Fonları (Sayı)	4	9
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	292,1	182,3
(Milyon ABD Doları)	49,1	34,5
- Gayrimenkul Yatırım Fonları (Sayı)	40	32
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	6.629	3.565
(Milyon ABD Doları)	1.114,1	673,9
- Girişim Sermayesi Yatırım Fonları (Sayı)	18	14
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	1.606	1.268

SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	2019	2018
(Milyon ABD Doları)	269,9	239,6
-EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Sayı)	405	408
-Toplam Portföy Değerleri (Milyar TL)	127	93,1
(Milyar ABD Doları)	21,3	17,6
-MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı)	9	9
-Aktif Toplamları (Milyon TL)	569,2	480,2
(Milyon ABD Doları)	95,66	90,8
-GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)	33	33
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	86,2	79,4
(Milyar ABD Doları)	14,4	14,6
-GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)	11	10
-Aktif Toplamları (Milyar TL)	4,8	4,7
(Milyon ABD Doları)	806,7	888,4
-PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Sayı)	51	54
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar TL)	279,5	173,1
(Milyar ABD Doları)	46,9	32,7
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ	103	103
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ	135	136
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (5)	9	8

(1) 04.11.2019 tarihinde Yıldız Pazar, Ana Pazar ve Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı yeniden yapılandırılmış, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarında işlem gören paylar Yıldız Pazar ile Ana Pazar'a dahil edilecek şekilde yeniden sınıflanmıştır.

(2) 04.11.2019 tarihinde Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören paylar (Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları, Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları, Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları) bu Pazar bünyesinden çıkarılmıştır. Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nın ismi Yapılandırılmış Ürünler ve Fon Pazarı olarak değiştirilmiştir.

(3) Ülkemizde dolaşımda bulunan değer olarak verilmektedir.

(4) Halka açık olup borsada işlem görmeyenler dahil edilmiştir.

(5) 3 adedi Kurulumuzca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşu, 6 adedi Kurulumuzca yetkilendirilen kuruluştur. Kurulumuzca yetkilendirilen 6 kuruluştan 5'i hem kredi hem de kurumsal yönetim derecelendirmesi faaliyetinde bulunmaktadır.

Kaynak: SPK, BİST, MKK, Takasbank

4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

2019 yılı sonu itibarıyla merkezi kaydi sistemde izlenen menkul kıymetlerin türü ve büyüklüklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.2-1. Merkezi Kaydi Sistemde İzlenen Menkul Kıymet Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2019		2018		2017	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Pay Senedi	1.184.295	199.376	791.805	149.935	880.712	233.073
-Borsada İşlem Gören Paylar	476.277	80.181	315.423	59.728	354.941	93.932
-Borsada İşlem Görmeyen Paylar	708.018	119.195	476.382	90.207	377.731	139.141
Özel Sektör Borçlanma Aracı	92.557	15.582	71.534	13.546	67.029	17.739
Yatırım Fonu Katılma Payı	122.503	20.623	52.623	9.965	56.254	14.887
Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	144	24	523	99	746	197
Kira Sertifikaları (Kamu ve Özel)	16.691	2.810	14.774	2.798	5.593	1.400
Borsa Yatırım Fonu	292	49	182	34	154	41
Devlet İç Borçlanma Senetleri	228.450	38.460	210.945	39.944	228.914	60.580
Diğer Menkul Kıymetler(**)	6.763	1.281	1.345	356	526	149

(*) 31.12.2017, 31.12.2018 ve 31.12.2019 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.

(**) Varlığa dayalı menkul kıymetler (2019: 5.994 milyon TL), gayrimenkul sertifikaları (2019: 183 milyon TL) ve varantlar dahil yapılandırılmış ürünler (136 milyon TL)

Kaynak: MKK

Tablo 4.2-2. Menkul Kıymet Stok Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2019		2018		2017	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
1. Menkul Kıymetler	1.653.177	278.313	1.149.190	217.218	1.240.747	328.353
2. MKS'de Bulunmayan DİBS'ler	618.536	104.131	407.081	76.946	311.228	82.364
3. Toplam Menkul Kıymet Stoğu (1+2)	2.271.713	382.443	1.556.271	294.164	1.551.975	410.717
4. MKS'de Bulunan DİBS'ler (**)	232.248	39.099	214.161	40.480	226.826	60.800
5. Özel Sektör Menkul Kıymetleri [3-(2+4)]	1.420.929	239.214	935.029	176.738	1.011.001	267.553
6. MKS'de Bulunan Borsada İşlem Görmeyen Paylar	708.018	119.195	476.382	90.045	525.771	139.141
7. Özel Sektör Menkul Kıymetleri Net Toplamı (5-6)	712.911	120.019	458.647	86.693	485.230	128.412
8. Toplam Menkul Kıymet Stoğu Net Değeri (3-6)	1.558.802	262.425	1.079.889	204.119	1.026.204	271.576

(*) 31.12.2017, 31.12.2018 ve 31.12.2019 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Kamu tarafından ihraç edilen kira sertifikaları dahil
Kaynak: MKK

Yukarıdaki verilere göre, 31.12.2019 itibarıyla;

- Ülkemizdeki tüm menkul kıymet stoğunun piyasa değeri 2.271.713 milyon TL,
- Özel sektör menkul kıymetlerinin net piyasa değeri 712.911 milyon TL,
- Toplam menkul kıymet stoğu net değeri 1.558.802 milyon TL

olarak hesaplanmakta olup, 2019 yılında özel sektör menkul kıymetlerinin net değerinin toplam menkul kıymet stoğunun net değeri içindeki payı geçen yıla göre yaklaşık %3, puan bir artış yaşanarak % 45,73 (2018:% 42,47) olarak gerçekleşmiştir.

4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI

2019 yılında paylarının ilk halka arzına ilişkin izahnamesi onaylanan 7 ortaklıktan tamamının payları Ana Pazar'da işlem görmeye başlamıştır.

Halka açılmalar suretiyle 2019 yılı içinde 62.560.000 TL nominal değerli paylara ilişkin izahnameler onaylanmış olup, bu payların 47.610.000TL'lik kısmı sermaye artırımını suretiyle, 14.950.000TL'lik kısmı ortak satışı suretiyle halka arz edilmiştir. Halka açılmalar çerçevesinde 2019 yılında gerçekleştirilen pay satışlarıyla toplam 263.803.000 TL tutarında (44.331.423,19 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2019 yılı içinde halka açık ortaklıkların nakit karşılığı gerçekleştirmeyi planladıkları sermaye artırımları kapsamında Kurulumuza yapılan başvurular neticesinde 3.119.330.216,88 TL nominal değerli paylara ilişkin izahname/ihraç belgesi onaylanmıştır. 2019 yılı içinde gerçekleşen pay satışları neticesinde ise 3.234.589.661,87TL tutarında (543.564.565,83 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2019 yılında borçlanma araçlarına ilişkin onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında verilen tavan tutarı yurt içi 444.156.535.403 TL ve yurt dışı 331.926.776.000 TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı içinde yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilen borçlanma aracı tutarı ise sırasıyla yurtiçinde 255.626.016.922 TL, yurtdışında ise 50.802.597.812,20 TL olmuştur.

2018 yıl sonu itibarıyla TL cinsi borçlanma araçlarından yurt içinde dolaşımda olanların portföy değeri 58,1 milyar TL seviyelerinde iken, 31.12.2019 tarihi itibarıyla söz konusu tutar 92,7 milyar TL olmuştur.

Tablo 4.3-1. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin TL)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika /Senetleri	TOPLAM
2017	4.947.162	997.650	7.859.298	163.660.886	8.353.887	425.000	186.243.883
2018	9.901.530	4.204.400	4.813.138	182.581.911	24.481.244	331.200	226.313.423
2019	3.483.443	1.520.400	2.914.500	306.428.615	43.171.056	391.020	357.909.034

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)
Kaynak: SPK

Tablo 4.3-2. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin ABD Doları)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifikası	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika /Senetleri	TOPLAM(**)
2017	1.309.223	264.019	2.079.895	43.311.426	2.210.783	112.473	49.287.819
2018	1.871.745	794.783	909.760	34.551.277	4.627.397	62.609	42.817.571
2019	585.384	255.499	489.774	51.494.549	7.758.929	70.276	60.654.411

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)
(**) 31.12.2017, 31.12.2018 ve 31.12.2019 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
Kaynak: SPK

4.3.1. Yatırım Fonları

2019 yılı sonu itibarı ile mevcut olan yatırım fonu türleri, Borçlanma Araçları Fonu, Karma Fon, Para Piyasası Fonu, Hisse Senedi Fonu, Hisse Senedi Yoğun Fon, Katılım Fonu, Değişken Fon, Serbest Fon, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon, Fon Sepeti Fonu, Borsa Yatırım Fonu, Gayrimenkul Yatırım Fonu ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'dur.

Türkiye'de 2019 yılı sonu itibarıyla;

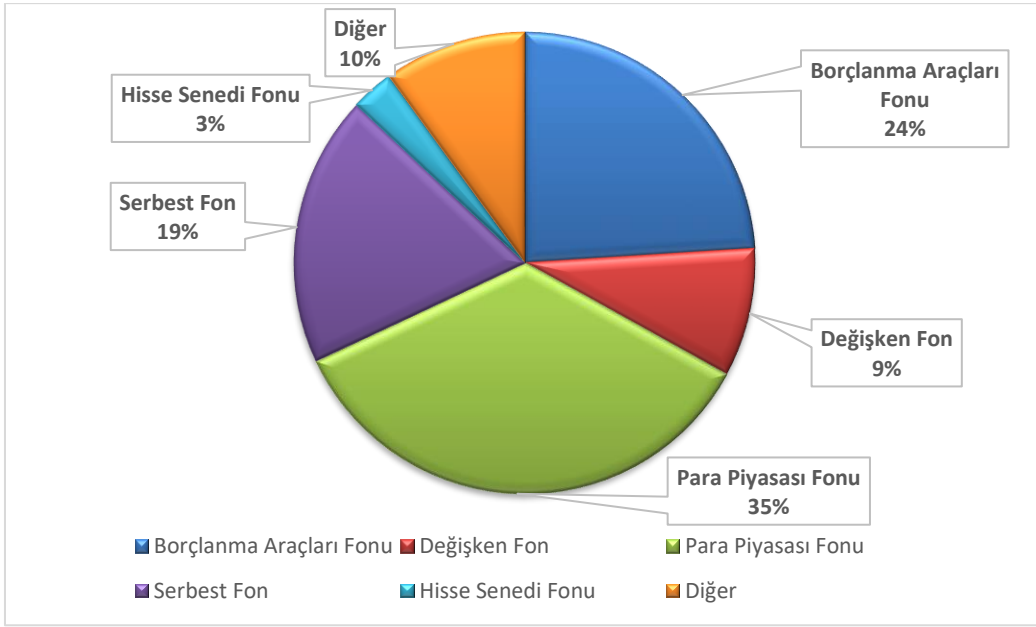
- 468 yatırım fonu,
- 10 yabancı yatırım fonu,
- 4 borsa yatırım fonu
- 40 adet gayrimenkul yatırım fonu
- 18 adet girişim sermayesi yatırım fonu

olmak üzere toplam 540 yatırım fonu alım satıma konu olmaktadır.

Yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında; borsa yatırım fonları, gayrimenkul yatırım fonları ve girişim sermayesi yatırım fonları hariç olmak üzere toplam portföy büyüklüğünün %35'ini para piyasası fonları, %24'ünü borçlanma araçları fonları oluşturmaktadır. Hisse senedi fonları ise toplam portföy büyüklüğünün %3'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 4.3-1. Yatırım Fonlarının Portföy Büyüklüğüne Göre Türlerinin Dağılımı

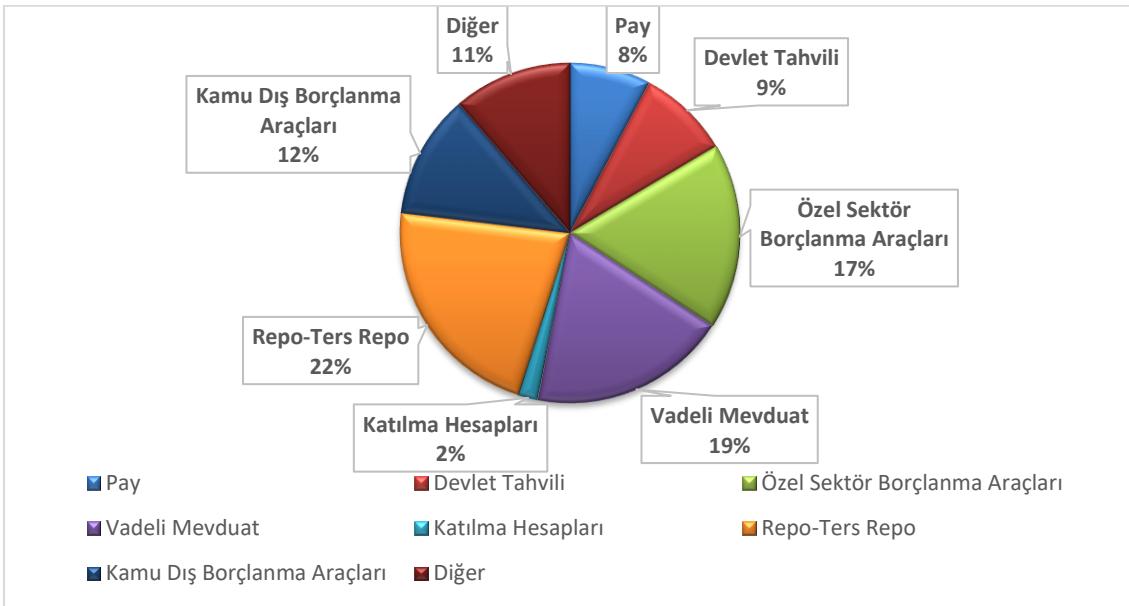

Kaynak: SPK, Takasbank

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değeri, 2019 yılında bir önceki yıla göre TL bazında %136 oranında artarak 48,2 milyar TL'den 114 milyar TL'ye yükselirken, ABD Doları bazında %108,2 oranında artarak 9,2 milyar ABD Doları'ndan 19,16 milyar ABD Doları'na yükselmiştir.

Yatırım fonlarının 2019 yıl sonu itibarıyla portföylerinin dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Grafik 4.3-2. Yatırım Fonlarının Portföylerinin Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

Tablo 4.3-3. Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%) ve Portföy Toplam Değeri

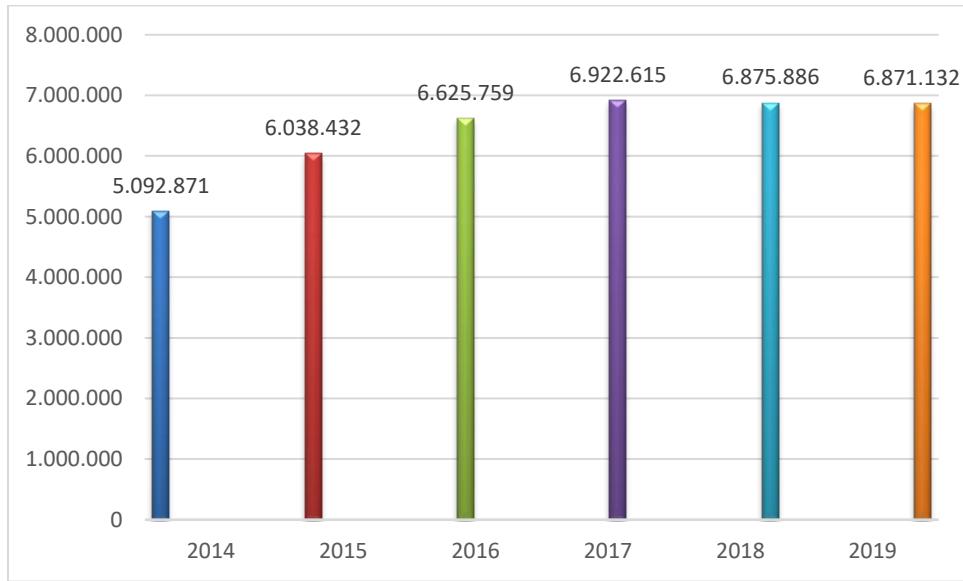
Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Repo-Ters Repo	Özel Sektör Borçlanma Araçları	Pay	Borsa Para Piyasası	Diğer	Portföy Toplam Değeri (Milyon TL)	Portföy Toplam Değeri (Milyon \$)
2017	5,93	12,02	2,92	43,49	8,31	17,23	10,1	54.208	14.340
2018	9,08	9,49	9,65	41,22	9,81	15,19	5,56	48.238	9.118
2019	0,27	2,95	21,98	17,69	7,74	1,59	47,78	114.075	19,16

(*) Borsa yatırım fonları dahildir.
Kaynak: SPK, Takasbank

Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye’de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiştir. 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yapılan sistem değişikliğiyle ise bireysel emeklilik sistemi katılımcılarına katılma paylarının %25’i oranında devlet katkısı uygulanmaya başlamıştır. Devlet katkısı uygulamasının başladığı 2013 yılından bu yana katılımcı sayısında yıllar itibariyle meydana gelen artışlar aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Grafik 4.3-3. BES Katılımcı Sayısı

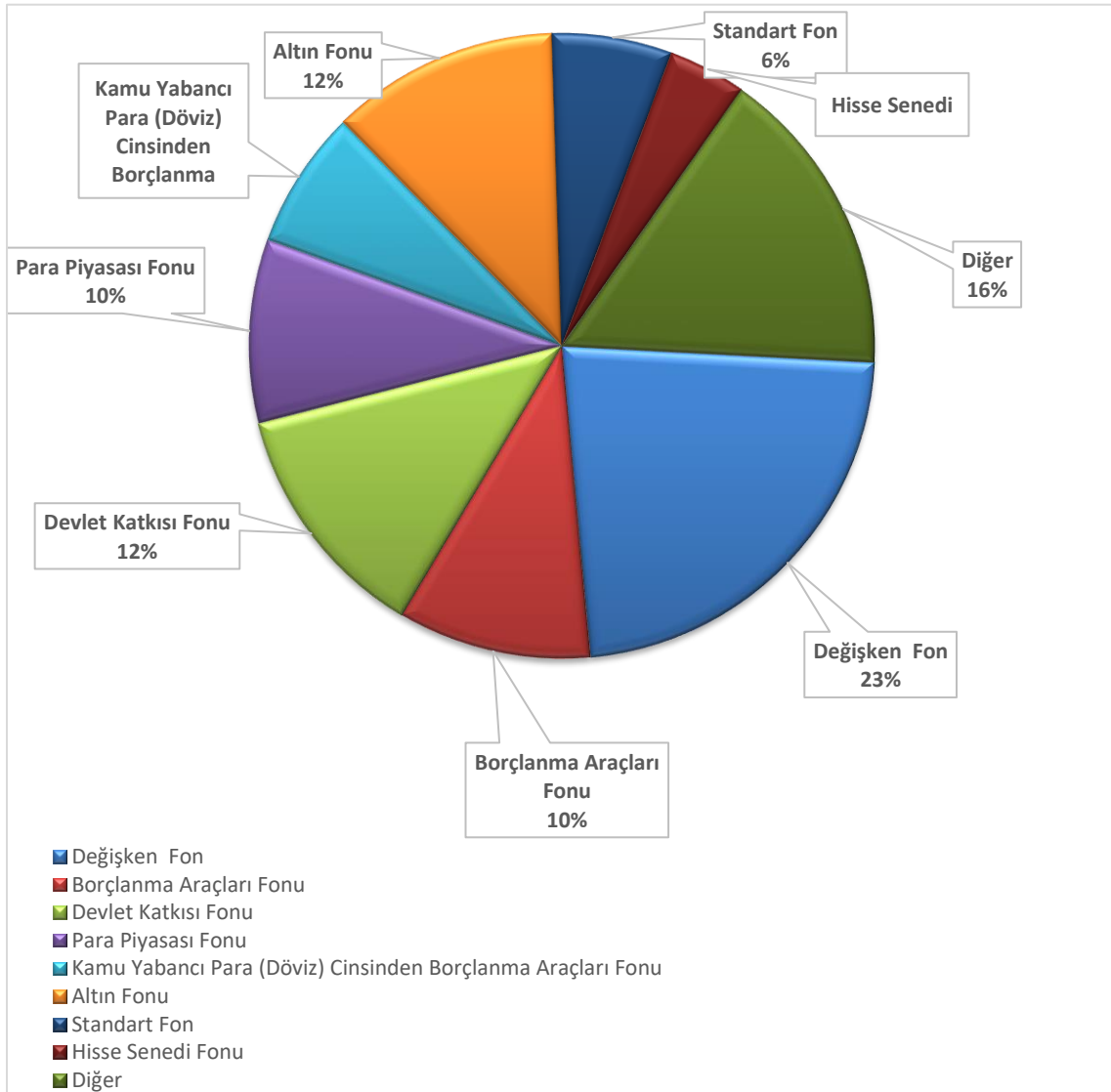

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi (www.egm.org.tr)

2019 yılı sonu itibariyle faaliyette olan emeklilik yatırım fonu sayısı 408’dir. Söz konusu fonların portföy değeri 127,6 milyar TL, toplam değeri ise 127 milyar TL’dir³. Emeklilik yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında, emeklilik yatırım fonları içinde en büyük fon portföy değerine sahip olan fon türü olarak %22,7 ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları birinci sırayı alırken, %12,5 ile Devlet Katkısı Emeklilik Yatırım Fonları ikinci sırada yer almaktadır.

³ Emeklilik fonlarında toplam değer (portföy değeri+alacaklar-borçlar) şeklinde hesaplandığından, toplam değer portföy değerinden düşük gerçekleşebilmektedir.

Grafik 4.3-4. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Fon Toplam Değeri Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

2017 Yılında Uygulanmaya Başlayan Bireysel Emeklilikte Otomatik Katılım Sistemi

Bununla birlikte 28.03.2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun Ek-2 nci ve Geçici 2 nci maddesi kapsamında 01.01.2017 tarihinde bireysel emeklilikte "Otomatik Katılım Sistemi" uygulanmaya başlamıştır. Otomatik katılım sistemiyle birlikte Türk vatandaşı veya 29.05.2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup, 45 yaşını doldurmamış olan çalışanlar işveren tarafından düzenlenen bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dahil edilmekte ve otomatik katılım sistemine geçiş kademeli bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Sisteme dahil olan çalışanlar prime esas kazancının %3'üne karşılık gelen tutarda katkı payı ödemektedir. Çalışanların, otomatik katılım sistemi ile emeklilik planına dahil olduğunun kendisine bildirilmesini takip eden 2 ay içerisinde sistemden çıkma/cayma hakları bulunmakta, çalışan adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarına %25 devlet katkısı ödenmektedir. Çalışanın cayma hakkını kullanmaması halinde, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, devlet katkısı hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla 1.000 TL tutarında ilave devlet katkısı verilmekte, ayrıca çalışan tarafından emeklilik hakkının kullanılması durumunda ise hesabında bulunan birikimini en az 10 yıllık

olmak üzere yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin %5'i kadar ek devlet katkısı ödemesi yapılmaktadır.

01.01.2017'de uygulanmaya başlanan otomatik katılım sisteminde 31.12.2019 tarihi itibarıyla katkı paylarının çalışanlara tanınan cayma süresi boyunca değerlendirileceği 28 adet "Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu" bulunmakta olup, söz konusu fonların toplam değeri 1.233.806.567,17 TL'dir. Ayrıca, 31.12.2019 tarihi itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında 28 adet "Standart Emeklilik Yatırım Fonu" ve 84 adet "Değişken Emeklilik Yatırım Fonu" bulunmaktadır. Otomatik katılım sistemi kapsamında Standart Emeklilik Yatırım Fonları ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları 01.01.2018 tarihi itibarıyla satışa sunulmuş olup, 2019 yılı sonu itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında kurulan Standart Emeklilik Yatırım Fonları'nın toplam değeri 6.728.734.350,81 TL, Değişken Emeklilik Yatırım Fonları'nın toplam değeri ise 128.462.322,24 TL'dir. 2019 yılı itibarıyla otomatik katılım sisteminde kayıtlı çalışan sayısı 5.354.242 kişi olup, çalışanların fon tutarı 8.194,4 milyon TL, katkı payı tutarları ise 6.357.5 milyon TL'dir.

Gayrimenkul Yatırım Fonları

Gayrimenkul yatırım fonları, yatırımlarını gayrimenkul ve buna bağlı araç ve haklardan oluşan ve portföy yönetim şirketlerince yönetilen bir portföye yönlendirmelerine imkan sağlayan yatırım fonları olup, 2019 yılı sonu itibarıyla 40 adet (2018: 32) gayrimenkul yatırım fonunun toplam değeri 6.629,7 milyon TL (2018: 3.565 milyon TL)'dir.

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları

Girişim sermayesi yatırım fonları, dinamik, hızlı büyüme ve yüksek karlılık potansiyeli olan ancak yatırım ve büyümenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan finansal kaynakların temininde sıkıntı çeken işletmelere sermaye koymak suretiyle ortak olarak kaynak aktaran fonlar olup, 2019 yılı sonu itibarıyla 18 adet (2018: 14) girişim sermayesi yatırım fonunun toplam değeri 1.606 milyon TL (2018: 1.268 milyon TL) olarak gerçekleşmiştir.

Borsa Yatırım Fonları

Borsa yatırım fonlarına ilişkin düzenleme 2004 yılında yapılmış olup, buna göre bu fonlar katılma payları borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma payı alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma paylarını saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inanca bağlı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

2019 yıl sonu itibarıyla ise halka arz edilmiş ve Borsa İstanbul bünyesindeki Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören ve toplam değeri 292,1 milyon TL (2018: 182,3 milyon TL) olan 4 (2018: 9) borsa yatırım fonu bulunmaktadır.

Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılım paylarını portföylerine almak suretiyle faaliyet göstermektedir. 2019 yılı sonu itibarıyla 17 (2018: 16) fon sepeti fonu bulunmakta olup, bunların toplam değeri 2.644,2 milyon TL'dir (2018: 1.497,1 milyon TL).

Garantili Fonlar

Garantili fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edildiği fonlardır. Son iki yılda gözlemlenen dalgalı piyasa koşulları sebebiyle yıl sonu itibarıyla garantili fon bulunmamaktadır.

Koruma Amaçlı Fonlar

Koruma amaçlı fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esası çerçevesinde amaçlandığı fonlardır. 2019 yılı sonu itibariyle 7 (2018: 5) koruma amaçlı fon bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 918,5 milyon TL'dir (2018: 501,1 milyon TL).

Serbest Yatırım Fonları

Serbest yatırım fonları, katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonlardır. 2019 yılı sonu itibariyle 196 (2018: 131) serbest yatırım fonu bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 21,65 milyar TL'dir (2018: 6,96 milyar TL).

4.3.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS)

TEFAS, yatırımcılara tercihlerine uygun yatırım fonlarını aracı kurum ve bankada bulunan kendi hesaplarından alıp satabilme ve fonlar arasında karşılaştırma yapma imkanı sunmaktadır. TEFAS'ın faaliyete geçmesi ve yatırımcılar tarafından kullanılmasıyla fon portföy yönetiminde rekabetin ve dolayısıyla fon performanslarının artması beklenmekte ve hedeflenmektedir.

TEFAS, geniş yatırımcı kitlelerinin ülkemizde faaliyette olan tüm yatırım fonlarına erişimini kolaylaştıracak, tasarrufların yatırım fonları kanalıyla değerlendirilmesine katkı sağlayacak, yatırımcıların yatırım tercihinde bulunurken ihtiyaç duyabilecekleri bilgilere erişim konusunda yardımcı olacak, bu suretle bilinçli tercih yapılmasına, tasarrufların verimli kullanılmasına ve artmasına katkı yapacak bir platformdur.

TEFAS'ta gerçekleşen işlem hacmi bilgisine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 4.3-4. TEFAS Toplam İşlem Hacmine İlişkin Bilgiler

AYLAR İTİBARIYLA	İŞLEM HACMI	
	2019 (milyon TL)	2018 (milyon TL)
Ocak	1.443	2.822
Şubat	1.662	2.387
Mart	2.216	2.503
Nisan	2.490	2.510
Mayıs	3.847	3.058
Haziran	2.242	2.437
Temmuz	4.107	2.022
Ağustos	4.216	2.495
Eylül	4.610	2.609
Ekim	6.918	1.880
Kasım	7.398	1.386
Aralık	11.008	1.331
TOPLAM	52.157	27.440

Kaynak: TEFAS (www.tefas.gov.tr/IstatistikiRaporlar/ToplamIslemHacmi.aspx)

4.3.3. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye'de menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

Sermaye piyasalarımızda 2019 yılı sonu itibariyle 9 yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Bu ortaklıkların piyasa değeri 722,2 milyon TL (121,3 milyon ABD Doları)'dır. Yatırım ortaklıklarının portföylerinde %52,3 ile ortaklık payları, %0,74 ile kamu borçlanma araçları ve %5,9 ile yabancı menkul kıymetler başta gelen yatırım araçlarıdır.

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları, gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilmektedir. 2019 yıl sonu itibariyle toplam 33 adet gayrimenkul yatırım ortaklığının toplam piyasa değeri 32,7 milyar TL (5,5 milyar ABD Doları) tutarındadır.

Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören girişim sermayesi yatırım ortaklıkları, sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yöneltilmektedirler. 2019 yıl sonu itibariyle toplam 11 girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermekte olup, bunlardan borsada işlem gören 7 adedinin toplam piyasa değeri 3 milyar TL (504,2 milyon ABD Doları) tutarındadır.

4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri

2019 yılı sonu itibariyle sermaye piyasasında faaliyet gösteren 51 (2018: 54) portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 279,5 milyar TL olup, 2018 yılına göre %61,5 oranında artış göstermiştir (2018: 173,1 milyar TL). 2019 yılında yönetilen portföyün %89,44'ü (2018: %87) kolektif bazda, %10,56'sı bireysel (bireysel ve tüzel) bazda (2018: %13) yönetilmektedir.

4.4. YATIRIM KURULUŞLARI

2019 yılı sonu itibariyle sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren, 64 aracı kurum ve 43 banka olmak üzere toplam 107 yatırım kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca, 10 aracı kurumun ve 1 bankanın sermaye piyasası faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş durumdadır.

2019 yılı sonu itibariyle, aracı kurumların, yatırım, kalkınma ile katılım bankalarının ve ticari bankaların, Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmektedir:

Tablo 4.4-1. Sınıflandırma Bakımından Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Dar Yetkili Aracı Kurum Belgesi	7	-	-
Kısmi Yetkili Aracı Kurum Belgesi	11	-	-
Geniş Yetkili Aracı Kurum Belgesi	46	-	-
Banka Yetki Belgesi	-	16	27

Kaynak: SPK

Tablo 4.4-2. 6362 sayılı SPKn'na Göre Yatırım Hizmet ve Faaliyeti Yetki Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Emir İletimine Aracılık Faaliyeti	15	5	24
İşlem Aracılığı Faaliyeti	60	14	20
Portföy Aracılığı Faaliyeti	47	14	25
Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti	45	1	-
Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti	53	2	-
Halka Arza Aracılık Faaliyeti	50	5	-
• Aracılık Yüklenimi	39	4	-
• En İyi Gayret Aracılığı	11	1	-
Saklama Hizmeti	64	17	37
• Genel Saklama	3	1	12
• Sınırlı Saklama	61	16	25

Kaynak: SPK

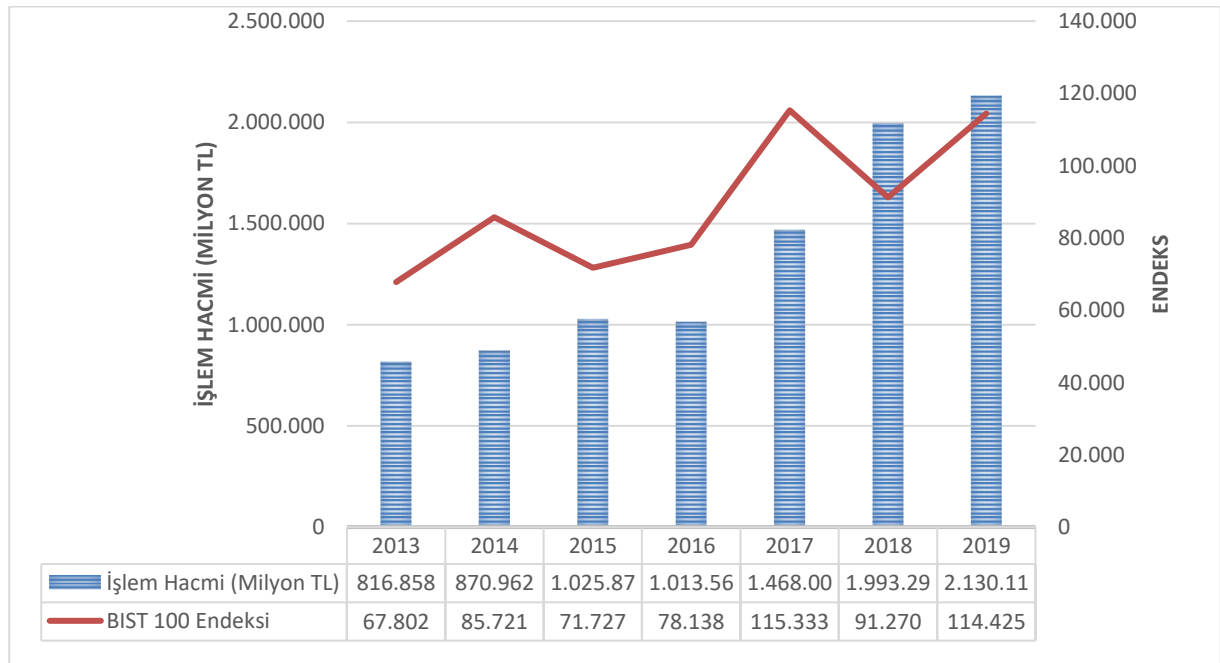
Öte yandan, aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2019 yıl sonu itibarıyla 278 şube ve 67 irtibat bürosunda hizmet vermektedirler.

4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI

4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi

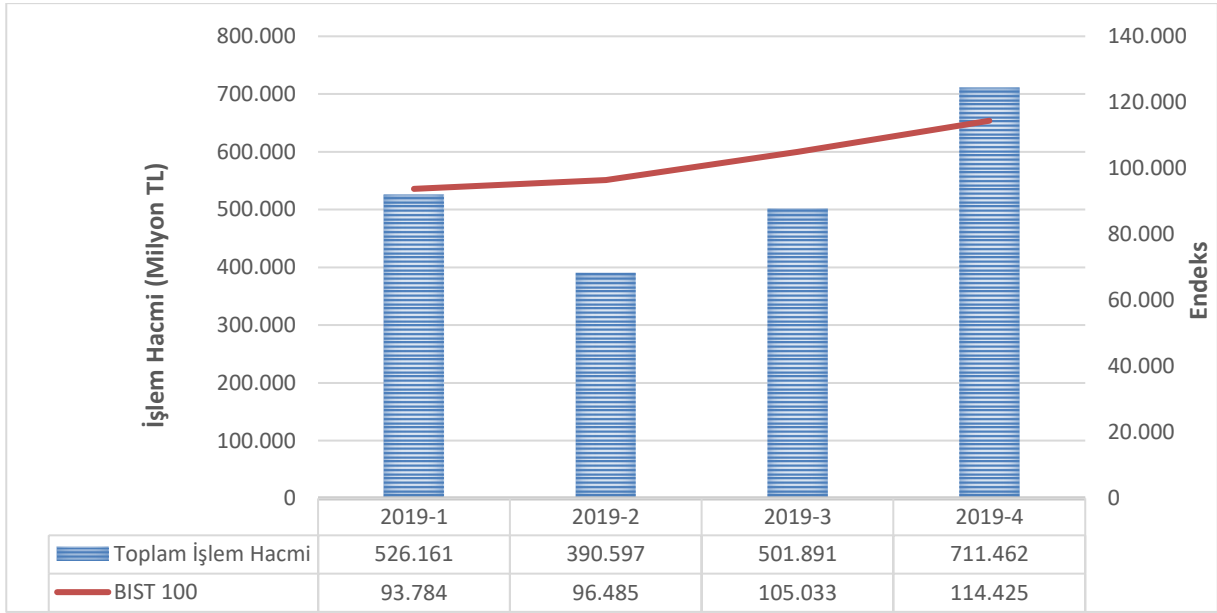
2018 yılını 91.270 puanla kapatan BIST 100 Endeksi, 2019 yıl sonunda 114.425 puanla kapatmıştır. BIST Pay Piyasası işlem hacmi TL bazında 1.993.298 milyon TL'den 2.130.111 milyon TL'ye yükselmiş; ABD Doları bazında ise 425 milyon ABD Dolar'dan 376 milyon ABD Dolarına düşmüştür. BIST işlem hacminde bir önceki yıla göre TL bazında %7 oranında artış ve ABD Doları bazında ise %11,5 oranında düşüş gözlemlenmektedir.

Grafik 4.5-1. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi

Kaynak: BIST

Grafik 4.5-2. BIST-100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2019 yılı 3'er Aylık Bazda)

Kaynak: BIST

2019 yılında BIST 100 Endeksi; Ocak ayında 104.074 puanı görmüş sonrasında Mayıs ayında 90.590 seviyesine düşmüş, Temmuz ayında 102.082, Ağustos ayında 96.719 ve Eylül ayında 105.033 puan seviyelerine gelmiştir. 2019 yılı genel olarak değerlendirildiğinde, aylık ortalama işlem hacminin 177,5 milyon TL olduğu, en yüksek işlem hacminin 277 milyon TL ile Aralık ayında, en düşük aylık işlem hacminin ise yaklaşık 129,9 milyon TL ile Ağustos ayında gerçekleştiği görülmektedir.

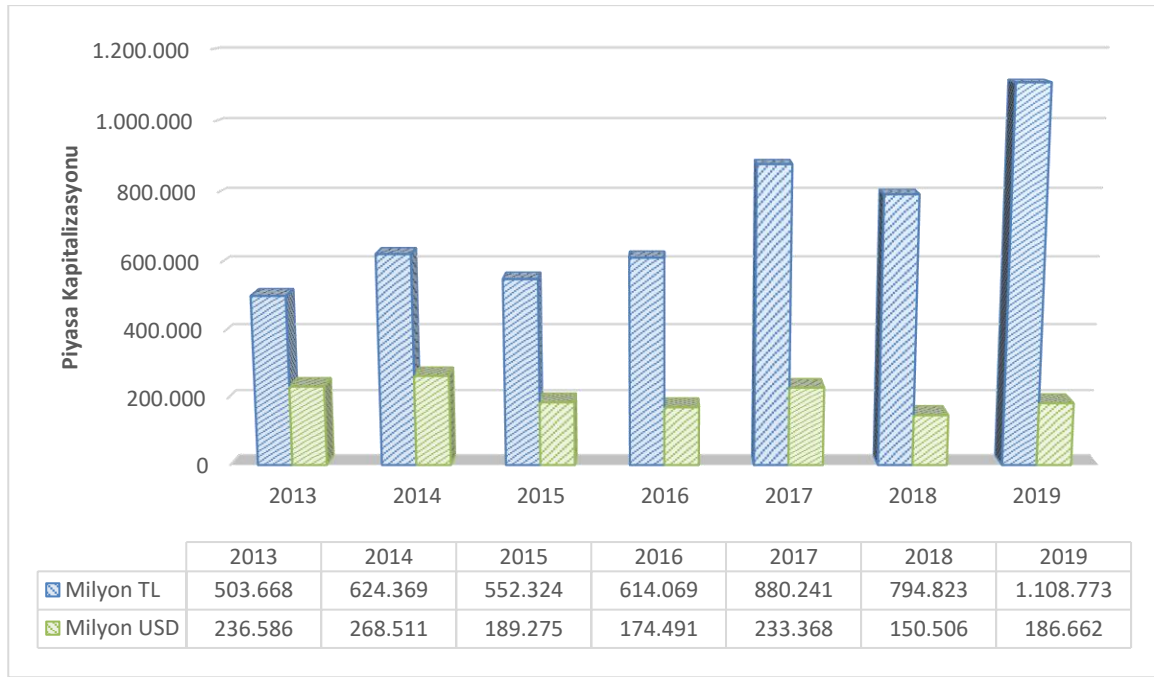
Ayrıca Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda yıl içinde borsa yatırım fonlarının işlem hacmi 10.966 milyon TL, farklı dayanak varlıklara ve vadelere sahip varant işlem hacmi ise 15.581 milyon TL'dir.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri 2018 yılı sonunda 795 milyar TL düzeyinde iken, 2019 yıl sonu itibarıyla 1.109 milyar TL olarak gerçekleşmiştir⁴. Borsa İstanbul'un 2018 yılı piyasa kapitalizasyonunda 2018 yılına göre TL bazında %39, ABD Doları bazında ise %24 oranında artış gözlemlenmektedir.

⁴ 2015 yılına kadar verilerde eski adıyla Gelişen İşletmeler Piyasasında ve Serbest İşlem Platformu'nda işlem gören şirketlerin verileri hariç iken 2015 yılındaki BIST'in yeni pazar yapılanmasıyla birlikte Gelişen İşletmeler Pazarı ve Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirketler dahil edilmiştir.

Grafik 4.5-3. BIST Piyasa Kapitalizasyonu

Kaynak: BIST

4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yabancı yatırımcılara ait payların saklamadaki toplam paylara ait oranının 2017 ve 2018 yıllarında %65 civarında gerçekleştiği görülmektedir. 2019 yılında ise %4 puanlık bir düşüşle %60,91 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.5-1. Yabancı Yatırımcıların Saklama Bakiyeleri

Yıl	Saklama Oranı (%) (Tüm Paylara Oranla)
2017	65,64
2018	65,01
2019	60,91

Kaynak: MKK

4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI

Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda, Türk Lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ihraç edilen likidite senetleri ile Borsa Yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine karar verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görmektedir.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlemler, Kesin Alım Satım Pazarı, Repo Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı, Pay Senedi Repo Pazarı, Uluslararası Tahvil Pazarı, Taahhütlü İşlem Pazarı, Gözaltı Pazarı, Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı, Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı, Para Piyasası ve Swap Piyasası'nda gerçekleştirilmektedir.

Diğer yandan, bankaların birbirleri ile sadece portföyleri hesabına işlem yapmaları ve böylece fon sağlayan tarafın zorunlu karşılığa tabi olmadan repo işlemleri gerçekleştirebilmeleri için 7 Ocak 2011 tarihinde kurulan Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'na olan ihtiyaç, Türkiye Cumhuriyet Merkez

Bankası'nın 22 Aralık 2018 tarihli ve 30633 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde ortadan kalkmış ve repo piyasalarının birleştirilmesi mümkün hale gelmiş olup, bu kapsamda Borsa İstanbul'un 2019 - 2021 strateji planı çerçevesinde organize repo piyasalarının birleştirilmesi suretiyle işletilen pazarlarda likidite konsolidasyonunun sağlanması amacıyla Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı 28.12.2018 tarihi itibarıyla kapanmıştır.

Tablo 4.6-1. BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacmi

BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacimleri	2019		2018		2017	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Kesin Alım Satım Pazarı	451.500,48	79.498,13	396.713,70	85.108,38	351.865,05	96.281,94
Kamu ve Özel Kira Sertifikası (**)	18.375,99	3.233,99	17.119,15	3.719,29	7.877,65	2.163,31
Repo-Ters Repo Pazarı	14.111.251,17	2.467.305,93	1.620.241,47	338.992,91	1.621.575,50	444.276,31
Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı	0	0	2.358.323,00	391.166,49	2.549.697,90	692.569,15
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı	4.706,06	842,25	18.261,51	3.979,98	24.780,84	6.784,03
Pay Senedi Repo Pazarı	8.040,18	1.435,99	13.665,98	2.886,87	11.842,16	3.263,9
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı	1.625,40	285,35	1.607,14	347,01	1712,17	469,19
Uluslararası Tahvil Pazarı	1.987,60	349,61	2.064,00	492,65	2.527,34	693,06
Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı	-	-	26.315,00	5.730,05	-	-
Taahhütlü İşlem Pazarı	49.450,11	8.624,49	4,15	0,79	-	-
Gözetim Pazarı	0,05	0,01	7,22	1,62	-	-
Para Piyasası	-	-	880,00	232,62	2.756,00	743,61
Swap Piyasası	1.527.748,56	267.921,16	12.223,14	2.303,45	-	-
BAP TOPLAM	16.156.309,60	2.826.262,92	4.450.306,30	831.242,82	4.566.756,67	1.245.081,19
Günlük Ortalama	64.884,78	11.350,45	17.730,3	3.311,72	18.050,42	4.921,27

(*) 31.12.2017, 31.12.2018 ve 31.12.2019 tarihli TCMB döviz alış kurları kullanılmıştır.

(**) Kamu ve özel sektör kira sertifikalarına ait özel bir pazar bulunmamakta, BIST bünyesinde Kesin Alım Satım Pazarı'nda işlem görmektedir Kaynak: BIST

Borçlanma Araçları Piyasasında işlem hacmi 2019 yılında 16.156 milyar TL (2.826 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki yıla göre Türk Lirası bazında %260 oranında, ABD Doları bazında ise %240 oranında artış meydana gelmiştir.

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2019 yılında TL bazında 65 milyar TL, ABD Doları bazında ise 11 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın %87 ile Repo Ters Repo işlemlerinde olduğu görülmektedir. 2019 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen işlemlerin günlük ortalama işlem hacmi ise 4,11 milyar TL'dir.

Bankalar tarafından borsa dışında yani tezgah üstü piyasalarda gerçekleştirildiği bilinen Türk Lirası ve yabancı para birimlerinin birbirleri ile değiştirilmesi işlemlerinin Borsa bünyesinde, belirlenen koşullara tabi olarak ve Borsa güvencesi altında yapılmasına imkan sağlamak üzere Borsa İstanbul nezdinde Swap Piyasası oluşturulmuş olup, piyasa 1 Ekim 2018 tarihinde faaliyete geçmiştir. Borsa İstanbul Swap Piyasası'nda 2019 yıl sonu itibarıyla 33 bankanın işlem yapma yetkisi bulunmaktadır. Swap piyasasında 2019 yılında gerçekleşen işlem hacmi 1.528 milyar TL'dir.

4.7. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI

2019 yılında BIST VİOP'ta işlem gören sermaye piyasası araçlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.7-1. 2019 Yılı VİOP İşlem Hacmi Bilgileri

Sözleşme	Miktar (Sözleşme Sayısı)	Hacim (TL)	Ort. Açık Pozisyon
Endeks	62.350.402	783.268.097.560	436.720
Faiz	119	119.000.000	6
Döviz	71.230.276	413.826.090.831	2.365.086
Emtia (Altın dahil)	58.506.511	67.744.980.187	561.510
Enerji	65.479	2.161.976.067	4.378
Pay Senedi	196.631.519	168.182.707.393	1.393.655
Borsa Yatırım Fonu	-	-	-
TOPLAM	388.784.306	1.435.302.852.038	4.761.356

Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.
Kaynak: BIST

2019 yılında 388.784.306 adet işlem, 1.435 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup; söz konusu veriler 2018 yılı ile kıyaslandığında işlem miktarında %62, TL bazında işlem hacminde ise %11,5 oranında artışı ifade etmektedir.

4.8. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI

2019 yılında BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'na ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.8-1. BIST Kıymetli Madenler İşlem Hacmi ve Miktarı

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			Toplam	İşlem Hacmi		
	TL/Kg	ABD Doları/Ons	Avro/Ons		(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)	(Milyon Avro)
2017	320.351	526.870	250	847.472	9.180	16.156	8
2018	265.404	386.566	4.039	656.009	8.581	9.077	137
2019	149.784	546.227	8.022	704.033	7.609	11.433	233

Altın, gümüş, platin, paladyum işlemleri ve 3 farklı para birimi dikkate alınmıştır.
Kaynak: BIST

BIST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda 2019 yılında 149.784 TL/Kg olarak gerçekleşen işlem miktarı, 2018 yılına göre yaklaşık %43,6 oranında azalış gösterirken, ABD Doları/Ons işlemlerinde de yaklaşık %41,3'lük, Euro/Ons işlemlerinde ise %100'lük artış yaşanmıştır. TL/Kg cinsinden işlem hacminde bir önceki yıla göre %11 oranında azalış, ABD Doları/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacminde ise %26 oranında artış görülmüştür.

Tablo 4.8-2. BIST Elmas ve Kıymetli Taşlar İşlem Hacmi ve Miktarı

Yıl	İşlem Miktarı(Karat)			Toplam	İşlem Hacmi		
	TL	ABD Doları	Avro		TL	ABD Doları	Avro
2017	37.769	9.301.014	44	9.338.827	69.410.357	73.321.895	14.498
2018	46.601	443.136	8	8.552.245	105.420.781	166.459.383	4.895
2019	113.631	5.470.421	2.449	5.472.984	125.704.021	203.514.942	538.957

1 karat=0,2 gram
Kaynak: BIST

4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER

Kaldıraçlı alım satım işlemleri mülga 2499 sayılı SPKn kapsamında ayrı bir sermaye piyasası faaliyeti iken; 6362 sayılı SPKn kapsamında türev araç olarak nitelendirilmiştir. 2015 yılı sonunda yatırım kuruluşlarının yeni düzenlemeler kapsamında faaliyet izinleri yenilenmiş olup, aracı kurumlar kaldıraçlı alım satım işlemlerini emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetleri kapsamında yürüteceklerdir. Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2019 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz tarafından yetkilendirilmiş aracı kurumlara ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.9-1. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İçin Yetkilendirilen Aracı Kurumlara İlişkin Veriler

Faaliyet Türü	2019	2018
Portföy Aracılığı	37	39
İşlem Aracılığı*	2	4
Emir İletimine Aracılık	5	3
TOPLAM	44	46
Kaynak: SPK		
*Portföy Aracılığı yetkisi olanlar hariç.		

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2017-2019 yılları verileri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 4.9-2. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Yıllık Veriler

	2019	2018	2017
31 Aralık Tarihindeki Hesap Sayısı	202.941	201.336	220.910
31 Aralık Tarihindeki Teminat Miktarı (Milyon TL)	922	760	859
31 Aralık Tarihindeki Açık Pozisyon Değeri (Milyon TL)	6.058	6.112	7.084
Yıllık Toplam İşlem Hacmi (Milyon TL)	3.875.155	4.132.789	4.353.112
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	15.563	16.629	17.004
Kaynak: Takasbank			

5. İLGİLİ KURULUŞLAR

5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.

Pay Piyasası Pazarlarının Yapılandırılması ve Pazarlar İtibariyle İşlem Esaslarının Yeniden Belirlenmesi

Pazar yapısının belirlenmesinde kullanılan kriterlerin genişletilmesi, pazarların şirketlere prestij katacak nitelikte olması, uluslararası standartlarda likiditeye sahip paylarda işlem şartlarının düzenlenmesi ve pazarların yatırımcıların şirketleri daha kolay ayırtıp anlayabilmelerine imkân tanıyacak şekilde yapılandırılması saikleriyle Borsa İstanbul A.Ş. Kotasyon Yönergesi ve Pay Piyasası Prosedürü'nde değişiklikler yapılmıştır. Bu çerçevede pay piyasası pazarları büyüklük, derinlik ve likidite kriterlerine göre yeniden yapılandırılmıştır. Ayrıca ABCD gruplandırma düzenlemesi yürürlükten kaldırılarak bu düzenlemeye bağlı olan işlem esasları yerine yeni pazar yapısına bağlı işlem esasları hayata geçirilmiştir.

VİOP Esnek Sözleşme Uygulaması

Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği'nin "Borsada işlem görme" başlıklı 24 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, Borsa tarafından işleme açılacak sözleşmelerde daha önce Kurul tarafından onaylanmış aynı asgari unsurlara sahip vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri için onay esası yerine bildirim esasına geçilmesi öngörülmüştür. Döviz dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile BIST 100 endeksinde yer almayan paylara dayalı sözleşmeler bu kuraldan istisna tutulmuş, aynı asgari unsurlara sahip döviz çiftlerinin ve BIST 100 endeksi dışındaki payların dayanak varlık olduğu sözleşmelerin asgari unsurlarının, daha önceden Kurul tarafından onaylanmış olsun ya da olmasın her halükarda Kurul onayına tabi kılınması öngörülmüştür.

5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB)

TSPB tarafından düzenlenen Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi, 19-20 Kasım 2019 tarihleri arasında İstanbul Levent'te, T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun desteği, Borsa İstanbul Grubu'nun ana sponsorluğunda gerçekleştirilmiş olup, kongreye başta sermaye piyasaları olmak üzere, finans ve diğer birçok sektörü temsilen 7 binin üzerinde kişi katılmıştır. Sosyal medya üzerinden 10 binden fazla kişinin canlı izlediği Kongre'ye, geleneksel ve sosyal medya aracılığı ile 6 milyona yakın kişi erişmiştir.

Ana temasının "Dönüşüm" olarak belirlendiği kongrede, "İnsanın Dönüşümü", "Şirketler - Sektörlerin Dönüşümü" ve "Finansal Mimarinin Dönüşümü" olmak üzere üç ana tema altında farklı başlıklarda 24'ü yurt dışından olmak üzere yaklaşık 150 konuşmacıyla, 28 ayrı konuda 28 panel ve 32 eğitim programı düzenlenmiştir. Kongreye yurt dışından 140'ı aşkın kişi katılmıştır.

Kongrede;

- "İnsanın Dönüşümü" başlıklı oturumlarda; yaşam süresinin uzaması, yaşlı nüfusun artmasının yarattığı dönüşümün emeklilik sistemlerine yansımaları ele alınmış, ayrıca gelişen teknolojiler, otomasyon, robotik uygulamaların devreye girmesiyle çalışma hayatını doğrudan etkileyecek olan "kaybolan meslekler, kitlesel işsizlik ve kitlesel işlevsizlik" gibi riskler karşısında, yeni becerilerin nasıl kazanılacağı, gelecekte ihtiyaç duyulacak istihdam politikaları ekonomik kültürel boyutlarıyla konunun uzmanları tarafından tartışılmış,

- "Şirketler - Sektörlerin Dönüşümü" teması altında ise sermaye piyasasında veri ve değeri, teknolojik gelişimle birlikte daha da karmaşıklaşan finansal risklerin yönetimi, kripto paranın geleneksel finansal modeller açısından yarattığı tehditler, çevikliğin şirketlere getireceği fırsatlar, reel sektörün borçlanmada kaynak alternatifleri, menkul kıymetleştirme ve büyüme ilişkisi gibi konular masaya yatırılmış,

- “Finansal Mimarinin Dönüşümü” teması altında da finans merkezi olmanın ülkeye yaratacağı katma değer, finansal kapsayıcılık, sanayi toplumundan hizmetler toplumuna geçişin yarattığı sancılar ve politika tedbirleri, TL referans faiz uygulamasının yansımaları, yabancı fon yöneticilerinin gözünden Türkiye’nin nasıl görüldüğü, dijital çağda İslami finansın dönüşümü gibi geleceği şekillendiren konular fütüristik bir bakış açısıyla ele alınmıştır.

5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB)

TDUB’nin 25.05.2019 tarihinde 10’uncu olağan genel kurul toplantısı gerçekleştirilmiştir.

5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL)

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL) Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan görevlendirme ve yetkilendirme çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2011 yılında anonim şirket olarak kurulmuş ve tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

SPL, Kurul tarafından sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapmak, ilgili ihtisas alanları itibariyle mesleki yeterliliklerini gösterir lisans vermek, lisans sahibi kişilerin sicil kayıtlarını tutmak ve lisanslarla ilgili yenileme eğitimlerini düzenlemek hususlarında yetkilendirilmiştir.

SPL, sınav faaliyetleri kapsamında 2019 yılında Kurulumuzun katkıları ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile 12 il merkezinde Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere kâğıt ortamda 2 kez lisanslama sınavları düzenlemiştir. Bununla birlikte SPL, adayların Elektronik Lisanslama Sınavları (e-LS)’na gösterdikleri yoğun ilgi sonucunda başvuru talebinin karşılanabilmesini teminen Osmanbey Sınav Merkezine ek olarak 2018 yılında ikinci sınav merkezi olan Maslak Sınav Merkezini hizmete açmıştır.

2018 yılında SPL tarafından başlatılan proje kapsamında; sermaye piyasası kurumları ve halka açık ortaklıkların, bildirim yükümlülükleri kapsamında istihdam ettikleri personele ilişkin sicile konu bildirimlerini gerçekleştirdikleri Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi (LSTS)’nin yeniden yazılım çalışmalarının önemli bir bölümü 2018 yılı içerisinde tamamlanarak, 2019 yılının Ocak ayında yeni LSTS devreye alınmıştır.

Yeni LSTS ile; başta bildirim süreçlerinin iyileştirilmesi olmak üzere işlemlerin kolaylaştırılarak hızlandırılması, süreçlerin etkin takibi, güncel teknolojik gelişmelerin yansıtılması, sistemsel performansın iyileştirilmesi ve maksimum güvenlik kontrolü amaçlanarak sermaye piyasası kurumlarının ve halka açık ortaklıkların SPL’ye yapacakları sicil bildirimlerinin daha hızlı, kolay ve interaktif olması sağlanmıştır. Ayrıca, ilgili kurum ve kuruluşlarca, sicil bildirim işlemlerinin daha az zamanda daha az evrak ile yapılabilmesi ve tüm bildirim süreçlerinin anlık takip edilebilmesi sağlanmıştır.

Devreye alınan diğer projeler kapsamında;

- 8 farklı lisans türü için oluşturulan dijital rozetler ile lisans sahibi kişilerin, lisanslarına ait bilgilerini (lisans belgesinin adı, belge numarası, düzenlendiği tarih ve lisans durumu) LinkedIn ve benzeri sosyal ağ siteleri üzerinden paylaşabilmelerine yönelik sistemsel çalışmalar yapılmış ve söz konusu özellik devreye alınmıştır.
- Sermaye piyasalarımızda lisanslı personel istihdamına destek olmak amacıyla SPL tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda sermaye piyasası kurumları ve halka açık ortaklıkların kariyer duyuruları SPL Başvuru Sistemi üzerinden yayımlanmaya başlanmıştır.
- Kurulumuz tarafından alınan karar doğrultusunda şehitlerimizin eş ve çocukları ile gazilerimizin kendileri, eş ve çocukları için SPL’nin lisans, sınav ve yenileme eğitimi ücretlerinde muafiyet uygulanması için gerekli teknik alt yapı çalışmaları, belirlenen kapsam ve esaslara uygun olarak

31.12.2019 tarihi itibarıyla SPL tarafından tamamlanmış olup, söz konusu uygulamaya 01.01.2020 tarihi itibarıyla başlanmıştır..

SPL eğitim faaliyetleri kapsamında ise; 2019 yılında; elektronik ortamda alınan lisans yenileme eğitimleri (13.533 adet katılımcı), modül (sınav konusu) yenileme eğitimleri (887 adet katılımcı), borsaya kote şirketler açısından alınması zorunlu olan Elektronik Genel Kurul Sistemi (E-GKS) eğitimleri (83 adet katılımcı), sermaye piyasası çalışanlarının mesleki bilgi ve yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla Mesleki Gelişim Eğitimleri (415 adet katılımcı) ve Kurulumuzun 17.07.2014 tarihli ve 22/735 sayılı ilke kararı uyarınca Gayrimenkul Değerleme ile Konut Değerleme Lisansı sahiplerine yönelik Mesleki Uygulamalı Eğitim Programları (748 adet katılımcı) düzenlenmiştir. Bununla birlikte, Kurulumuzun 18.04.2019 tarih ve 23/532 sayılı kararı ile “Yukarıdaki bentler uyarınca 3 yıllık tecrübe şartını tevsik eden rapor sunmadığı veya diğer şartları taşımadığı için başvurusu kabul edilmeyen adaylar, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. tarafından düzenlenecek ve içeriği Kurulca onaylanacak mesleki uygulamalı eğitim programına katılmaları ve başarılı olmaları halinde tecrübe şartını sağlamış sayılacaklardır” ifadesinin 17.07.2014 tarihli ve 22/735 sayılı İlke Kararı’nın “Ortak Düzenlemeler” başlıklı bölümünden çıkarılmasına ve bu kapsamda değerlendirme uzmanlarının mesleki tecrübelerinin SPL tarafından düzenlenen eğitim programı ile sağlanması uygulamasına 19.04.2019 tarihi itibarıyla son verilmesine karar verilmiştir.

Diğer taraftan, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) programı kapsamında yer alan “Nitelikli İnsan Kaynağının Artırılması” eylemi çerçevesinde, finans alanında çalışan kamu personelinin uluslararası geçerliliği olan sertifika sahibi olması desteklemek amacıyla SPL ve CFA Institute arasında 2015 yılında imzalanan ve her yıl yenilenerek devam eden iş birliğinin 2020, 2021 ve 2022 yıllarında da devam etmesi yönünde karşılıklı mutabakat sağlanmıştır. Söz konusu iş birliği kapsamında; Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Sayıştay Başkanlığı çalışanlarına CFA ve CIPM sertifika sınavlarının program kayıt ve sınav ücretlerinde burs imkânı sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, SPL ile Londra Menkul Kıymetler Borsası uygulayıcıları tarafından kurulan Chartered Institute for Securities & Investment (CISI) arasında “Investment Operations Certificate” ve “Capital Markets Programme” sertifikalarına ilişkin sınav muafiyeti ve sınav ücretlerinde indirim sağlanması hususlarında İş Birliği Mutabakatı imzalanmıştır. Söz konusu mutabakat ile; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı’na sahip olanlar; ilgili CISI sertifikalarının kapsamında yer alan “UK Financial Regulation” sınavından muaf tutulmaktadır. Ayrıca Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası çalışanlarına ilgili sertifikaların sınavlarına kayıt ve başvuru ücretlerinde indirim sağlanmaktadır.

5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK)

Kurulumuzun Mart 2016’da almış olduğu kararla Finansal Altyapı Kuruluşları tarafından uygulanmak üzere Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures-CPMI) ile Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Organizasyonu (IOSCO) tarafından ortak hazırlanan CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri Kurul tarafından referans bir düzenleme olarak kabul edilmiş olup, Türkiye finansal piyasalarında merkezi karşı taraf (MKT) olarak faaliyet gösteren Takasbank’ın MKT faaliyetlerinin de CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri’ne uyumlu olduğu açıklanmıştır. Takasbank tarafından 16.08.2016 tarihinde Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA)’ne nitelikli MKT olarak tanınma başvurusu yapılmıştır. Bu çerçevede, Takasbank’ın ESMA tarafından nitelikli MKT olarak tanınması amacıyla yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

2019 yılında CPMI-IOSCO tarafından başlatılan ülkemiz finansal altyapı kuruluşlarının CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri’ne uyumuna ilişkin 2nci seviye değerlendirme sürecinde, Merkezi Karşı Taraf fonksiyonu nedeniyle Takasbank da değerlendirmeye alınmıştır. Konuyla

ilgili çalışmalar devam etmekte olup, değerlendirme sonucunu belirten IOSCO raporunun 2020 yılında yayınlanması beklenmektedir.

Takasbank, mevcut durumda kendi bünyesindeki Ödünç Pay Piyasası'nda, Borsa İstanbul A.Ş. bünyesindeki Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda, Para Piyasası'nda, Pay Piyasası'nda, Borçlanma Araçları Piyasası'nda ve SWAP Piyasası'nda MKT hizmeti vermekte olup, 2019 yılında sözkonusu organize piyasalara ilaveten tezgah üstü türev araçlara yönelik olarak da merkezi takas ve MKT hizmeti vermeye başlamıştır. Bu çerçevede, Takasbank 19 Aralık 2019 tarihinden itibaren, talep eden üyelerine Türk Lirası faiz oranlarına dayalı IRS (Interest Rate Swap) ve OIS (Overnight Index Swap) kontratları için takas, risk ve teminat yönetimi hizmeti vermektedir.

5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM)

YTM, SPKn'nun 83 üncü maddesi ile yatırımcıların belirtilen şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kurulmuş kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurumdur. Kurulumuz tarafından temsil ve idare olunan YTM'nin iş ve işlemleri Kurulumuz personeline yürütülmektedir.

Kurulumuzun 24.05.2018 tarihli toplantısında; 08.01.2016 tarihli toplantıda alınan karara istinaden YTM tarafından yürütülmekte olan Toros Menkul Kıymetler Ticaret A.Ş.'nin tedrici tasfiyesi ve yatırımcılarının tazmini işlemleri kapsamında, tazmin sürecinin kapatılmasına ve tasfiye bakiyesinin yatırımcılara dağıtılmasına karar verilmiş olup açılan özel hesapta toplanan tasfiye bakiyesi yatırımcı alacaklarının tamamını karşılamadığından, yatırımcılara garameten ödeme yapılmaktadır. 31.12.2019 tarihi itibarıyla tazmin kapsamında hak sahiplerine yapılan ödeme tutarı 4,3 milyon TL'ye, tasfiye bakiyesinden yapılan ödeme tutarı ise 4,6 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Süresi içinde kaydileştirilmediği için YTM'ye devredilen paylar nedeniyle 07.09.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik⁵ kapsamında hak sahiplerine yapılan ödemelere 2019 yılında da devam edilmiştir. 31.12.2019 tarihi itibarıyla iade talebiyle YTM'ye başvuran yatırımcı sayısı 1.590'na ulaşmış olup, incelemesi tamamlanan 1.541 yatırımcıdan, Yönetmelik'te öngörülen taahhüname ve ibranameyi YTM'ye ileten 1.110'una toplam 13,5 milyon TL nakden, farklı şirketlere ait 78.461 adet pay ise aynen iade edilmiştir.

Yatırım kuruluşlarınca YTM'ye ödenen giriş aidatı tutarı 2019 yılı için yeniden değerlendirme oranı (%23,73) kadar artırılarak 77.632 TL'ye çıkarılmış; yıllık aidat tutarlarının hesaplanmasında ise, Kurul Karar Organı Kararları çerçevesinde Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğinde yer alan katsayı ve tutarlar yarısı oranında azaltılarak kullanılmıştır.

2018 yılı içerisinde zamanaşımına uğrayan emanet ve alacakların 2019 Ocak ayı sonuna kadar YTM'ye devredilerek gelir kaydedilmesi, aktif bir ikinci el piyasası bulunan sermaye piyasası araçlarının satılarak nakde dönüştürülmesi işlemleri 2019 yılı Mart ayı içerisinde tamamlanmıştır.

Özel Fon'dan⁶ alacaklılara ödeme yapılmasına ilişkin işlemlerin YTM tarafından yürütülmesine devam edilmiştir.

5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)

2019 yılında CPMI-IOSCO tarafından başlatılan ülkemiz finansal altyapı kuruluşlarının CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumuna ilişkin 2nci seviye değerlendirme

---

⁵ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

⁶ 18.12.1999 tarihinden önce, Kurulca tüm yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların yatırımcılarının sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacaklarının kısmen ödenmesini teminen kurulan Özel Fon'un idare ve temsili SPKn'nun geçici 3 üncü maddesi uyarınca YTM tarafından yürütülmektedir.

sürecinde, Merkezi Saklama Kuruluşu (MSK) ve Veri Depolama Kuruluşu (VDK) sıfatıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'de değerlendirmeye alınmıştır. Konuyla ilgili çalışmalar devam etmekte olup, değerlendirme sonucunu belirten IOSCO raporunun 2020 yılında yayınlanması beklenmektedir.

Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ II-13.1'de yapılan değişiklikle, yabancı merkezi saklama kuruluşlarının (YMSK), münhasıran yurtdışında yerleşik hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçlarını hak sahibi bazında olmaksızın toplu olarak izleyebilecekleri YMSK hesabı, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) nezdinde tutulan hesap türleri arasına eklenmiş ve hesabın işleyişine ilişkin esaslar ve YMSK'ların tabi olacakları yükümlülükler belirlenmiştir. MKK nezdinde toplu (omnibus) hesap yapısı, YMSK'ların çalışma prensiplerine uyumlu olup, bu kurumların tüm dünyada uyguladıkları hesap sisteminin ülkemiz sermaye piyasası araçları için de kullanılabilir hale gelmesiyle birlikte sermaye piyasası araçlarımızın uluslararası işlemlerde teminat olarak kullanımı kolaylaşacak ve sermaye piyasalarımızın uluslararası piyasalarla entegrasyonu artacaktır. Ayrıca, ülkemizde genel saklama yetkisi bulunan yatırım kuruluşlarına da yurtdışında yerleşik hak sahiplerine sundukları saklama hizmetini YMSK'lar için belirlenmiş esaslara tabi olarak verebilme imkânı tanınmıştır. Tebliğ'de verilen yetki çerçevesinde alınan Kurulumuz Kararı uyarınca MKK nezdinde açılacak toplu hesaplarda, yalnızca 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sermaye şirketi olarak değerlendirilen "yabancı kurumlar ile yabancı fonlar"ın sahip olduğu devlet iç borçlanma senetleri tutulabilecektir.